

31/268

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

Vol. 11
సంపుటము ౧౧

చెన్న పట్టణము 1925 వ సం॥ ఫిబ్రవరి నెల 23-వ తేది సోమవారము
(శ్రీ) రక్తాక్షినామ సంవత్సరము, ఫాల్గుణమాస శుద్ధ ప్రథమ ౧.

No. 273
సంచిక ౨ ౭౩

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్ప గొప్పవారీచే వేలకు వేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది. పంచభాష చీటి చూచి కొనిన మోసముగలుగదు.

అమృతాంజనము సకలవిద నొప్పులకు సంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
పార్శవు నొప్పుల బారదోలును, పోట్లగొట్టును.
బెణుకుల భేదించును పావుల రూపుమాపును.
దగ్గును తగ్గించును దురదనుతొలగించును.

ఈమందును రుద్దగానే చెమట పట్టుటవలన కఠిర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి జేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తీసివేసును.
జేతములలో కూడ వాడునున్నారు.

చక్కనిడబ్బితో సహా సీసా 1-కి ర్పు 0-10-0; డజన్ 1-కి ర్పు 6-4-0. ప్రతియింటు నుండదగినది!
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టి వీధి మద్రాసు లేక, బొంబాయి

త్వరపడుడు!

లాటరీ

మంచితరుణము!!

కొండాపురంలో గొప్ప జిన్నింగ్ గ్రవుండ్ నవ్ ప్యాక్టరీ
లాటరీ

గవర్నెంటువారి L. Dis. 3505-1924 గా తెలియపరచి లాటరీ మూలముగా

విక్రయించుచున్నాము 35 శాతం

యింకా కొన్నిటికెట్లు నిలువయుండటవలన ఫిబ్రవరి 22 తేదీ డ్రాయింగ్ జేటును మార్చి నెల 29 తేదీకి మార్చబడినది

లాటరీ కలపు తేదీ 1925 మార్చి 29.

రూ 52500 కు లాటరీ.

టికెట్లు 1-కి రు ౧-0-0

10500 టికెట్లు మాత్రమే

మజిల్స్ ద్వారా సామ్మంపవిన టికెట్లు పంపబడును.

కమిషన్ ఏజంట్లు కొవలెను. మంచి కమిషన్ యివ్వబడును. అన్ని విషయములకు క్రింది అడ్రసుకు వ్రాసి తెలుసుకొనవచ్చును.

లాటరీ కలపు పెద్దమనుష్యులు

మ॥ రా॥ శ్రీ, దివాన్ బహదూర్ పి. కేశవపిల్లగారు,

బి.పి. దేవరాజులు నాయుడు గారు,
పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటరు, కడప.

1732

కే.కోటిరెడ్డిగారు, జూరిస్టు, కడప.

అడ్రసు:—

శి. యం. పెద్దరామారెడ్డి.

బి. శి. మల్లారెడ్డి.

పోస్టు కొండాపురం
M. S. M. Ry.

కడపజిల్లా.

రాచిన్నన్ను "వేటెంటు" బార్లి—

తన బిడ్డకు స్వాభావికమైన పాలుయివ్వటమే
మీరని ప్రతి బిడ్డ తల్లికిని, శ్రేష్ఠమైన ఆహార
మేది యను సంకల్పము గలుగుచున్నది. బిడ్డకు
సులభముగా తీర్గ మగు వట్టి రాచిన్నన్ను
"వేటెంటు" బార్లితో తయారు చేయబడిన
గంజిలో ఆవు, లేక గోదే, లేక మేకపాలు, లేక
కాచిన లేక దబ్బాపాలు, లేక యితర యేకవృత్తి
పాలునుచ్చేర్చి యిచ్చినను మంచిది.

రాచిన్నన్ను "వేటెంటు" బార్లితో
తయారు చేయబడిన గంజి, లేక అల్పాహార
మును బిడ్డ తల్లికి యిచ్చిన, బిడ్డకు పాలును భారా
కముగా యివ్వటమే తోడ్పడును.

బుహిషకలకు నిద్ర చాల మంచిది.

ముఖ్యముగా జ్వరముచే బాధపడువాటికి మిగత
పదార్థములన్నియు వినునవలసినప్పుడు ఇది రక్త
మునుః పుష్టపరచి కడుపు లో యిముడునట్లు
జేయును.

రాచిన్నన్ను "వేటెంటు" బార్లితో
తయారు చేయబడిన గంజి లేక అల్పాహారము
వైద్యులచే గొప్పగా సిఫార్సు చేయబడుచున్నది.
తరచుగా పీచునున్నంతో కలపబడి, మలిన
ముగావలదు పెరల్ బార్లిని వాడుటను మానుడు.

No.1.

అమృతాంజనము

జగత్ప్రసిద్ధమైనది

అన్ని నువ్వులకుమంచిమందు

అమృతాంజనము ప్రాచ్యుడేశ మూలికల సంపుటిచే
హిందూదేశమునందు సిద్ధముచేయబడిన లోకప్రఖ్యాత
మైనమందు. ఇది ఇప్పుడేపుడు తయారుచున్న శ్రోత
మందు గాదు. ఇరువదేండ్లుగా దేశమునందంతటను
వాడుకలో నుండి మెప్పును బొందిన. వ్యాధ్యులము
నొప్పులు, వాపులు, గాయములు, బిళ్ళలు, పోటు
బెలుకులు, మొదలగుబాధలకు అమృతాంజనము ప్రథమ
సహాయముగా మెట్టనే పనిజేయును. చర్మమువైన
రాచిన లోపలికి వ్యాపించి లోపలి నొప్పులు నయితము
పోగలవు. నెత్తురు ప్రతిక్షణమునందు కరిరాంగములకు
ఆహారపదార్థములను గొనిపోయి అచ్చటి కిధిలపదార్థము
లను గ్రహించి ప్రాణనిక్షణము జేయుచున్నది.

అన్నిమాపులో దొరకును

మోహినితైలము

వెండ్రుకలను వెంచి నిగనిగలాడించును
కండ్లకు చలువచేయును

శ్రీపురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది

తామరతైలము

తామర, తీట, గజ్జికి మంచిది.

దంతచూర్ణము

కండ్ల పోటుకు తీపులకు మంచిపొడము.

అమృతాంజనం డిపో,

మదరాసు బొంబాయి

ప్రజాస్వామిక ప్రభుత్వము

పంచములు

3. మనకర్తవ్యమేమి?

రంగనాయకులు డి. యి (ఆకుపర్లు)

సి. యస్. డబ్లియు.

8

బుద్ధునూతనములకు శిక్షణ వర్తకములకిందటనే దీని
జనులరక్షింపసమర్థుల మహద్భుయమును సాగించి సర్వసాధన
సామరస్యము నీ ప్రపంచమున నెలకొల్పకల ప్రయత్నములజేసి
ప్రపంచపు కృత్రిమతన పూర్తిచేయును. వైతన్యము భక్తిరసా
వృత్తమును ప్రజాసామాన్యమునకంతకు గ్రోలుటకుగా విచ్ఛలించి
గాపంచిపెట్టి సుఖదయ్యను రామానుజుడు హిందువులకు సనా
తనధర్మబుద్ధిని దీనిజనుల తనయాదరణకిందట దెచ్చి వర్ణాశ్రమా
చారములు నీతిబద్ధములై అన్యాయపదప్రసక్తమై యుండగాం
చి, సకలమానవులకు భగవంతుని ప్రేమింప శక్తి స్వత్వముకలదని
పర్యవసాయమునది తనసూక్ష్మ సిద్ధాంతములను పుష్పముల ప్రజలం
దరిమిగల్గి జల్లియుండెను. గాంధీమహాత్ము డీనాదు అమహా నూ
త్రములనే బోధించుచు, ఆనుభవముననుడును హిందువుల సన్యా
స్థానలంబులుగ నొనర్చ కార్యతత్వములై యున్నాడని అందరకు
తెలిసినజే. వారందరూ ఎదిరిండుకై క్రియెద్రో! బ్రాహ్మణబ్రాహ్మణ
తరజాతులనెలందుటకై. ఈ ప్రజలయందున్న లెక్కయును మాత్ర
మే భేదింపఁబ్రయత్నించెను. పంచములందుకూడ ఈతత్వమున
కనుబంధమైన నూదంటురాయికి నూదివలెనున్న మహాకత్తె
మును వారెదిరించుచుండిరి. ఎయ్యి కాతత్వము? బ్రాహ్మణు
లనేకులు సత్ప్రయత్నముల జేయుచున్నారని నను పంచమత్వ
ము అంటరానితనము తమకాస్త్రములందున్నదే యను సంకల్ప
బాధితులై తాము వారినంటిన మతధర్మములకు వ్యతిరక్తముగ

చరించి పాపముగట్టుకొనుచున్నామే యని భయపడికులైయు
న్నారు. తరతరములనుండి వచ్చుచున్న యీ అంటరాని
సాంఘికదాయము, ఆయత్వ గ్రహణిబుద్ధి వారినుందు
వేరులు నాటుకొనియుండి, ప్రతియజ్ఞానుడైన బ్రాహ్మణునం
దుకూడ దాను జ్ఞానదైన విద్యాధికుడైన యితరపు ననుజానకం
పై ననేకమడుగులు గొప్పవాడను, అత్యుత్తముడను గౌరవా
ర్హుడను బుద్ధి స్వభావ సిద్ధముగా, ఆచారప్రబోధముచే,
అనుభవక్షణముద్వారా యేర్పడి, ఆనుజాని నేననుగా
తనకు గావించుకొని వాని బాధించుచున్నది. చేతితో,
అంటరానివారి తాకవలయునన్న, చేయియే రాదు. నెత్తితో
కూడ్రుని తనవలెనే చూడగోరినను, హృదయ మొప్పుకొనదు.
ఇటుల, తన పురాకృత, స్వయం నిర్ణయదుర్బుద్ధి బుద్ధి ప్రా
వకమునకు, మన బ్రాహ్మణులం దధికసంఖ్యాకులు దాసులై
యున్నారని "మనకాస్త్రము" కనుగొనగలరు. చూడవలసిన విధ
పు ప్రేరణకూడగలదు. అయ్యది, తా నేకార్యము తప్పని
తలంచుచున్నాడో, అయ్యదియే. మంచిదని పట్టువారున్నంత
వరకు, ఆసంస్కారముల ధికమగుచున్నకొలంకి, తా నిదివర
కేమిర్బుద్ధికి దాసుడై యున్నాడో, అయ్యదియే, తన్ను
ధర్మకార్యనిమగ్నునిం జేయుచున్న, తన ధర్మము నిర్వర్తింప
జేయు, హృదయముగా పారపడి, భయప్రేరితుడై ఘోషింప
సాగించుచున్న తన యధికత్వము, తన ధర్మముగనే తలంచి
దాని ప్రేమించి, దానికై త్యాగ మొనర్చ సంసిద్ధుడగును. అం
దువలననే, ఇన్ని వర్సరములనుండి గాంధీ మహాత్ముడు "అంట
రాని తనపు నిర్మాణం" మొనర్చుటకు బయల్పించుచుండ,
మొన్న మొన్న "బొంబాయి హిందూ మతస్థులసభవారు"
అంటరానితనము కాస్త్రబద్ధ మని నిరూపించి, తమ సాంప్రదా
య గౌరవము నిల్పుకొన జేండా యెత్తుట కల్గెను. ఈమాడు
తత్వములకు బాసానుదాసులై మన బ్రాహ్మణసోదరులు, దీని
వశ్యయం దున్నారు.

ఇక బ్రాహ్మణేతరులూ, మరింత దీనానందము తగు
ల్కొని, వలచే బంధింపబడి, అవలల ప్రేమింపఁ నేర్చుకొని,

ఆవలలతమ యాభరణములుగా తలంప
మొదలిడిన పిమ్మట, వలల విడిచి, తిరిగి
స్వేచ్ఛాయుత మహాప్రపంచమున నీడబ్రయత్నముజేయువారి
కాచి యాశ్చర్యపడి వారిదూషించి తమస్వత్వములనపహరింపఁ
దలంచుదుర్బుద్ధులూగనెంచి కష్టములపాలగునట్లే మన బ్రాహ్మ
ణేతరులు బ్రాహ్మణులచే స్పృశింపబడి బ్రాహ్మణులచే నేర్పరుప
బడిన తప్పుడభిప్రాయములు దుర్బుద్ధులు, పూర్వకాలమున
కనుగుణకు బుద్ధిపడక లనువలను తమసాధారణమైన, తమకు
భగవంతుడొసంగిన పరిసరస్వత్వసంపదములు లాగ తలంచి, సం
స్కారుల పిచ్చివారిగను మతిభ్రమకలవారిగను తమవిరోధులుగ
ను ఎంచుచున్నారు. మతిభ్రమయజ్ఞ ముజూచినపిమ్మట బంధు
వులయింట శిక్షిస్తే హితునితో భోజనమొనర్చినపిమ్మట, మాము
త్రిమయగ్ధుల బంధుశ్రీ యధార్థము తెలిసికొని శిక్షివానికికం
చమున భోజనమిడుటాయని పాపముకల్పింపజేయుమని భగవ
త్ప్రార్థనమొనరించెను. విద్యాధికుడనని తలంచుచు సహాయనిరా
కరలుడని జేరించి దాసుకాగ్రసరుడైన గుంటూరు బ్రాహ్మ
ణుడు మృణ్మణికి విచ్చినప్పుడు పాత్రల బంధగోరుచుండెను.

ఇకపంచములు, వారిదగ్గిరకులమువారికియేమి? పంచ
ములు స్థిరబుద్ధితో తాము ఇతరవైకులములవారికంటె తక్కువ
వారమనియు తమ్ములై వారట్లుచూచుట ధర్మమనియు తామె
ప్పుడుగాని వైకులములవారినంటు రాదనియు అంటిన ఇ
తరులకాలితో పోరపాటున సంస్కరించిన నమస్కార మెట్లు
క్షమాపణయెట్లు చేయుచున్నామో, అట్లు తాము కనులద్ద
కొనవలయుననియు నమ్ముచున్నాము. తమపూర్వజన్మపాపము
వలన తామెట్లు పంచములై పుట్టితిమనియు ఈజన్మ పుణ్యకార్య
ములవల్ల తమజన్మమునందే వైకులములవారి కర్మ తని తలంపబ
డు సాంఘికమతగౌరవములు కల్గుననియు కల్లుటవైకులముకా
దనియు నేదింక బొంబాయి దానిపెట్టినధనము ఇప్పుడెన్నెలో
పెట్టిన డబ్బెట్లు విచ్చినపిమ్మట తిరిగి చేరుచున్నదో అటు
లనే తమ మతగౌరవం తరము తమ పుణ్యకార్య

ముల ననుసరించి, తమకు, వైకుంఠములో నెదానియందో జన్మము సార్థకముగు చుండుననియు, గట్టిగ నమ్ముచున్నాడు. అందువలననే, బ్రాహ్మణుని ఆత్మ్యత్వమునిగను కమ్మువలెను తెలగక్షత్రియుల, రెడ్డివారిని, రెండవవలయువారిగను నమ్మి వారి నభిక్షముగ గౌరవించి, వారికంతదూరములో వివక్షవిధేయతలతో, వంగినంగినలాములతో, నత్తిగోనుచున్న మాటలచే, ముడుచుకొనుచున్న యవయవ యలజలతో, తలతలను నూనయముతో, గంభీరముగ, కోపముగ బుక్కుచున్న రైతులందు, దీనిలై యుండుచున్నాడు. పదిమం దట్టిరైతుల వొకచేతితో దిమ్మదిరుగునట్లు, ప్రక్కల ప్రక్కల గునట్లు క్రిందిమీదు తారుమారగునట్లు తన్న సామర్థ్యము చేపామునట్లును, మనమునందు క్షిప్రములేక, హృదయమునందు బుద్ధితోక, తత్త్వమునందు శీఘ్రములేక, దుర్మార్గముల నెన్నిటితో, అగోప్యములద్వారా భగవంతుడు తమపాపములకు త్రవించుటకై పంపుచున్నాడనబుద్ధితో, కర్మయను నెవమున, అనుదినము ప్రతిగ్రామమునందు, అనుభవించుచున్నాడు.

పంచములందే మూలవారు మాదిగవారి బావులందు నీరు ముట్టరు. క్రీష్టితునులైనను, ఈతంటాయున్నది. మాట్టినివాండు ఇతరులను తమకున్న తక్కువవారిని తలంచి వైచారు తమ్మెట్లు చూచుచున్నారో, అట్లే వారిని తాము చూచుచున్న పంచములు మన వైకుంఠములవారి అహంభావమునండి విడివిడిరని తెలుపబాలము. ఈతత్త్వమును ఛేదించుటకే మహామహులైరిప్పటివరకు సకలప్రయత్నములు జేయుచున్నార. రైట్ల ప్రభుత్వనియమములు తిరునాళ్ల జగన్నాథము కొంతమార్పు కలుగజేయుచున్నను, ఆతత్త్వమునిక అగడ్తలదాటి వాని బురుజుల నంటి యుద్ధముజేయుట కింకను ప్రయత్నములు జరుగుటలేదు. ఇట్టి దుస్థితియందో లేక నుస్థితియందోయండి అస్థితిగతులతో సంత్వ ప్తి బొందిన మన ప్రజల నట్లెయ్యించక ఏల జెర్రవారివలె నాపంటివారు అందోళన కావించి అసంతృప్తి అనై న్నట్టికై ప్రయత్నములు వానిలో నాభాగములు అంత అసాక్ష్యము కల్పించి పాపము గట్టుకొనుచున్నారని ప్రశ్నించెదరా?

ఇంగ్లీషువారు మనదేశముకురాక మహమ్మదీయులు తమ రాజకీయపద్ధతిపట్లే యుంచియున్న మన మధ్యనూత్నస్థితికు లేర్పడక ప్రస్తుతపు తంతి తంతిలేనిగ్రాము పొను రైలు, రోడ్లు అనకట్టులు అధికగల ఉద్యోగములు విగదములు కాంతి భనము దొంగలతగునల కలుగజయున్నచో వెనుకలెవలెనే పందిబురదమెచ్చునట్లే అభ్యుదయతో నాడుకొనుబాటరవలెనే సుఖసంతృప్తులందు తాండవమాడుచు మనచిన్ని భావపములందే భగవంతుని జూచుచుండెడివారము కాని ఇంగ్లీషువారిచ్చి నాడు కైవ్రుననూత్రముల పాకకాలలద్వారా పడిపోసిరి. పాశ్చాత్య సాంఘిక మత సాంప్రదాయముల ఆర్యపమాజ, బ్రాహ్మసమాజ, థియసాఫికలు సామైటీలద్వారా అనేక సాంఘికోద్యమములద్వారా మన బ్రాహ్మణనిర్మితయజ్ఞానకోట గోడలు ఛేదించబడెను. మార్కులు కోరితిమి. బ్రాహ్మణేతర సంఘములు బ్రాహ్మణులే తమ సాంప్రదాయధర్మముల వీడి, ఉద్యోగముల లంచముల దుర్మార్గముల గనముల అన్యాయపు సాత్వ్యముల దోపిడీల క్రేమించుచున్నప్పుడు తామేల వానిని, అనుగరింపరాదనియు, అట్టి మార్పుకెందిన బ్రాహ్మణుల తాము వెనుకవలె నేల పూజింపవలెననియు తలంపులు బయలుదేరుటయు, కృష్ణాజిల్లాలోని అంగలూరు ప్రాంతపు కమ్మవారు రాను స్వామి చౌదరిగారి పోవులముద్యారా తమ్ము దాను లనటకు మారు వర్తలనుమని కోరుటయు గుంటూరుజిల్లాయందు సరస్వతీ స్వామి, రామస్వామిచౌదరి, రాఘవయ్యగార్ల యుద్ధముము ద్వారా, కమ్మవారు క్షత్రియులని యొప్పుకొన బ్రాహ్మణుల నిర్బంధించుటయు, నాయరు త్యాగరాయపానుగల్లు యుద్ధము మువలనఉద్యోగముల బ్రాహ్మణేతరులకుకూడ సమానముగ నియ్యవలయుననియు, సాంఘికసమానత్వ మేర్పడవలయుననియు, కోరికలు బయల్పెడలెను. వారువారు సంప్రదర్శయ విడివరకే పొందుచున్నార. బ్రాహ్మణులయందు బ్రాహ్మణేతరులపట్ల నున్న భావము సడలినది. 'ఏమాయి, ఏమయ్య' యని రెడ్డి వారను పిల్చిన బ్రాహ్మణులే "ఏమండి" యని సంజోధింప నుద్దుక్తు లగుచున్నారు. విధిగా, బ్రాహ్మణు వచ్చినప్పుడు మంచముమీదనుండియో అరుగుపైనుండియో చాపపైనుండియో లేవలయును. కానినో పాపముని తలంచుచుండిన రైతులవారు ఇప్పుడు బ్రాహ్మణులకూడ తక్కువ మర్యాద నొసర్చిననే తామెట్లు పరస్పరముగ సాంఘిక మర్యాదల క్షణముగ గౌరవము జూపెట్టెదమని తలంచుచున్నారు. బ్రాహ్మణులు మనకు పాఠోపాత్మ్యము చేయాలయును. మనము వారిపాదముల కడుగజేయు. అంతపుణ్యము కల్గినని తలంచుచుండిన కమ్మవారు విశ్వబ్రాహ్మణరైక్యులవలెనే తమకు తాము పాఠోపాత్మ్యము చేసికొనుటందు, బ్రాహ్మణుల పాదముల నేలకడుగవలయు వారి యజ్ఞస్వాపు మురికినీటి నేల నాతితో

తాకి నెత్తిపై చల్లుకొని? స్వర్ణమునకు పోవలయునను ప్రశ్నల బయలుదేరదీయుటయందు ముందంజవేయుటయు దీని ననుసరించి బ్రాహ్మణులు అయ్యంగారులు జయ్యంగారులు, తమపాదముల కడుగ నగత్వములేదులే యని సరిపెట్టుకొనుటయు కల్గుచున్నది. ఇటుల తమ యధికారత్వము తమద్వారాగాక తమ సాంప్రదాయముద్వారా కల్గినదని నమ్ముచుండిన బ్రాహ్మణుల తత్త్వము తమ బానిసత్వము తమసాంప్రదాయపూర్వకముగ తమ పాప పుణ్యఫలితముగ నేర్పడినదను బానిసత్వబుద్ధి నేకలక్షణము లతోనున్న బ్రాహ్మణేతరుల తత్త్వము మారుచున్నది. తత్త్వగరగా శిథిలగుచున్నది. బ్రాహ్మణులు తాము ఇతరులతో తమ గుణధన గౌరవపాత్రతల ననుసరించి తమ కర్మముగ గౌరవసాను ననే మెలంగగలమని తలంచుటయు బ్రాహ్మణేతరులపట్లే తమ స్థాన మేర్పడునని యెరుగుటయు, అంత సాంఘికసమానత్వము తమతమకులములద్వారా తమకును బుద్ధియుక్తిమార్గాలలను కల్పలద్యారా కల్గుచుండుటయు చూచుచున్నాము.

ఈమార్పు ఈమధ్యస్థితి ఈయత్నద్వారా తత్త్వపరిమార్పు బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణేతరుల వైపునను పంచమ, పంచము లతోనున్న యితరకులములవారి మధ్యను కలుగవలయుననియు, అన్నట్టి గట్టినకొలది సాంఘికారోగ్యము మెచ్చుచుండుననియు, ఆతత్త్వపు సూత్వస్థితి సూరభానూదయమును హిందూసంఘము నందు కల్గించుననియు అంత హిందువులు సాంఘికసమానత్వము ద్వారా వివిధసంఘముల ఆత్మగౌరవపరిస్థితులద్వారా ప్రజాపరిపాలనమును ప్రజాస్వామికప్రభుత్వమును ఎక్కుడు లాభకరముగ శ్రేయోదాయకముగ శుభయతముగ నుండునట్లు చేసికొనగలదనియు సాంఘికసంస్కారులు నమ్ముచున్నార. అసంస్కారుల కెల్లరు సాయమొనర్చుట పాడిగదా.

ఆతత్త్వమును మార్చుటకు ఆయధికారబుద్ధి అనేవకబుద్ధి కర్మకాంక్షకర్మకాంతనోంకారతత్త్వము మార్పుకెందుటకుపంచములమధ్యనుండి గూడ వొక గొప్పయుద్ధమును సృష్టించుకొనరాకై పయలుదేరు టగత్వమనియు, పంచములు తమ్ముతాము గౌరవించుకొనుచు తమవిద్యార్థులకు విద్యాధికులకు తమగౌరవము జూపుకొనుచు కమ్మరెడ్డివార లెట్లు తమ్ముతాము "ఏమండి వెంకయ్యగారు నున్నయ్యగారిని పిలువవచ్చుటతోడనే బ్రాహ్మ

ణులు నట్లే పిలువ మొదలడిగో అట్లే తమమధ్యను రాయనానా జనుని నమ్ముచు పనిలూను బుత్తవసరమని విదితమేగదా. అట్టి యుద్ధము మేర్పడుటకు ప్రథమవ్యాసమునందు జూచినటులు సదుపాయములు తిక్కునగ నున్నవి. అందువలననే వోలులు ప్రత్యేక సాంఘిక ప్రాతినిధ్యములు అను రెండుమార్పులత్వధికముఖ్యతను బొందుచున్నవి

కాలియందున్న కరువు నయమగువరకు మనుష్యుడు కుళు మందలై గర్భమునందు నొప్పియున్నంతవరకు శ్రీయారోగ్యము బొందనట్లే పంచములు ఎకకుల ఏనాది బోయ కొండ చెంచుమమృత వడ్డె ఉప్పర మాట్టిని తడితరసోదరలకుము ఇప్పటిదీ నదశయందు నేరత్వమునందు మతమున నభిగతియందు పంపుమున "అంబరానితనమందు, అట్టికప్రాపనికమునందు బురద గూడెములు వగదగుడిసెలు, కలరాపాట్టులు స్ఫోటకశిశువు లందున్నంతకాలము, హిందూసంఘము, దానిననుసరించియున్న భారతదేశము నృశ్చిందబాలదనియు, సాంఘికసమానత్వము వైచాకుల నాదమధ్యనే యేర్పడబాలదనియు, శిశుసమానత్వము కలుగకపోగా ధనికులు ధనికులగుటయు వీరవారు వీరవారగుటయు లెట్టివిని పాశ్చాత్య పంచమన కల్లుచున్న ఘోరధన విశాచము మాననశక్తి నాశనము భగవద్భక్తి యుద్ధత్వము మనకు లెట్టివిని మనల ననాగరిక ప్రజలకంటె బిడ్డలప్రేమించు నెలుగుల సమాహనుకంటె నీనస్థితియందు ననుటకు సందియము లేదు. అనేక దుర్మార్గపుటాదారముల తమపూర్వులు స్వార్థపరులై కాస్త్రము పుగాణములద్వారా యేగ్వరవిరని తెలిసుకొని తమతప్ప దిద్దుకొనుటకైన బ్రాహ్మణున్నేహితులు పంచమోద్యమమును చేర ప్రార్థితులు. తమయశ్రద్ధ, అజ్ఞానముచే తమయధికారబుద్ధిచే నిరంకుశపరిపాలనయందున్న ప్రయత్నముచే పంచముల బానిసత్వ మేర్పడినది గ్రహించి బ్రాహ్మణేతరులు తమసోదర మానవులనృశ్చిక్తై "వోలులు" ప్రత్యేకసాంఘిక ప్రాతినిధ్యము నేర్పరక బూతుకొన ప్రార్థితు అలజడి కల్పించి ప్రత్యేకసభలజేసి అంద్రావిధసంఘములో కలిసి జాయంటుకుమిటీ నేర్పరచి, ఈ రెండుస్థితులకుల నేర్పరచుటకు, సకలస్పార్టీ కభివారికవిటీని ప్రార్థించి "వోలులు, ప్రత్యేకప్రాతినిధ్యము" వచ్చునట్లు పంచము స్నేహితులెల్లరు వెంటనే పూనుకొన బ్రార్థితులు.

మైనపువత్తులు

ది ఇండ్లో - బర్తా పెట్రోలియం కంపెని లిమిటెడ్

రంగూను,

వారి చేత యారు చేయబడినది

విజంట్లు, స్టాకు చేయువారు

ప్యారి ఆండుకో

పోస్టుబాక్సు నెం. 12, మద్రాసు

మైనపువత్తులు, మైనము, ధరలకు వ్రాసిన తెలుపబడును.

పురమాషీవనులు పోకరవనులు చేయునట్టి

వారెవరో బాగుగా విచారించి

1842

మొదట తెలిసికొనుడు.

బహుమానము నిచ్చుగెన్నెలు, పంచెపులోటాలు ఎట్టిమాదిరిలో నైనను ఆర్డరిచ్చిన సకాలములో తృప్తికరముగా తయారుచేసి యిచ్చెదము నీచునెంకి నవరంబంగారుకు పూచీనిచ్చెదము.

రూ. 10 ఎత్తు మొదలుకొని రూ. 25 ఎత్తువరకు ఒకరూపాయ ఎత్తునకు 1-12-0, చొప్పునను అంతకుపైన ఒకరూపాయ ఎత్తు 1-8-0 చొప్పున వికయించబడును.

(2) ఉమ్మడి రామయ్యకెట్టి, గురుస్వామి కెట్టి, కంపెనీ

నగలవర్తకులు 25, చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు

చెరిగాలు బడ్జెటు

రాష్ట్రములు కప్పములు గట్టుట రద్దు చేయవలయును

ఆర్థికమంత్రి న హేతుక వాదము

కలెండ్ర, ఫిబ్రవరి 19 — 1925-1926 వ సం ఆర్థిక
వర్షమున చెరిగాలు శాసనసభయందు ప్రవేశపెట్టుదు ఆర్థిక
సభ్యుడగు జె. జి. లక్ష్మణం ప్రసంగించిరి:—

“ఈసాలాఖరుకు 86½ లక్షల రూపాయలు శేష
ముందునని మేము ఊహించితిమి. రాష్ట్రీయకప్పములను జెల్లిం
చునదియే యిదియే యీ సంవత్సరమున 26½ లక్షల రూపా
యలు ఖర్చునకు లోటుగ న్నించవలసినది. ఈసంవత్సర ప్రారం
భముందు ఒక కోటి 14 లక్షల 78 వేల రూపాయలు నిల్వ
యందునని మేము దలచితిమి. మేము దలచినంతటికంటె వసూ
లు ఖర్చును 1923-1924-వ సంవత్సరముందు తక్కినను, 1924-
1925-వ సంవత్సరముందు నేను యిదివరలో చెల్లినవిధమున, ఒక
కోటి 29 లక్షల 64 వేలు నిల్వగల్గించెను. ఈసాలు తాలూకు
యా శేషమును గలది యీసాలాఖరునకు ఒకకోటి 64 లక్షల
15 వేలు నిల్వయందునని మేము ఊహించుచున్నాము. మిత్తవ్యయ
ము, ట్రైబ్యునల్ చిమెంటు, రాష్ట్రీయకప్పములను దొలగించుట
యానిల్వకు గారాములను నేను మరెయ్యకపోయెను. రాష్ట్రీయ
మీయనలసిన కప్పములను యేర్పాటు గావించబడెను. ఆకప్ప
మును కాక్టెముగదరావను యాయవలసిన ప్రబలమును ఆవశ్య
కతను బట్టియు కేంద్రప్రభుత్వమునకు వ్రాసితిమి. మెట్లను
తీర్చి సురక్షాగావించవలయుననియు, అంతవరకును యీరాష్ట్ర
మునందీ కప్పము దీనికొనవలసినదియు మేము కేంద్రప్రభుత్వ
మునకు గోరితిమి. మామూలు పరిపాలన గావించుచు మన అవస
రపున్న యిట్లు దిగ్గమింగులకు మనవియ్యకొనజాలము. అది
అభివృద్ధికి భద్రాముకము. నేను యీసంవత్సరము యొక్కయు
వెనుకటి సంవత్సరము యొక్కయు చెల్లినవిషయములను బట్టి
అభివృద్ధి యెంత ఆవశ్యకతగ్రహించవలయును. రాజోవు సంవత్స
రముందు పదిలక్షల 55 కోట్ల 11 వేల రూపాయలు రాబడి
పచ్చునని నేను, ఊహించుచున్నాను. ఈసాలు సంవత్సరమునకుం
టె 10½ లక్షలు అధికవాదాయము అధికమని ఊహించుచున్నది.

ఎక్సైజుపన్ను

ఎక్సైజురూపమున విశేషము రాబడిపచ్చునని మేము
దలచుచుండుట వాస్తవమే. పరిపాలన సౌకర్యములచే మామూ
లు ఎక్సైజు రాబడిమూలమున నుమారు 5 లక్షలు యేర్పాటు
అదాయమువచ్చునని మేము ఊహించితిమి. మామూలురాబడి
కిని అధికముగ 17 లక్షల రూపాయలు ఎక్సైజుమూలమున
రాబడిపచ్చునని ఊహించుచున్నాను మొత్తమునకు గల తేడా
సరిగ్గా అక్కంటులుండుటవలన వచ్చుచున్నది. ఎక్సైజుఅను
పద్యక్రింద నల్లమందు అమ్ముటచే వచ్చినలాభముక్రింద జనుకట్ట
బడుచుండెను. భారత ప్రభుత్వమునకు చెల్లించవలసిన సాము
పోగా వచ్చినలాభము యిదివరకు ఎక్సైజు పద్యక్రింద జనుకట్ట
బడుచుండెను. సంస్కరణముల తరువాత రాష్ట్రీయ కేంద్ర
ప్రభుత్వముల అక్కంటులు విభజింపబడినవియు నల్లమందు
అమ్మకమువలన వచ్చినమొత్తముకేయు బడ్జెటుయొక్క జనా
ఖర్చుప్రకృతు జూపబడుచున్నది. అది యిండియాగవర్న మెం
టునకు మనము చెల్లించ సాము. అది ఖర్చుగ్రాహయబడు
చున్నది. ఇందుచే రాజోవు సంవత్సరముందు జను అధికము
గల్గించుచున్నది. ఖర్చుకూడ పెచ్చినదని తెలిసికొన గోరు
చున్నాను.

ఎక్సైజు విధానమువలన ఫలితము

ఈ సందర్భమునందు ప్రభుత్వ ముపలభించుచున్న
ఎక్సైజు విధానముయొక్క ఫలితము చెల్లుటకు అంకెలను క్రో
డీకరించుచున్నాను. దొంగవ్యాపారము జరుగకుండ జాగ్రత్త
దీసికొనుచు, సప్లయ సౌకర్యములను నిర్వహించుచు ఉచితమున
నల్ల మండు విధానమును ప్రభుత్వము
అవలంబించుచున్నది. ప్రస్తుతముందు

నల్లమందునమస్య కొంతవరకు ప్రాముఖ్యతవహించుచున్నది
1918-1914-వ సంవత్సరముందు వంగదేశమున ప్రీయమైననల్లమం
దు మొత్తము 63,405 నేర్లు. 1923-1924-వ సంవత్సరముందు
39,917 నేర్లు ప్రీయమైనది. ఈకాలముందు కలకత్తాలో 21,268
నేర్లునుండి 12000 శేర్లవరకును ప్రీయముతరిగెను. నల్లమందుచెల
అధికముగజేసి, సప్లయసౌకర్యములు నిరోధించుటచే నల్లమందు
ప్రీయము తరుగుచున్నదని మేము దలంచుచున్నాము. నల్లమందు
గొనుటకు సౌకర్యములను తగ్గించుటకు స్థానికసలహాసంఘముల
కీర్ష్యను గల్గించుటలేదు. గంగాయి, సారాయి వయమును ద
గ్గించుటకీ సంఘములధికముగ ప్రయత్నముజూపుచున్నవి. నల్లమం
దుజేసి హుక్కా-తాగుదును నిరోధించుటకు కఠినమైన నిర్బంధ
ములతోగల నొకచట్టము ప్రభుత్వము త్వరితముగ శాసనసభయం
దు ప్రవేశపెట్టువలయున్నది.

సారాయి వ్యయమువలన ఫలితములు

సారాయి, గంజాయి అమ్మకమున బట్టులెక్కలను న
ల్లమందు వ్యయమును చెల్లులెక్కలవలె ఆర్థికవ్యయమును గల్గించు
చున్నది. 1918-1914-వ సంవత్సరములో 82,297 శేలనుల సా
రాయి ప్రీయమయ్యెను. 1923-1924-వ సంవత్సరములో 621,
183 శేలనులసారాయి ప్రీయమయ్యెను. అసగా 200,000 శేల
నులసారాయి ప్రీయమయ్యెను. 118,449 శేర్లు గంజాయి
1918-1914-వ సంవత్సరముందు వ్యయమయ్యెను. 1923-1924-
వ సంవత్సరముందు 66,619 శేర్లు గంజాయిమూత్రమే ఖర్చుకాబడె
ను. చెట్టుపెసన్ననిధించు విధాన ముపయోగింపవలయునని
ప్రభుత్వము దలచుచున్నది. ప్రస్తుతమునందున్న విధానము
వలన తగినంత కట్టుబాట్లు గావించుటకు సాధ్యముకావచ్చును.
అలోకహేతున దయారజేసి విదేశములందుండి దిగుమతియగు
చున్న సుకతో యీకాఖ పోటీతేయుచున్నది.

ఇతర అదాయాభివృద్ధి

స్థాంపులవలన అదాయముపెచ్చునని మేము అంచనా
జేసితిమి. వర్తకము అనుకూలపరిస్థితులు గలదు. కాన హెచ్చు
చేయబడిన పన్నువిధానమున మనకు లాభమురావలయును. ఇం
డియాప్రభుత్వము ఒప్పగించు స్థాంపులవలన రాజోవు సంవత్స
రముందు హెచ్చుగ అదాయమురావలసియున్నది. ప్రస్తుతమును
లునందుగల స్థాంపుల అమ్మకము విధానముచే చెరిగాలురాష్ట్ర
మునకు రావలసిన అదాయము సరిగలేదు. ఈ సంవత్సరమున
కంటె రూ. 1,000,000లు అధికముగ లభించునని చెల్లినచో
సత్యమునకు దూరముగాదు.

వ్యయము

రూ. 11,44,11,000లు వ్యయము చేయుటకు ప్రత్యే
కింపబడిన. సురక్షాగావించిన బడ్జెటుకంటె 186 లక్షలు అధి
కముగను రివిన్యూకంటె 89 లక్షలు అధికముగనున్నవి. ఈమొ
త్తముల సభ్యుల కాళ్ళర్యమును గల్గించవచ్చును.

పోలీసు బడ్జెటు

ఈ సంవత్సరముయొక్క సురక్షాకాబడిన బడ్జెటుకంటె
మాడుటకు రూపాయలు పోలీసుకాఖక్రింద వ్యయముచేయ
బడును. లీ:వి:పను మాచనప్రకారముగ వేతనములు హెచ్చు
చేయబడుటవలనను, ప్రయాణపుఖర్చులవలనను, చెరిగాలు విప్ల
వకారుల చర్యలచే అధికముగ పోలీసు బలమును నియమించుట
వలనను పోలీసుబడ్జెటునందు వ్యయము అధికముగ నున్నది.

ప్రజాయత్త శాఖలభాగము

గవర్నరుగారికి సలహా నిచ్చుటకు మంత్రిలు
శేరుమంత్రిలను తిరిగి నియమింప వచ్చుననియు, వారు
1925-1926 సంవత్సరపు వ్యయమునకు భా
గ్యులయ్యెదరనియు దలచి ఘనతపహించిన గవర్నరుగారు జాగ్ర
త్తకార్యక్రమమును అవలంబించిరి. అభివృద్ధికొరకు కొన్ని
నిర్మాణమాచనలను సి. ఆర్. చానుగారు నిరూపించుచున్నది.
ఒక్కసూచన విషయమై మేము చక్కగ అలోచించితిమి. ప్రజ
ల ఆరోగ్యవిషయమై జిల్లాసంఘములందు ప్రతిష్ఠాపనలు స్థాపిం
చవలయునని సూచింపబడినది. ఈ చన వెనుక ఆరోగ్యశాఖ
డైరెక్టరు గారు అవలంబించిన రీతిని బెక్కుఅంశములందు బోలి
యున్నది. వెంటనే యీస్కిమును విచారించుటకు దాక్టరు
బెంట్జెగారు నియమింపబడిరి. ఆరోగ్యశాఖక్రింద జిల్లా సంఘ
ములకు యేటను రూ. 125,000 లు ధనసహాయము చేయుటకు
బడ్జెటునందు ప్రత్యేకింపబడును.
ప్రజాయత్త శాఖలయెడ జాగ్రత్త దీసికొనబడుట
ప్రజాయత్తశాఖల యొక ప్రభుత్వము న్యూనత మాపుట
లేదనియు శాసనసభ్యుల కోర్కెలను సాధ్యమైనంతవరకు సర

శర్మ వలయుననియు మాకు గల అభిప్రాయమును బట్టుటకు
ఆరోగ్యవిషయమున గావించిన యేర్పాటునుగూడ విచారించి.
ఖర్చుచేయవలసిన సూత్రవ్యయములో 9 లక్షలు యేటను వ్యయ
ముచేయు భాగముందు చేరుటలేదు. యేట మేము చెల్లించవలసి
న మొత్తము దొలగింపబడినగాని ప్రతియేటను ఖర్చు నిమిత్త
ము సాము ఒసంగజాలము. మన మీయవలసిన కప్పము చెల్లిం
పవలసి యున్నచో యీవ్యయమును చేయుటకైన సాముసమ
కూర్పుట కష్టముగ నుండును. ఇందుకొరకు యీఅంశము పున
ర్విచారణము గావలయును. స్వల్పవిషయములలో రెంటి కుం
దుగాక బడ్జెటునందు జూపబడిన మొత్తము ప్రజాయత్తశాఖలకు
యేటను నీయబడును. 1925-1926 వ సంవత్సరపు వ్యయము
యీదిగువ వివరించిన అంకెలచే గ్రహింపవలయును. రిజర్వుడు
శాఖకు 20 లక్షలు; ప్రజాయత్తశాఖకు 29½ లక్షలు రిజర్వుడు
శాఖ యొక్క సివిలువర్కు దీసివేసినచో ప్రజాయత్తశాఖకు
17½ లక్షలు వ్యయము చేయబడును. ప్రభుత్వమువారు ప్రజా
యత్తశాఖల విషయమున శ్రద్ధదీసికొను చున్నారని యీ
అంకెలు స్పష్టము చేయగలవని నేను నమ్ముచున్నాను.

(ఆ. ప్రి.)

10 ధర్మపాత శాలలు - బాపట్ల

గౌరవనీయులగు చెన్న పురి విద్యాశాఖమంత్రి సర్ ఆన్సెము
పరమరావు పాత్రో. కె. టి. డి. ఏ. బి. యల్; అండు ఎం.
యల్. సి. గారు బాపట్లలో జిల్లా అప్పయ్యగారి 10 ధర్మ
పాతశాలలను 21-1-1925 తేదీన చిత్తగించి యాక్రింద రిమా
ండ్లు వ్రాసినారు:—

“శ్రీయుత జిల్లాఅప్పయ్యగారిచే నిర్వహింపబడుచున్న
పాతశాలలలోని విద్యార్థులను నేనుజూచితిని. ఆయన చాలమం
ది బీదవిద్యార్థులకు ధర్మవిద్యనిచ్చుచున్నాడు. పలకలు, పుస్తక
ములు మిదలగునవికూడా సప్లయచేయుచున్నాడు. శ్రీయుత
అప్పయ్యగారు 10 ధర్మపాతశాలలను యొక్కవక్రేంద్రతోను నే
ర్చుతోను నిర్వహించుచున్నాడు. విద్యార్థులు ముఖ్యముగా
నిమ్మజాతివారు. విచారించగా యీపాతశాలలు చాలాపుత్రా
ముతోను నిజమైన దేశోపకారముకొరకే నిర్వహింపబడుచున్న
దని తెలిసినది. ఈకార్యము చాలా ఎన్నదగినది. శ్రీయుత
అప్పయ్యగారు చేయుచున్న పునర్యోగకరమైన యీకార్యము
నకు అందరు అన్నివిధముల సహాయముచేసి వారి పుణ్యమును
జయప్రదమునట్లు చూచెదరుగాక”

మకాం- బాపట్ల } వ. పి. పాత్రో,
21-1-1925 } చెన్న పురి విద్యాశాఖమంత్రి.

రు 116 లు బహుమానము

కృష్ణాజిల్లా యేలూరు శాపురస్తులు మోతే
గంగరాజు జమీన్దారు అండు ఎం. ఎల్. సి. గారు
వారి విద్యార్థులయ్యి మహారాజు శ్రీ పులవర్తి
లక్ష్మణస్వామిగారి యింటికి భీమవరం తాలూకా
ఆకువీడు గ్రామంకు 1-2-1925 తేదీన వివాహం
నిమిత్తం వెళ్లి యున్నప్పుడు వారితాలూకు
మెసర్స్ టాకర్ అండుకో. వారిచే
తయారు చేయబడిన 9 అంగుళముల పొడవుగల
రవ్వలుచెక్కిన బంగారపువాచీ గొలుసుచివర అంజ
నేనువిగ్రహం కలది పోయినది. ఆపస్తువ తెచ్చి
యిచ్చినవారికి రు 116 లు బహుమానము యివ్వ
బడును. యిది యేషరాఫ్ వద్దకు వచ్చినను, పారు
మాకు తెలియపర్చిన యడల రు 116 లు బహు
మానము వారికి యివ్వబడును.

సీసా 1.5 వి. పి.
రు 2-0.0. **కు సు మ** శాస్త్రీ శేరు
యీయందు గణేయ అను పెగ్గోగమును 24 గంటలలో
నివారించి మూత్ర ద్వారమునందీ వెలువడు ప్రావృణము మా
త్రము విడుచునప్పుడు గలగు మరుకుపోటు, మొక్కలగు బాధ
లను, వెంటనే నివీరేయును. స్త్రీలకుగలగు యేవిధమయిన
కుసుమవ్యాధులయిననూ ఆళ్ళర్యముగా కుడుర్చును.
ఆనందకుటీరము, పోస్టుబాక్సు 246
1766 మదరాసు.

మొదటి రైల్వే బడ్జెటు

సుభిక్షదాయకమగు యార్ధికవత్సరము

రెండువేల మైళ్ల నూతన అయోమార్గము నిర్మించబడును

రాయపురము - విశాఖపట్టణము రైలువేయబడును

మూడవతరగతి రైలురేట్లు తగ్గించబడవు

రైల్వేలు జనరలు రివిన్యూకు 524 లక్షల యెనియ్యచున్నవి

ముప్పదిరెండుకోట్లు పెట్టుబడిక్రింద వ్యయమగును

డిప్టీ, ఫిబ్రవరి 20:— రైలుశాఖ సభ్యుడును గౌరవనీయులునుగు సర్ చార్లెసు యిన్నీసుగారు దిగువ బేర్కొనబడిన ముఖ్యమగు అంకెలను నిరూపించు రైల్వే ఎస్టిమేట్లను నేడు భారతశాసనసభ యందు ప్రవేశపెట్టిరి:—

	ఆగలు	రైలు శాఖ ఎస్టిమేటు	బడ్జెటు ఎస్టిమేటు
	1923-1924	1924-1925	1925-1926
	(రూ 1000)	(రూ 1000)	(రూ 1000)
ట్రాఫిక్కు జనుమొత్తము	928783	978500	1006500
సాహాయ్యముచేయబడిన కంపెనీవాలాల లాభము	2864	2950	3077
ఫంక్షనిల్వపై వడ్డీ			8285
చిల్లరజను	704	662	644
మొత్తముజను	931801	980112	1018456
సిబ్బందిఖర్చు	591560	630075	657927
భారతసంస్థానముల రైల్వేకంపెనీలకు	11446	14900	13850
ఇచ్చిన ఆదనపులాభములు			
వడ్డీ తట్టుబడి	227674	229959	238182
చిల్లరఖర్చులు	2080	8720	8430
ఖర్చులు	632760	637054	912899
వాణిజ్యపు రైల్వేమార్గములవలన లాభము	99041	112458	100557

జనరలు బడ్జెటునుండి రైల్వేబడ్జెటు విభజింపబడెను. 1823-24-వ సంవత్సరమునలి ఫలితముపై 1924-25, 1925-26 సంవత్సరములందు రైల్వేలు జనరలు బడ్జెటునకీయవలసిన ద్రవ్యపుమొత్తము ఆధారపడియున్నది. రెండుసంవత్సరములందు ను యామొత్తము రూ 680 42000 లును, మిలిటరీరైల్వేలపై వచ్చిననష్టమును 2923-1924 సంవత్సరముందు రైల్వేఆదాయ మునందుండి ఖరీదగా రూ 50952000 లు ఆయెను. 1924-25-వ సంవత్సరముందు దేశీయరక్షణముకొరకై నిర్మింపబడిన రైలులు పై రూ 15058000 లును 1925-26 వ సంవత్సరమున రూ 15340000 లును నష్టమువచ్చెను. కాబట్టి ఎస్టిమేట్ల కడపటి ఫలిత మిదిగువ జూపబడినది:—

(ఎ) 1024-25 ఫర్మబాటు గావించిన ఎస్టిమేటు (రూ 10000) (బి) 1925-26లో బడ్జెటు ఎస్టిమేటు (రూ 1000) వాణిజ్యపథముపై నడపబడు రైలుమార్గములవలన లాభము 112458 (1924-25), 100557 (1925-26) (1) ఒక్క సంవత్సరమునకు సామాన్య బడ్జెటున కీయబడిన ధనము 50952 (2) దేశీయరక్షణముకొరకు నిర్మింపబడిన రైల్వేలపై 1924-1925 లో నష్టము 15058-1925-26 లో నష్టము 15340 తీసివేయవలయును. 1924-1925 లో 46449, 1925-26 లో 84265 శేషము.

ప్రతిసంవత్సరముందును మూడుకోట్లకంటె అధికముగ శేషముపై మూడవవంతును, లేక 1924-1925 సంవత్సరములో రూ 5488000 లును, 1925-1926 లో రూ 1422000 కూడ జనరలు బడ్జెటునుండి రైల్వేబడ్జెటు విభజింపబడిన వత్తుల ప్రకారముగ జనరలుబడ్జెటున కీయవలయును. మొత్తముమీద 1924-25 లో రూ 56485000 లును, 1925-26 లో 52874000 లును ఆగును. 1924-25 లో నిల్వయును రూ 40965000 లును, 1925-26 లో నిల్వయును రూ 32848000 లును రైల్వే రిజర్వులోనుంచబడెను. దక్షిణ హిందూ దేశముందు ఉత్తర హిందూస్థానం దును సంభవించిన వరదలచే గాని లేక మరయ్యత్రులవలన గాని గుమారు 3 కోటి రూపాయలు రైల్వేలకు నష్టము వాటిలెను. వాణిజ్యపు రైలులవలన 1924-1925 లో రూ 977662000 లు

లేక 1923-1924 సంవత్సరమునకంటె రూ 47725000 లు అధికముగ జనువచ్చెను. మొత్తముమీద ప్రయాణికుల రాకపోకలందు మామూలుకంటె విశేషపురాబడి లేదు. కాని మంచి పంటలవలనను వాణిజ్యమువలనను సరకులవ్యాపారము, ముఖ్యముగ రాక్షసిబొగ్గు, నార, తినబంచారములందు, అధికముగ నున్నది.

అధికమగువ్యాపారము

మొదటి యెనిమిదిమాసములందును తూర్పుయిండియా రైల్వేయు, కెంగాలు నాగపురం రైల్వేయును వెనుకటి సంవత్సరమునందీ కాలమునకంటె 75 లక్షలటన్నులబొగ్గు అధికముగ మోసెను.

వ్యాపారపుఖర్చులు

1923-1924-వ సంవత్సరముకంటె సుమారు 285 లక్షలరూపాయలు వాణిజ్యపు రైల్వేశాఖలు వడపుటకు అధికముగ వ్యయముగనున దలచుచుంటిమి. 1924-వ సంవత్సరము ఏప్రియ లునకు పూర్వముకంటెనీ రైలులు విశ్రమతీసిని స్టాన్డప్పై నుంకము ననూలుచేయుటకు అధికారములేదని బొంబాయి హైకోర్టువారిచే తీవ్రచేయబడి ప్రీవీకౌన్సిలు వారిచే అనుమతింపబడుటచే 1 1/4 కోటి రూపాయలు ముజరావాయిబడవలసియందుటకలన వ్యాపారపు ఖర్చునందు తరుగుతెటస్థించునని యెంచబడెను. కాని రైల్వేబడ్జెటు జనరలుబడ్జెటునుండి విభజింపబడుటచే నష్టసంపూర్ణనిధిని నిర్మించుటకు వీలుకలిగెను. వ్యాపారరైలుమార్గములపై సంవత్సరమునందలి నష్టము 3 కోట్ల రూపాయలు వచ్చెను. వరదలచేతను సంభవించిననష్టముచేతను, రైలులను తిరిగి నిర్మింపవలసినవచ్చుటచేతను, వెనుకటి సంవత్సరమునకంటె 1/4 కోటి రూపాయలు మరమ్మత్తులక్రింద ఖర్చు పెట్టువలసివచ్చెను. బొగ్గునిట్రాక్టులు సవరణగావించుటవలనను, బొగ్గుధరలు దిగుటచేతను ప్రయాణములందధికముగ సొమ్ముచేసారెను. బొంబాయిసరకులకును పాడైనసరకులకును 1925-26 లో ముజరాగా నిరుటికంటె 11 కోట్లకు తక్కువగావలసియున్నది. కాబోవుసంవత్సరముందు రూ 1,007,144,000 మొత్తము ఆదాయము రావచ్చును. హాలుసంవత్సరముకంటె యీ

ఆదాయము మూడుకోట్లుకంటెగా నున్నది. హాలుసంవత్సరముకంటె వాణిజ్యపు రైలుమార్గములను వడపుటకు 3 1/4 కోట్లు అధికముగ గావలయును.

ప్రత్యేకపు విభాగములు

అటోమోటిక్కు కూపర్లు ఉపయోగమునందు పెట్టుటకు 70 లక్షలు ప్రత్యేకముగావలయును. ప్రయాణికుల రాకపోకలు విస్తారముగ యీసంవత్సరముందు జరుగునని యెంచబడుచున్నను బొగ్గు, నూనెధరలు మందముగ నుండుటచే 19 లక్షలు మాత్రమేకావలయునని యెంచబడెను. బొంబాయి సవకులకును నష్టమునొందిన సరకులకును 20 లక్షలుగావలయును. అయోమార్గములను అభివృద్ధిగావించుటకు 170 లక్షలు ఈయబడినప్పటికిని, వెనుకటి సంవత్సరమునందలి సులభములు లేనియెడ 1924-25 వ సంవత్సరమునందలి అంతరాబడియు 1925-26 లో రాకచ్చునని మదింపువేయబడెను.

పెట్టుబడిక్రింద వ్యయము

1924-25 వ సంవత్సరముందు 12.85 కోట్లరూపాయలు పెట్టుబడి పెట్టబడెను. గుంకములకు ముజరాక్రింద 155 లక్షలును స్టాన్డప్పిల్వయందు నాల్గుకోట్ల రూపాయలుండుటచేతను, మొత్తముమీద సంవత్సరముందు పెట్టుబడిక్రింద వ్యయము అధికముగ నుండును. కాబట్టి యీసంవత్సరముందు 18.5 కోట్లరూపాయలు పెట్టుబడిక్రింద వ్యయము చేయబడుటకు ఎస్టిమేటు వేయబడెను. ఈమొత్తము కొంచెమింపుమింపుగా వెనుకముత్తమునకు సరిగనున్నది. రాబోవు సంవత్సరముందు స్టాన్డప్ నిల్వయందు 1 1/2 కోట్లవ్యయముచేయుట తగ్గించబడుననియు అదనముగ 32 కోట్లు పెట్టుబడికి వ్యయముచేయబడుననియు, ఈమొత్తములో 6 1/2 కోట్లు నూతన అయోమార్గ నిర్మాణమునకు ఖర్చుపెట్టబడు ననియు దలచుచుంటిమి.

నూతనఅయోమార్గముల నిర్మాణము.

నూతన కార్యక్రమమునందు మొత్తముమీద 2000 మైళ్లు నిర్మించుటకును, 1925-1926 వ సంవత్సరములో 400 మైళ్లు వేయబడుటకును బడ్జెటునందు ఎస్టిమేటు వేయబడెను. నూతనముగ వేయబడిన రైలుమార్గమునందు విశాఖపట్టణమును రాయపురముతో కలుపుటకు నిశ్చయింపబడెను. పార్వతీపురమును రాయపురముతోగల్పి రాయపురమునుండి తిన్నగా విశాఖపట్టణమువరకును రైలుమార్గము వేయబడును. పార్వతీపురమునుండి రాయపురమునకు 260 మైళ్లు. ఇందుకొరకు 536 లక్షలు ఎస్టిమేటు వేయబడెను. విశాఖపట్టణము చార్జరు నిర్మాణముతో జాటుగ పార్వతీపురం-రాయపురం రైలునిర్మాణము జరుగుచుండును. ఈమార్గము నిర్మించుటచే బొగ్గును లభివృద్ధిజేయుటకవకాశముగలదు. బర్మాయునును దక్షిణహిందూదేశముందును నూతన అయోమార్గములను నిర్మించుటకు అధికముగ ధనము ప్రత్యేకించబడెను. కలకత్తాకును, ఓడరేవువరకును వచ్చు బొగ్గువర్తకమునకు సదుపాయము గావించుటకు సౌకర్యములు చేయబడును.

బడ్జెటుఅసంస్థియందు ప్రవేశపెట్టుట

డిప్టీ, ఫిబ్రవరి 20:—1925-26 వ సంవత్సరపు బడ్జెటును వాణిజ్యరైల్వేల సభ్యుడగు సర్ చార్లెసు యిన్నీసుగారు నేటి భారతశాసనసభయందు ప్రవేశపెట్టిరి. స్టేటుకౌన్సిలువందు యీ బడ్జెటునే హిందేగారు ప్రవేశపెట్టిరి.

నూతనరైల్వే బడ్జెటు

గత సెప్టెంబరు మాసమునందు గావించబడిన ఒడంబడిక ప్రకారముగ నేడు నూతనరైల్వేబడ్జెటు జనరలుబడ్జెటునుండి విభజింపబడి శాసనసభయందు ప్రవేశపెట్టబడుచున్నది అని సర్ చార్లెసు యిన్నీసుగారు నుడిచి. జనరలు అధికమునకు రైల్వేరైలుయొన్న మొత్తయ సామాన్యముగ ఎల్లగతును తెలిసిన విషయమే. అందుచేతనే జనరలుబడ్జెటునకు పూర్వమే రైల్వే బడ్జెటు శాసనసభయందు ప్రవేశపెట్టబడుచున్నది. నాప్రక్క నున్న గౌరవనీయుడగు సహాయోగి రహస్యములను బట్టబయలుగాకుండ అధికముగ కట్టుబాటుచేయుచున్నాడు. అట్టిధయ వడ నవసరములేకుండ నేనురైల్వేబడ్జెటును ప్రవేశపెట్టుచున్నాను. నూతనకార్యక్రమ పద్ధతిచే లాభములుగలవి సభ్యులంగీకరించెదరని నేనుదలచుచున్నాను.

లాభములు

బడ్జెటును రైల్వేశాఖవారు మాత్రమే సమకూర్చినది గాదని మొట్టమొదట సెనుంగలయునని సభ్యులను గోరుచున్నాను. ఒకయధికారిగల యీసభవారిచే వెన్నుకొనబడిన రైల్వేఆర్థికసంఘము వివరముగా బడ్జెటును ఒకేరీతిగావించి బడ్జెటు అంగీకరించెను. వారుపడిన శ్రమవిషయకా నేనువారిని అభినందించుచున్నాను. పంచి పెట్టబడుచున్న కమిటీవారుకా

ర్యక్తమునకును మేము విశేషముగ శ్రమనీకొంటిమని సభ్యులందఱుగూ సభ్యుల సలహాలను విమర్శనముల నలనను అధికముగ లాభము సమకూడెనని కమిటీ అభ్యర్థించు సీమెగారు నాకు చెప్పిరి. ఈ సంవత్సరమును వారలకు అధికముగ శ్రమయి చ్చియుండును. మేము అందులకు విచారించుచున్నాము. మేమును అతిక్రమమును చేసికొని యుక్త కాలమునాటికి బడ్జెటు ప్రవేశపెట్టుటకు రాత్రి ౧౦ వ గంటకు పి చేసి తిని ముందు యీ పని యంతయును విశేష కాలము దీసికొని చేయుటకు ప్రయత్నించెదము. రైల్వే బడ్జెటునుండుగా ప్రవేశపెట్టుటకును బడ్జెటును మే చర్చించుటకు వెళ్ళు అవకాశము లీనుబడుచున్నది. బడ్జెటుపై చర్చించుటకు ప్రత్యేకముగ నొకదినము కేటాయింపుచేయబడుచున్నది. రాబోవు వారములో రైల్వేదేహములను మంజూరుచేయుటకు సభ్యులకు నాల్గదినములు ఆలోచించుటకు వ్యవధి యొసంగబడుచున్నది. తొంబదికోట్లరూపాయలభర్తవినయమై ఆలోచన గావించుట కొకదినము చాలదని సభ్యులెంచుచున్నను. అయినప్పటికిని నిగుడలించినచో పద్ధతికంటె నిజ బాగుగనున్నది. రైల్వే బడ్జెటు సూత్రముగ యావత్ బడ్జెటును చర్చించుటకు నిమిష రుదినములు దీసికొనెను. రైల్వే అధికమును గురించి చర్చించుటకు సౌకర్యమును చెల్పుచు ఉచితము గురితని బడ్జెటును దయారుచేసితిమి. కాన నూతన పద్ధతిచే నీ లాభములు సమకూరుచున్నవి.

వోటులవిభజనము

రిజిస్ట్రార్ కి నొకటియు, పెట్టబడికారకొకటియు రెండు రైల్వే వోటులు నిరసన చేయుచున్నది. ఈ సంవత్సరము 15 వోట్ల క్రింద బడ్జెటు విభజన పడినది. మిలిటరీ రైల్వేలను గురించి రెండు వోట్లు వర్తకపు రైల్వే స్టేషన్లను గురించి మిగతా 18 వోట్లును గలవు. జనరలు బడ్జెటు మెమోరాండముగాక ప్రతిపాదించు విషయము ననుసరించి, ప్రతి రైల్వే ను గురించి యు ప్రత్యేకముగ పై టు మెంటును మేము సభ్యుల కంపుచున్నాము. 1924-1925 వ సంవత్సరమునందలి సరిచేయబడిన ఎస్టి మేటును ప్రతి రైల్వే విషయమున సభ్యుల విచారణనిమిత్తము పంపబడుచున్నది. ప్రతి స్టేటు మెంటునును వివరములు చెల్పు నొకచిన్న వ్యాఖ్య అంటించి చిపుచున్నాము. రైల్వేను వెనుక సంవత్సరముందు గావించిన కార్యక్రమము, రాబోవు సంవత్సరముందు పరిశీలు అభివృద్ధి కొరకు అలంబించుచున్న కార్యక్రమము, నష్టపూర్ణ నిధి కొరకు ప్రత్యేక పవలన సామ్యు మెదులగు అంశము లివ్యాఖ్యయందు గలవు.

అసెంబ్లీ అధికారము సడలుట లేదు

యావత్ రైల్వే విధానము విడన, ప్రతి రైల్వే మార్గము మీదను కాసంవత్సరముకొకటి ప్రసంగపడేయటకు బడ్జెటు ఈ దూరము దాల్చుచున్నది. మేము ఇప్పుడు సమాచారము వలన గత పెట్టెంబరు మాసముందు కొంతమంది సభ్యుల మనము నందుగల అనుమానములు నొలకనని నేను దలచుచున్నాను. రైల్వే అధికమును జనరలు బడ్జెటునుంచి విభజించుటకు ప్రభుత్వము యొక్క ముఖ్యోద్దేశము అసంబంధిత అధికారము సన్నగిల జేయుటయని పెక్కు సభ్యులు అనుమానముపడుచున్నార. అట్టి అనుమానముకు తావులేదు. అని సర్ చార్లెసు యిన్ని ను గారు బోధిరి.

కార్యక్రమ పద్ధతియందు మార్పు

కార్యక్రమ పద్ధతియందు ప్రసంగము గావించుటకు బూర్జుము నేను రెండు రోజులకు గావించుచున్నాను. మొదటిది ఈ సంవత్సరముందు బడ్జెటును సభ్యులకు ప్రవేశపెట్టబడిన పద్ధతి తేడముపట్టినది మేము దలచుటలేదు. నేను యిదివరలో తెలిపినట్టి కాలమున కెదురగ మేము కృషి చేయుచుంటిమి. కాబట్టి మాకు దొరికిన పద్ధతి అలంబించుట అవచ్చును. సభ్యులుగాని, రైల్వే అధిక సంఘముగాని ఉచితమున నూతన వివిషయమున గావించినయెడ రాబోవు బడ్జెటును సమకూరునకు పూర్వమే పరిచారించెదమని వాగ్దానము చేయుచున్నాను. సమంజసముగ నూతన లంబించుటకు మా కెంతైనా శ్రమను అభ్యంతరము లేదు.

రెండవ రోజునందు నేను మిగతా విజ్ఞాపనము జేయుచున్నాను. బడ్జెటును సంబంధించిన కాలములో, ప్రతి వోటునందును నీయబడిన సామ్యు చేయెంతవని జరుగునదియు చెల్లుచు నొక స్టేటు మెంటు కంపుచున్నాము. ఏ అంశమైనను గౌరవ నీయసభ్యులు చర్చించనలవినచో ఫలానా వోట్ల క్రింద సభ్యులు జర్చించవచ్చునని రెవరయినను మే మితివన అలంబించితిమి. జరుగకు జాగ్రత్తగ చర్చ జరుగుటకు గౌరవనీయసభ్యులు స్టేటు మెంటును జదివెదని దలచుచున్నాను. గౌరవనీయసభ్యులు

లు ధనమును దగ్గించుటకు తీర్మానమును ప్రతిపాదించుటను దేవుడు తాము చర్చించవలసివో దానిని నిరూపించుచు ప్రధానమున చిన్న ప్రసంగము గావించవలయునని నేను గోరుచున్నాను. అట్లుగా విందుట సభ్యులను ప్రభుత్వమునకును లాభదాయకముగ నుండగలదు. ప్రతి తీర్మానమును దేవులకు ముపై ప్రతిపాదించవలయునన్నచో ముందుగ నెరిగినచో ఆ యంశముపై ముందుగ విచారించి గౌరవనీయసభ్యుడు గోరుసమాచారమును చెల్పుట కవకాశములు లభిస్తాను. బడ్జెటు ఎస్టి మేటు

బడ్జెటు యెస్టి మేటును గురించి మాట్లాడెదను. దీనిని గురించి బడ్జెటు మెమోరాండమునందు వివరింపబడినది. ముఖ్యముగ కొన్ని అంశాలను మే ప్రసంగించెదను. కంపెనీ డ్రైవర్లకు ఆద్యక్షుడు వాటాదారులను చెల్పురీతిని నేను మాట్లాడెదను. తుదకు మనమిట్టి సీటికి రావలయునని ప్రయత్నించుచున్నాము.

సర్దుబాటు గావించబడిన ఎస్టి మేటు 1924-25 వోటుల సంవత్సరపు సవరణ గావించబడిన రివిన్యూ యెస్టి మేటును విషయమున నేను ముందు ప్రసంగించెదను. యావత్ బడ్జెటు యమును వోటుల సంవత్సరమునకు 98.01 కోట్లు. ఈ అంశవర్తకపు ఆయా మార్గములకు జెందినది. మొత్తపు ట్టుబడి క్రింద జేయబడినది 86.77 కోట్లు. వోటుల సంవత్సరముందు వర్తకపు రైలు మార్గముల వలన 11.25 కోట్లు లాభము రావచ్చునని దలచితిమి.

మనకు వచ్చిన యెడ జమయవత్తును రీ కోట్లు రావలయును. ఉత్తర హిందూస్థానముందును దక్షిణ హిందూజాతమునకును వరదల యంతకంటె అధికముగ జమవచ్చియుండెడిది.

నిర్వహణ పువ్యయము

వడ్డీ క్రింద నీయవలసిన సామ్యుకు సంస్థానపు కంపెనీల కీయవలసిన అదనపు లాభమును, నిర్వహణ యును మినహాయించిన యెడ వోటుల నిర్వహణ పువ్యయము 62 కోట్లు అగును నిరుదు 59.11 కోట్లయ్యెను. తలనీతలంపుగా యందుండి 11.4 లక్షలు తరిగెను. ఈ మొత్తము ప్రీవీకౌంసిలు తీర్మానము ప్రకారముగ నుంకముల క్రింద మజరానీయవలసివచ్చెను. ఈ మొత్తము మినహాయించిన యెడ యా సంవత్సరపు కార్యనిర్వహణ పువ్యయము 68.25 కోట్లగును అనగా వెనుకటి సంవత్సరముకంటె 4 లక్షలు అధికము చేసుకొనవలసివచ్చెను. మరాఠుల క్రింద ను చెల్లించబడిన మొత్తము ఖర్చులలో చేర్చబడినది. నష్టపూర్ణ నిధిగా చేర్చబడిన మొత్తము మిసంవత్సరమున రివిన్యూలో ఖర్చువాయుచున్నాము. ఈ సంవత్సరపు నిర్వహణ పువ్యయము గత సంవత్సరపు ఖర్చులతో బోల్చుటకు 195 లక్షలు 68.25 కోట్లకుండి దీని వేయవలయును. అనగా 98 కోట్లను ఆర్జించుటకు 81.8 కోట్లను చెల్లించితిమి యిట్లు బోల్చుటచే తేలుచున్నది. 93.18 కోట్లను ఆర్జించుటకు 59.16 కోట్లు గత సంవత్సరముందు చెల్లించబడినది. అనగా, అయిదు కోట్లు జాస్తిగా ఆర్జించినను వనము 214 లక్షలు మాత్రమే అధికముగ వ్యయము జేసితిమి. మారకము మూలమున మనకు 25 లక్షలవరకును. లాభము వచ్చినమాట వాస్తవమే. అయినప్పటికిని యీ అంశము రయిల్వే పరిపాలన వారియే రయిల్వే బోర్డు వారియే పరిపాలన పద్ధతిని, చాకచక్యమును చాటుచున్నది. పెట్టుబడి విధానమునాటికి 5 కోట్ల పెరసెంటు అక్రింద ప్రయత్నించవలయునని యిందికేపు కమిటీవారు నూచించినని సభ్యులు జ్ఞాపకముజేసి కొనవలయును. సవరణ చేయబడిన ఎస్టి మేటు సీసలయనో పెట్టుబడిపై 1924-25 సంవత్సరముందు 5.48 పెరసెంటు ప్రభుత్వము వర్తకపు రయిల్వే మార్గముల వలన ఆర్జించియుండెడిది

క్రేంద రివిన్యూలకు కప్పము

గత పెట్టెంబరు మాసముందు అసెంబ్లీలో గావించబడిన ఒడంబడిక ప్రకారముగ వెనుకటి సంవత్సరపు పెట్టుబడిపై నూటికి 1 పెరసెంటును వెనుకటి సంవత్సరపు అంశపు లాభములో 1.5 పెరసెంటును క్రేంద రివిన్యూలకు రయిల్వేల కప్పముగ నయపరియుండెను. ఇట్లు నిశ్చయపరచిన కప్పము చెల్లించబడిన పీమ్మల రయిల్వే రిజర్వులకు బరలాయంపు కాబడిన మొత్తము మూడు కోట్లకు పోచినయెడ మూడు కోట్లకు మించిన మొత్తములో మూడవవంతు జనరలు రివిన్యూకు జెల్లింపవలయునని గూడ అసెంబ్లీ నరతును నియమించెను. 1922-1923 వ సంవత్సరము నందు సభ్యులపై గాక 1923-24 వ సంవత్సరపు మొత్తముపై వోటుల సంవత్సరమున నీయవలసిన కప్పము లేక్క జాడపడవలయునని ప్రత్యేకముగ నిర్ణయించబడినది. సభ్యులు జ్ఞాపకమునకు దెచ్చినవలయును. కనుక 1924-25 వ సంవత్సరమునందు దిచ్చిన కప్పమునకును 1925-26 వ సంవత్సర

మున జెల్లింపవలసిన మొత్తమును గమానముగనున్నది. మిలిటరీ రైల్వే మార్గమున వచ్చు నష్టము జనరలు రివిన్యూనుండి భరింపవలయును. జనరలు రివిన్యూనకు వర్తకపు మార్గము లీయవలసిన మొత్తమునకు యిది మాత్రమే గాజాడబడినది. 1923-1924 లో 121 లక్షలు నష్టమువచ్చెను. 599 కోట్ల కప్పముగ జెల్లింపచున్నను ఒడంబడిక ప్రకారము 680 లక్షలు దీసికొనుచున్నాదు. వోటుల సంవత్సరములో 1125 లక్షలు వర్తకపు రైలు మార్గముల వలన లాభమువచ్చునని దలచుచుంటిమి. కాని 151 లక్షలు యీ సంవత్సరము మిలిటరీ రైలు మార్గముల వలన నష్టమువచ్చునని అంచనా జేయబడినది. కనుక నికరమైన లాభము 978 లక్షలు. ఈ మొత్తమునుండి 599 కోట్ల లు నికరముగ కప్పము చెల్లించవలసియున్నది. పీమ్మల 465 లక్షలు శేషము మిగులును. ఈ మొత్తము ఖర్చునకు నిలచియున్నది. మూడు కోట్లకు పైగనున్న మొత్తము 165 లక్షలు. ఈ మొత్తములో మూడువంతు లేక 55 లక్షలు జనరలు రివిన్యూకు జెల్లింపవలయును. 410 లక్షలు రైల్వే రిజర్వులకు జోవును. కనుక పన్ను జెల్లింపవలసిన రైల్వేలనుండి 564 లక్షలు నికరమైన ఆదాయముకు లేదా కోటికింటె అధికముగ సర్వే చేసిలు జేకట్టుగాను బడ్జెటు కందు అంచనా జేసిన మొత్తముకంటె అధికముగ గడించుచున్నాను. ఏలయన 410 లక్షలు రిజర్వు నిధియందు దూచబడుచున్నది. నిజముగా వర్తకపు రైలు మార్గములందుండి పన్ను చెల్లింపవలసిన దీసికొనునది 564 లక్షలుగాదు. 685 లక్షలు దీసికొనుచున్నారని నేను నొక్క వక్కాణించుచున్నాను.

1925-1926 బడ్జెటు ఎస్టి మేటు

ఈ సంవత్సరముందు 101 కోట్లు ఆదాయము రావచ్చుననియు, 21 కోట్లు వ్యయముననియు బడ్జెటునుందు ఎస్టి మేటు జేయబడినది. ఎస్టి మేటు సరియైనచో వర్తకపు రైల్వేల వలన 10 కోట్లు రావబడివచ్చును. 1925-26 వ సంవత్సరము ఎట్లొండగో మనము జోత్వమును చెప్పవలయును. కాని ప్రస్తుతమును బట్టి జాడ కాల మనుకూలముగ గన్పించుచున్నది.

వ్యయము

తలనీతలంపుగ వచ్చిన నష్టములను జాడకుండినచో, యా సంవత్సరముందు 68.25 కోట్లు వ్యయముగను. ముందు సంవత్సరముందు 2 కోట్లు అధికముగ బడ్జెటునుందు అవకాశ మేర్పడుచున్నది. అటోమోటిక్కు మాఫ్ గ్యువారి 70 లక్షలు యేర్పాటు చేయబడినవి. ఇంచు వలన నష్టము రాదు. నడపబడు సామగ్రిలను రామత్తుని మొత్తము 50 లక్షలు యేర్పాటు చేయబడినది.

లీకమీషను యేర్పాట్లు

ఏప్రిలు 1 వ తేదీనుండి రయిల్వే కంపెనీ ఉద్యోగులకు జేతనములకు నీయుటకు లీకమీషను నూతన ప్రకారముగ 26 లక్షలు బడ్జెటునుందు యేర్పాటు చేయబడినది. మేము యేర్పాటు చేసితిమిగాని యిప్పుడు యింకను నిర్ణయింపలేదు. యిండియా దొరతనమును కార్యదర్శి యీ విషయమున ఆలోచింపవలసియున్నది. నూతన పెట్టుబడిలన వడ్డీ క్రింద 82 లక్షలు వ్యయముగను. 1925-26 వ సంవత్సరములో కప్పము క్రింద 91 కోట్లు బడ్జెటు చేయుచున్నాము.

1925-26 వ సంవత్సరపు కప్పము

1925-26 వ సంవత్సరములోని కప్పము గత సంవత్సరము కంటె 40 లక్షలు తక్కువగనుండును అనగా మనము 524 లక్షలు చెల్లింపవలసియున్నది. వోటులందు నికరముగ 125 లక్షలు జమవచ్చుటకే కప్పము తరిగెను. వర్తకపు మార్గములచే 645 లక్షలు రావచ్చును. 228 లక్షలు రైల్వే రిజర్వుల కంపబడును.

రైల్వే రిజర్వులు

మన అంశము సీసలయనో 1925-26 వ సంవత్సరముందు రైల్వే రిజర్వులో 728 లక్షలుండును. ప్రతి సంవత్సరమును జనరలు రివిన్యూకు చెల్లించవలసిన కప్పమును జెల్లింపుటకు, నష్టపూర్ణ నిధికి బాకీయున్న మొత్తమును జెల్లింపుటకు, రైల్వే ట్టు తగ్గించుటకు, రైల్వే అధికమును బలపర్చుటకు ఒడంబడిక ప్రకారముగ రైల్వే రిజర్వు వినియోగింపబడవలయును. 1925-26 వ సంవత్సరమునందలి రిజర్వును ప్రభుత్వము పయోగించ దలచుచున్నదా యని ప్రశ్నింపవచ్చును. ఖర్చు పెట్టదలచుట లేదు అని నేను చెల్పుచున్నాను. 410 లక్షలు రైల్వే రిజర్వు నుంచెదమనునది ఉజ్జాయింపుగ చెల్పుటకునున్నది. సరియగు అంశము లేలవరకును యెంతసామ్యు రిజర్వు నందుంచబడునో సీసలగ చెల్పిలులేదు. అంతయకాక సంవత్సరాంతమున రిజర్వునందు 824 లక్షలు జేయగలమోలేదో చెల్లవలయును, అనుకూలముగ వర్ణములును వాటిజ్ఞానమును సరి

కలకత్తా, ఫ్రీబరీ 20:—1925 జనవరి నెలలో స్వంత
వ్యాపారస్థులు 2484 లక్షల రూపాయల సామానుదినమతియు
40.11 లక్షల రూపాయలయొకమతియూ తేకరి. పట్టుక నశప
రిలని హిందుశిమునని 16 లక్షల రూపాయల యొకమతి లా
భము గనపరిపొందుదు.

మహాత్మా నకు రాజకీయ లో స్యాగతము

తామూసా హేమి స్వయముగ గౌరవించుట

రాజధర్మమును, ఖడ్గమునుగూర్చి
మహాత్ముని బోధ

హిందూ, ఫిబ్ర 20:— మహాత్ముడు కథియవాసుడు
రెండవసారి యీవారము పోయినపుడు అనేక విషయములు
ముఖ్యము లైనవి జరిగెను. రాజకీయ
సంస్థానాధీశులను సర్వభారతీయ గౌరవమును
మహాత్ముడు ఇచ్చి మహాత్ముడు స్యాగతమొసంగిరి. సంస్థా
నముయొక్క ప్రజాప్రతినిధిసభ అంగీకరించిన స్యాగతపత్ర
మును తామూసా హేమి స్వయముగ సమర్పించుచు నిట్లు ను
డివిరి:—

“మహాత్మా, ఈసన్యాసపత్రము మీవంటి యుక్తముపు
రుషుల కొసంగ భాగ్యము నాకు గల్గినందులకు గర్వపడుచు
న్నాను. మీరు యీదేశమునందు జన్మించిరి. నాతోడి కాల
మున యీసంస్థానపు దివానువునుండియు, అట్టి నీవు భారతదేశ
మాతకు పేరుకెచ్చిన పుత్రుడవై ప్రపంచభిక్ష్వాత్ మహాత్ముడ
వని గనుటకు గర్వపడుచున్నాను. అవిధముగ మిమ్ములను పూ
జించుచు స్యాగత మొసంగుచున్నాను.”

సంస్థానాధీశుడు బహిరంగముగ మహాత్మునియెడల భ
క్తిని జాటుట కిదియే మొదటిపర్యాయము.

మహాత్ముని ప్రత్యుత్తరము

మహాత్ముడు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు క్రి॥ క్రి॥ తామూసా
హేమి కాలమునందు తన చిన్నతనమున ఆయన తండ్రివలె
యెటులజూచినదియు పూర్వవిషయములను చెప్పిరి. ఆయన
చిన్నప్పుడు యేదోపనిని యేడ్చి సాధించుకొన్నట్లు చెప్పి యి
ట్లుచెప్పి అట్లే జెప్పి యీతామూసా హేమిగారు ఖడ్గమును
ప్రాత్యహపరచి అస్పృశ్యుల నుద్ధరింప గోరెదనని సరసముగ
జెప్పిరి. తామూసా హేమి ప్రజలకంటే సహాయము చేసినందు
ల కాయన సంతోషమున చెప్పి సంస్థానమునందలి బీదల కింకను
సహాయము చేయవలెనని కోరెను. రాజులకు ఖడ్గము అనాధర
క్షణ కొసంగబడెను. కాని దాని ప్రయోజన మింకనుగలదు.
రాజువద్దనున్న తప్పకజేసినయెడల అఖడ్గముతోనే ఆయన తలనరు
కవలెనను అర్థముగూడ గలదని ఆయన చెప్పెను. అభావమెప్పు
డును స్వర్గమునందుండలకే ఖడ్గ మెప్పుడును
రాజులకు వెంటనుండవలెనని యుద్దేశింపబడెను. ఆయన
రాజకీయ సంస్థానమునందీయే నిమగ్నమై. ఇప్పుడున్న ఆ
యనయిట్లు వెనుకటితామూసా హేమి ధర్మముగ నివ్వినట్ల
ములోనే కట్టబడెను. కావున రాజకీయముగల భక్తిచేత
కీతామూసా హేమిగారిని ఆనాధులకు సహాయము
చేయవలసినదిగన, జనానాలోను, ఆయన
యు ఖడ్గమును ధరింపవలెనని స్వతంత్రముగ గోరుచున్నానని
చెప్పెను. మహాత్ముడుండగానే తామూసా హేమిగారు జాతీ
యపాతకాలాభవన ప్రారంభోత్సవము జరిపిరి. మహాత్ముని గౌర
వాధరమై యొసంగిన తోటవిందునకు చాలమంది ఏతెన్నీ యూ
రోపీయను ఆసీనులు వచ్చిరి. వారందరును గాంధీజీతో అనేక
విషయముల గూర్చి చర్చించిరి.

మహాత్ముడు సత్యాగ్రహక్రమమునకు

తిరిగివచ్చుట

అహమ్మదాబాదు, ఫిబ్రవరి 22:— కథియవాడు సంస్థా
నమునందు రాజకీయ, పోషించు, వంకనీరు, వర్షావసంస్థా
నములను సువిధించి యీ ఉదయమే సత్యాగ్రహక్రమమునకు
తిరిగి వచ్చెను. మార్చిమధ్యమున గనోరుగోరుకలయమును
జూచునె. ఈ సంస్థానముల అధీశుల నందరను ఆయన కలుసు
కొనినను. నాటినుండి ప్రజాక్షేమమునందు తాను జూపు
ట ఆయన కాంగ్రెసుగమనం డెను. ఈసంస్థానములందలి ప్రజలు
గూడ ఆయనను దర్శించినవారు తమ రాజులను గూర్చి ప్రశం
సగనే మాట్లాడిరి. రాజకీయ తామూసా హేమిగారు ప్రజా
ప్రతినిధిసభను స్థాపించియున్నవని శాసనమునందు డెను.
గాని యింతయు అప్పుడే యేఅభిప్రాయమును తొందరపడి చె
ప్పబడినది మహాత్ముడు నుడిచెను. అంతవరకు తెలిసిన దానిని
బట్టిజూడ ఆయన విషయము గాంధీమధ్యమనియే తెలిసెను.

మదరాసు వార్తలు

విద్యార్థుల దంతచికిత్స:— పాఠశాలలందు వి
ద్యార్థులకు తన ఆరోగ్యపరీక్షగాని దంతపరీక్షగాని జరుగుట
లేదు. ఎన్నియో రోగములకు దంతవ్యాధులే కారణము. ఇందు
లకు దావ్యులు హెచ్. వెంకటరావు యల్. యం. యస్. గా
రు (డెంటులస్త్రిక్టు) తమ కార్యస్థానములందు (250 చైనాబ
జారు రోడు లేక 229 తంబుచెట్టివీధి) ఉచితముగ విద్యార్థుల
దంతపరీక్షని పరీక్షించి తన సలహానిచ్చుటకు అంగీకరించిరి. క్రీస్తు
చికిత్స కనివారము ఆదివారము మధ్యాహ్నము 10 మొదలు 12
గంటలవరకు చేయబడును.

రాకపోకలు:— గా॥ సర్ పాత్రోగారు, కారా
గారముల ఇన్స్పెక్టరు జెనరలు లెఫ్టినెంటులనలు మాన్
వోకిగారు, గోంపల్లెజుగారు కనివారమురాత్రి చెన్నపురి వదిలి
రి. (వెనీడెన్సిఫార్టుఅఫీసరు కమాండరు కాంబెలు, పబ్లిక్
ఇన్స్పెక్టరు జెనరలు ఎజిగ్రీవు యం. యస్. యం. లైట్స్
జెనరలు ట్రాఫిక్ మానేజరువారసుగారు మీరు అజదులరీగాయ,
ఇ.వి. రామస్వామి నాయకుగారు ఆదివారం ఉదయం చెన్న
పురికివచ్చిరి. సర్. అజ్ఞామత కెట్టిగారు ప్లాన్స్ కంట్రోలరు
యస్. డి. శుభగారు నేటిదినము ఉదయం చెన్నపురికి
వచ్చిరి.

శ్రీనివాస పతనమందరము:— శ్రీమానుజున్.
శ్రీనివాస అయ్యంగారి దేశసేవ జ్ఞాపకార్థమై పురుషేటయం
దలి బాచ్యాసాహేబు వీధిలో వారిపేరిట ఒక పతనమందరము
కడచిన కనివారము స్థాపింపబడెను. అనాటి సామంతులము
అచ్చట ఒక బహిరంగసభ జరిగెను. అనివార్యములగు కారణ
ములచే యామాలు హాసను నేటుగాడ రాజులనందుకు నుంగం
బాకం కాంగ్రెసుసభ కార్యదర్శులగు యస్. దొరస్వామి
అయ్యరుగారు అధ్యక్షత వహించిరి. డాక్టరు బ్రహ్మ, కెప్టను
కేశవులు గార్లు పతనాలయముల వలని లాభములను గురించియు
పురుషేటయందు పతనాలయము యొక్క ఆవశ్యకతను గురించి
యు ఉపన్యసించిరి.

పల్లెవారి సంఘపు సాంవత్సరికపు టుత్సవము:—
పల్లెవారి సంఘపు మత ప్రతిష్ఠానయొక్క సెన్ థోమునందున్న
ది. ఈప్రతిష్ఠానయొక్క ప్రథమ సాంవత్సరిక మహాత్మ్యవ
ము కనివారము సాన్ థోమునందు జరిగెను. అభివృద్ధిశాఖ
మంత్రియగు గా॥ కెవిజ్జానంపిళ్లగారు అధ్యక్షత వహించిరి.
సంగీతపాటకచ్చేరి జరిగెను. అద్యక్షుడు సభను ముగించుచు
భరతకులము (పల్లెవారు) నకు చేరినవారు విద్య నభ్యసించి
అభివృద్ధి చెందవలయునని ప్రోత్సహించిరి. విద్యాభివృద్ధి
యొక్క ఆవశ్యకతను గూర్చియు ఆరోగ్య విషయములను
గురించియు మరికొందరు ముచ్చటించిన పిమ్మట సభముగి నెను.

దెవంకనీరు సంస్థానమునందు ప్రైమరీవిద్య నిర్బంధము చేయబ
డును. అది ఉన్నతశాఖలకే అట్లు చేయబడెను.

మద్యనిషేధము

గాంధీ గారిట్లనిరి. “ఈ అన్నిచోట్లను సంపూర్ణపుద్య
నిషేధము గావలయునను మత్సరము గానియును కాలానుగు
ణ్యముగ నున్నది. రాజకీయలోనివ్యుధి యెప్పుడు సమకూరు
నాయని అనుకొనుచున్నాను. అచట సంస్థానపు కల్లుదుకాణము
నకును, నిబిబిస్తేమను కల్లుదుకాణమునకును పోటీదరులునున్న
ది. అందుచేత ధర్మరక్షణిపోయి తక్కువతరగతివారు యిదివరకు
కన్న యెక్కువగా కల్లుత్రాగుచున్నారు. మగ వాళ్లుయిండ్లకు
తప్పత్రాగివచ్చి తగవల్లరజేయుచున్నట్లు అడవాల్లు మొర్రకొను
చున్నారు. కల్లుదుకాణములను పూర్తిగయి త్రిశయంప వలెనని
ప్రజలు తామూసా హేమిగారు ఒత్తిడిజేయుచున్నారు. వ్యక్తి
స్వాతంత్ర్యమునకు భంగముగల్గునని ఆయన ఆవిషయమైలాంగ
కున్నాడు. మద్యనిషేధము బోధనలనగల్గునని ఆయన అభిప్రాయము.
లై సెన్యుయిచ్చిన కల్లుదుకాణములన్నిటిని మూసివేయ
వలెననియు, మందుకవసరమైన దప్ప సారూ దింపనీయవలెనని
యు దర్పారువారినిగోరుచు స్టేటుఆనెంట్ల తీర్మానముగావించె
ను. ఈతీర్మానము విషయమున తామూసా హేమి యెట్లు ప్ర
తిపంచునో జూడవలసియున్నది.

కథియవాడులో నూలునకుటులయు ఖడ్గమును పునరుద్ధ
రింపబడునని గాంధీగారు తలంపుచున్నారు. గాంధీగారు
కమిషన్ముహూసభకు 27 వ తేదీనాటికి ధిరీ వెళ్లెదరు. (ఆ. ప్రె.)

స్వరాజ్య తమిళ దినపత్రిక

తమిళనాడు కాంగ్రెసుసంఘమువారి ప్రకటన

తమిళనాడు కాంగ్రెసుసంఘపు కార్యదర్శి మా క్లిష్టాగ్రా
యునున్నాడు:— 1925 సంవత్సరము మార్చి నెల 1 వ తేదీకి
తమిళ స్వరాజ్యతమిళ పత్రిక ప్రకటింపబడునని తెలిసికొనుటకు
సంతోషించుచున్నాను. పలువురు నన్ను ప్రశ్నించుచుండుట చే
తను, కాంగ్రెసువారి మనములందురు దురభిప్రాయములను తొ
లగించుటకును తమిళనాడు కాంగ్రెసు సంఘమువారికిని ఈమా
తన దినపత్రికను ఎట్టి సంబంధములేదని స్పష్టపరచుచున్నా
ను. స్వరాజ్య ప్రింటింగు పబ్లిషింగు కంపెనీ లిమిటెడ్ కంపె
నీవారిని అప్పుడు ఇచ్చిన పదివేలరూపాయలు రాబట్టుకొనుట
కు తన ప్రయత్నములు గావించబడుచున్నవి.

నిర్బంధముగ టీకాలువేయుట

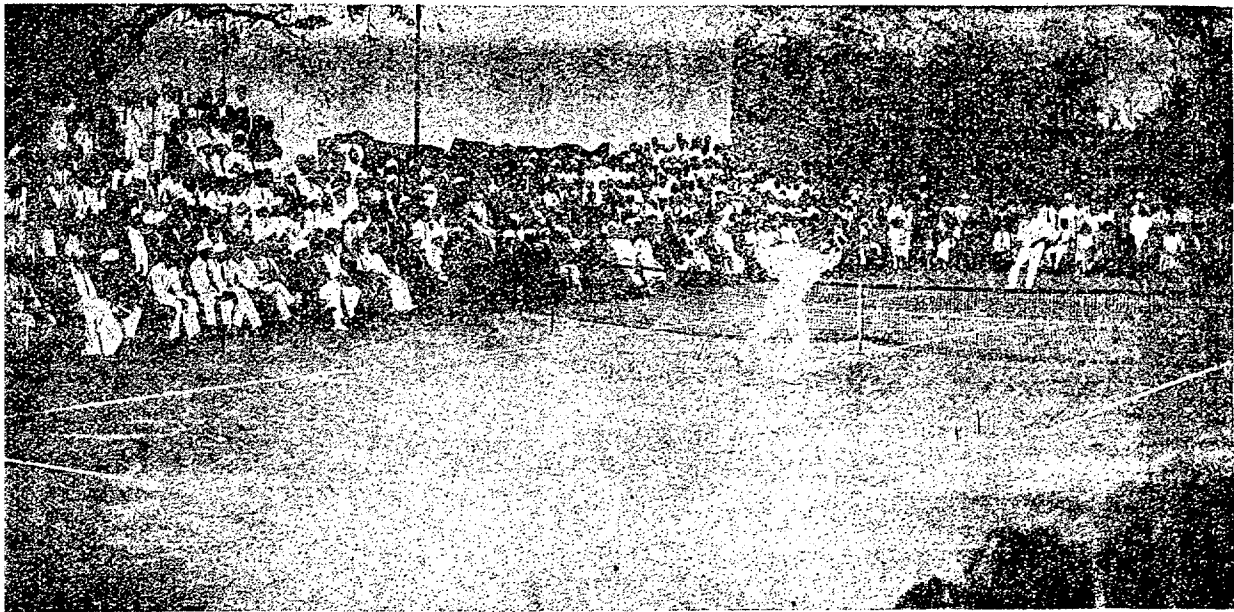
డాక్టరు యు. రామరావుగారు యం. యల్. సి.

1925 సంవత్సరము ఫిబ్రవరి 17 వ తేదీన జరిగిన మద్రా
సు కార్పరేషను సభయందు మహాది అధికముగ వ్యాపించి
యున్న సమయములందు నిర్బంధముగ అందరకు టీకాలువేయవ
లయునను విషయమై తీవ్రముగవర్తజరిగెను. కార్పరేషనుసభ్యు
లలో వైద్యులేతమిళమునను భేదాభిప్రాయములు తెలిపియుం
డుట ఆశ్చర్యము కలుగజేయుచున్నది. ఇందువల్ల వైద్యవిషయ
ములందు అధికముగ అనుభవములేనివారు టీకాలువేయుటవలని
లాభములను నిరసింపగలరు. టీకాలువేయకూడదను వాదించు
వారికికూడ కొంతబలమేర్పడి ఇంతవరకు మహాది టీకాలయా
లమున ఆపుటచే తీసుబడిన ప్రయత్నములకు కొంతవిఘ్నము
కూడకలుగును. ఐకోపా అమెరికా ఖండములందు కొంతమంది
వైద్యులు, టీకాలువేయుటవల్ల ఎట్టిలాభముయుండదని వాదించు
చున్నను, కెన్నరుగారిచే కనిపెట్టబడిన ఈవిశిష్టతల కడచిన
నూరుసంవత్సరములనుండి ఈ అంటువ్యాధియొక్క తీవ్రతగ్గి
నదనుట నిర్వివాదాంశము. పూర్వము ఈమలూచికమువల్ల ఎం
తమంది మరణించిరో ఎంతమంది భూరభాధలననుభవించి కురూ
పులైకో మెకారేగారు చక్కగవర్ణించినారు.

చైనా ఇండియా రక్షియాదేశములందు టీకాలువేయుప
ద్ధి సంపూర్ణముగ వ్యాపించినందున మహాచికమువల్ల మరణించు
వారిసంఖ్య అధికముగనున్నది. 1918 మొదలు 1922 సంవత్సర
లలో భారతదేశమునందు మాత్రమే 649497 మంది మహాచిక
మువల్ల మరణించిరి. పాశ్చాత్యదేశములందు మహాచికమువలన
మరణములకు టీకాలువేయుటకు పరస్పరసంబంధమున్నట్లు తో
చుచున్నది. యుద్ధము ముగిసినపిమ్మట ఇంగ్లాండు ఆస్ట్రేలియా
మెక్సికో, బ్రెజిలు, ఆర్జెంటైను, బెర్లి, కనడా దేశములు
మహాచికాత బడెను. టీకాలువేయుచున్నవని సంఘములంజే
మరణములు అధికముగనుం డెను. మహాచికము అపరిశుభ్రముగ
నుండుటచే ఉద్భవించు అంటువ్యాధియనియు, ఆరోగ్యపరీక్షి
తులేర్పడిన ఈవ్యాధి పొడనూపదను వాదము లోపభూయిష్ట
మైనదని ఎన్నియోపర్యాయములు నిదర్శింపబడెను. ఈవిష
యమై ఆందోళనమొనర్చినవారిమాటలను విన్నందులకు ఇంగ్లాం
డు దేశము తగు శిక్ష ననుభవించినది. పూర్వ చారపరాయణ ప్రయ
నట్టిదియు, ఆరోగ్యపరీక్షితులంత సంఖ్యక్షీకరముగలేని భారత
దేశమునందు అధునిక ఆరోగ్యపరీక్షితులను ప్రవేశపెట్టి ఈ
అంటువ్యాధిని రూపుమాపగలరని తలంపుచు అవిశేషము.

మహాచికమును టీకాలువేయుటవల్ల కొంతవరకు తగ్గింప
వచ్చునను విషయమై చర్చజరుగుట అనవసరము. ఈవిషయ
ము స్పష్టముగ నిదర్శింపబడినది. టీకాలు వేయుచున్నవని
వారిలో ఎవరికో అత్యల్పసంఖ్యాకులకు మాత్రమే మహాచిక
తగులుచున్నది. ఇవికూడ టీకాలువేయుచుండులందు పలుత్వ
ము లేకపోవులవల్లను దుర్బలత్వమువల్లను సంభవించునది. కా
వున మహాచికము అధికముగ వ్యాపించుచున్న సమయములందు
టీకాలు వేయుచుకొనుటవల్ల వ్యాధి నివారించుటయగును.
తుట్టకుదకు కార్పరేషనువారు నిర్బంధముగ టీకాలువేయు
విధానమును అంగీకరించింబడులకు సంతోషించుచున్నాను. ఇందు
వల్ల ఈవ్యాధి తీవ్రత చాలవరకు తగ్గగలదు.

సర్ హెన్రీబెల్ల ప్రభువుగారు 20 వ తేదీన దివ్యుర
జరిపి బిరుదులను నొసంగిరి.

మద్రాసు యునైటెడ్ క్లబ్బు టెన్నిసు పంచెములు

సింగిల్స్ టై నల్స్

సి. రామస్వామి, లెఫ్ట్ హ్యాండ్ మ్యాచిన్ గార్లు ఆడుట
రామస్వామిగారు విజయమొందిరి.

టెన్నిసు పంచెములు

మద్రాసు క్రికెట్ క్లబ్బు

ప్రారంభదినము

గత శుక్రవారము (20-2-25) మద్రాసు క్రికెట్ క్లబ్బు (యమ్. సి. సి.) వారి యజమాన్యమున ప్రతిస్పందనమువలెనే టెన్నిసుపంచెములు ప్రారంభింపబడెను క్లబ్బువారు గావించిన ఏర్పాట్లు ప్రశంసార్హముగ నున్నవి. ప్రకృత్యుక్త కోర్టులను తొమ్మిదింటిని ఏర్పాటుజేసిరి. పురుషుల డబ్బుల్స్ పంచెములలో 20 జతల పోటీదారులు, సింగిల్స్ గా 22 మంది పోటీదారులు గలరు.

సి. రామస్వామిగారు, లెఫ్ట్ హ్యాండ్ మ్యాచిన్ గారు టెన్నిసు నిపుణులు, చెన్నపురి

ప్రఖ్యాతివడసిన సుప్రసిద్ధ బుల్ బాండు సి. రామస్వామి, హచ్చి, మ్యాండ్లములు, సింగిల్స్, సింగిల్స్ మున్నగువారెల్లరు పోటీజేరిరి. డబ్బుల్స్ పోటీ (కలకత్తా) పోటీ, సి. రామస్వామి, యమ్. వి. రామానాజు, సింగిల్స్, సార్వభౌమరావు, త్యాగరాజన్, ఆర్. యస్. రామారావు జతలలో జేర్చిరి.

స్త్రీల సింగిల్స్ లో గడ్ హిందు, కర్కుపాత్రిక, జెన్న, హాసెలు, క్రికెట్ సమయములు.

శుక్రవారమాడు 15 పంచెములు గెలువజేసినవి అందు 10 పురుషుల డబ్బుల్స్, 5 స్త్రీల సింగిల్స్, పురుషుల

డబ్బుల్స్ పంచెములలో ప్రేక్షకులెల్ల శాకర్షించిన దొక్క రామస్వామి, రామానాజులు, లల్లయ్య-వెంకటరామను గారలు ఆడిన ఆటయే. జగ మెరిగిన రామస్వామిచేత రాకటుబట్టి రంగమందు నిలవినదాది ప్రేక్షకు లాతనిపైనుండి దృష్టి మరల్చలేదు. రెండవపక్షమువారును పట్టుదలతో నాడిరిగాని కడకు రామస్వామి కటింగులకు లోబడక తప్పదాయెను. స్త్రీల సింగిల్స్ లో నెల్ల గుడ్ హిందు, మిసు హాసెలు గార్లు పోటీ జూడదగియుండెను. ఇరువురును సమానముగ నిపుణులతో నాడిరి. కాని గడ్ హిందు తన ప్రతికక్షికంపైను ఎక్కుడు నిదానము, ఓర్పుతో నాడి పంచెమును గెలువజాలెను.

ఫలితములు

గెలుపొందినవారు	పరాజియులు
సింగిల్స్	హాండ్ మ్యాచిన్
సార్వభౌమరావు	ఫిన్సి
6-1; 7-5	
సి. రామస్వామి	లల్లయ్య
రామానాజు	వెంకటరామన్
6-2; 8-6; 6-2	
పచ్చిన్న	డి. వి. చలపతిరావు
పక్కిన్న	యమ్. గాను
6-1; 6-2	
కె. ఆర్. ప్రసాద్	మాక్ లీడ్
వి. రామారావు	పాత్రిక
6-1; 6-4	
ఆర్. వి. రామారావు	బాలకృష్ణన్
త్యాగరాజన్	చంద్రశేఖరన్
6-4; 4-6; 6-4	
గుడ్ హిండ్ పతి	మిస్. హాసెలు
7-5; 6-2	
రెండవ దినము	

తనివారము తిరిగి ఆటలు 4-30 గ.లకు ప్రారంభింపబడెను. ప్రథమ దినమువలెనే ప్రేక్షకులు పలువురు వచ్చిరి. దాదాపు ప్రేక్షకులలో అధికసంఖ్యాకులు పాశ్చాత్య ప్రభుత్వోన్నతోద్యోగులు.

నేడు ఎన్నదగిన ఆటలో రామస్వామి, సుబ్బారావులకును, సార్వభౌమరావు, సింగిల్స్ వేలనకును జరిగిన పంచెములు. రామస్వామి తో నాడిన వి. సుబ్బారావును విద్యార్థి మొదటి ఆట యందు 2 పాయింట్లు, రెండవ ఆట యందు 5 పాయింట్లు వ్యత్యాసముతో నోడింపబడెను. కాని ఓక్కొక్కప్పుడు రామస్వామిని నేడు రవీ పాయింట్లు గొనునపుడు ప్రేక్షకుల హర్షధ్వనులు మిన్ను ముట్టెను. కప్పన పంపాడించిన సింగిల్స్ సార్వభౌమరావుతో సింగిల్స్ ఆటనపుడు సార్వభౌమరావు జయించుట సాధ్యమనియే ఎల్లరు తలంచిరి. ఆటను వూర్తిగతికించిన యభిప్రాయమును మార్చుకొనెలసి వచ్చెను. మొదటి ఆటలో ఇద్దరు సమానమైరి. రెండవ యాటయందు సార్వభౌమరావు సింగిల్స్ మోడై 2 పాయింట్లు అదనము గడించెను. ఇంతలో సమయము విడుదలచే నాటిక ఆటను నిలిపిరి. తిరిగి నేడు ఆడెదరు.

రామస్వామి పక్షము గెలుపొందుట

నిన్నటి ఆదివారము సాయంత్రము మద్రాసు యునైటెడ్ క్లబ్బు యజమాన్యమున పురుషుల డబ్బుల్స్ పంచెములందు సి. రామస్వామి యమ్. వెంకటరత్నంగారలు టి. జి. శింగిల్స్ సార్వభౌమ రావుగారలను ఓడించిరి.

లెఫ్ట్ హ్యాండ్ మ్యాచిన్ గారు సి. రామస్వామి పక్షమునకు బహుమతుల నొసంగిరి.

రవీంద్రుని ఆరోగ్యము

భయమేమి కులేదు. విశ్రాంతి అవసరము

బొంబాయి, ఫిబ్రవరి 22:— శేవరాజ్ యక్. మెహతాగారు, బొంబాయి వచ్చినప్పటినుండి ఔర్యపరీక్షింపబడుచున్న రవీంద్రసాధు టాగూరుగారి ఆరోగ్యమునుగూర్చి ఆ సోనియే టెడు ప్రెసు కీక్రిందివిషయగ దలియజేసిరి:— డాక్టరు రవీంద్రసాధుటాగూరుగారి కీవర్తన ఇన్నయెంజా రెండు సార్లుల వచ్చెను. దానితోవ్యాధి దౌర్బల్య మేర్పడెను. అందుచేత యేపనిజేయుటకు గాని ఆలోచించుటకుగాని స్వాధ్యయము లేదు. ఏమాత్రమునుగూడినను కదలిననుగూడ డోషిరాదకుండును. అందుచేత మూడుమాసములవరకును యేపనిజేకుండిను యెనెతో నుట్టడకుండ నంతుట అవసరము. భయమున కవకాశములేదుగాని పూర్తి విశ్రాంతి అవసరము ఇందుల కేనర్పింపు హామీలోనో ఉండుట అవసరము. హృదయదౌర్బల్యము దప్ప యెట్టివ్యాధియు లేదు. ఆయనను తలచిన జూచినవారికి యింత బలహీనమేమాయని భ్రమపడవచ్చును. (ఆ. ప్రె.)

పర దేశము వెని అత్యాచారము

బొంబాయి, ఫిబ్రవరి 19:— జెకోస్టన్ రిఫ్లెక్సు దేశమునుండి వర్తకాధిపతి వచ్చిన రిఫ్లెక్సు అనునతడు తాను బసచేసిన యింటికి బోవుచుండగా డిసెంబరు 27 వ తేదీ రాత్రి బాలర్లు పీనువద్ద కొండలు పొగరుబోతులు గలసి నెత్తిపై నొక డబ్బుకొట్టిరి. వెంటనే యతడు నేలబడెను. పిమ్మట ఆసుపత్రికి దిసికొనిపోయి నాతనికి స్పృశియేలేదు. అత్యాచార మొనర్చిన నల్వరనుగూడ ఆనవాలు పట్టలేకపోయెను. కాని యితని పోయిన గడియారము పోలీసువారు జూపగా దాని నానవాలుపట్ట గలిగెను. పట్టునడిన నల్వరలో నొకరివద్ద నీ గడియారము రక్షకభటులచే బట్టుకొనబడియెను.

ఇదివఱకు చాలసార్లు శిక్షింపబడిన నల్వరను రక్షకభటులు పట్టుకొనిరి. గడియారమినల్వరలో నొకరివద్దనున్నది దానినిజేట్టియే పోలీసువారు నేరము నిర్ణయింపగలిగిరి.

విచారణజరుగుచున్నంతకాలము, హిందూదేశమున స్వతంత్ర దేశ ప్రతినిధి, న్యాయాలయము చుండెను. విచారణ యింకను జరుగుచున్నది. రీవ్ గారు తనివారము స్వదేశమునకు బోవుచున్నార.

ఆంధ్ర ప్రదేశ్

1925-వ సం॥ ఫిబ్రవరి నెల 23 వ తేది

సోమవారము

రైల్వే బడ్జెట్టు

సామాన్య శాసనసభలో రైల్వే బడ్జెట్టును ప్రవేశపెట్టుట కిది మొదటి సారి. ఇంతవరకును బడ్జెట్టునంతను, ఆర్థికసభ్యు లొక్కరే ప్రవేశపెట్టుచుండిరి. ఈమారు జరిగిన మార్పు ప్రకారము, రైల్వేసభ్యులగు సర్ చార్లెసు ఇన్సుగారు వారిముడినములుముందుగ రైల్వేబడ్జెట్టును ప్రత్యేకముగ నివేదించియుండిరి. ఈ ఏర్పాటువలన, ప్రభుత్వమున కెక్కుడు సౌకర్యమున్నను, ప్రజల కధిక లాభము గనుపించదు. వారికి తీరవలసిన యిబ్బందులటలనే నిలిచియున్నవి. రైల్వేలకు లాభము వచ్చినదని ప్రజలు సంతసించుట, ఆలాభమునందు వారు పాల్గొనుచుండగద. అట్టి యద్భుతము వారికింకను గలుగలేదు. ఆర్థికదృష్టితో ప్రజలియున్నపుడు, ప్యాసెంజరురైల్వే హెచ్చుతేయబడెను. ఇయ్యవి మిగుల భారముగనున్నటుల ప్రజలు మొదటి నుండినాగిరి. ఇబ్బందులు తీరినవిచ్చుట, మరల రైల్వే తగ్గింపబడునని, వారు ఎదురుజూచుచుండిరి. కాని జరిగినదేమి? హెచ్చురైల్వేను భరింపగల మొదటి రెండవతరగతి క్లాసు ప్రయాణికులరైల్వే తగ్గింపబడినవి. బీదలగు మూడవతరగతి ప్రయాణికుల కెట్టి యుపశాంతిని గలిగింపరయిరి. రైల్వే ఆటలనే నిలిచియున్నవి. రైల్వేలకు వచ్చేడి రాబడిలో విశేషభాగము మూడవతరగతి ప్రయాణికులనుండి వచ్చెడిదే యని, తెలిసిన విషయమే.

మూడవతరగతివారి నిటుల నేలకొట్టించిరి? ఇన్సుగారు దెలిపెడికారణము కడు విచిత్రము. రైల్వేరాబడి తగ్గుటచే మొదటి రెండవతరగతి ప్రయాణికులరైల్వేగూడ తగ్గింపబడెనట. మూడవతరగతి ప్రయాణికులద్వారా చేకూరిన రాబడిమాత్రము ప్రతిసంవత్సరమునను హెచ్చిబోవుచుండెనట. ప్రయాణికులసంఖ్యయు రానురాను విస్తరించుచుండెనట. అందుచే మూడవతరగతి రైల్వేను కదలింపలేదట! ఇన్సుగారి వాదము ప్రకారము, మూడవతరగతి ప్రయాణికులుగూడ రైల్వే ప్రయాణమును మానుకొనుచో రైల్వేరైల్వేను తగ్గించెదరు. అట్టితరీ, ప్రజాసామాన్యము రైల్వే ప్రయాణమును బహిష్కరించువరకు, వారికి ముక్తియుండదు గాబోలు! మూడవతరగతి ప్యాసెంజరులనుండి విశేషముగ డబ్బును గుంజుచు, రైల్వేరాబడి యతిశయించెనని మురియుచు, వారి కడగండ్లను తీర్చుకుండుట ఎంత యశ్రమమో దెలుపనక్కరలేదు. రైల్వేపరిపాలన ప్రభుత్వమువారి హస్తాంతరమయినను, ప్రభుత్వము ప్రజలకు బాధ్యతవహించినంతవరకు వారికడగండ్లు దీరబోవు. మరెయ్యిక ముఖ్య విషయమున, ఇన్సుగారు ఆశాభంగము గలుగజేసిరి. భారతీయులకు దోష్ట్యమును నిచ్చు విషయమున, రైల్వేబడ్జెట్టు తేగూత్రము మార్పుజెందకున్నది.

రైల్వే శాఖలోనికి భారతీయులను రానిచ్చుటయే యరుదు. స్వల్పవేతనము గలవారికి వేతన సౌకర్యముల నిచ్చుట లేదు. తమకు జీత మేమాత్రము చాలదని చెప్పి యుద్యోగులు మొరిలిడుచున్నారు. వారి మొదలరణ్యోదనము లగుచున్నవి. ఆంగ్లో హైందవులకుండెడి సామర్యమును యోగ్యతయు భారతీయులకు లేదని, ఇన్సుగారు వాదించుట విచిత్రము. అందుచే ప్రస్తుత సమయమున మార్పు జరిగింప వీలులేదట. భారతీయుల కొరకు ఆంగ్లో హైందవులను గాని యూరపియనులనుగాని ఉద్యోగములనుండి లేచిపోమ్మని కోరుటకు తమకు హక్కులేదట. రైల్వే సరకుల గొనుట గూర్చి, ఇన్సుగారు చెలిపిన సమాధానము, వాస్తవస్థితికి భిన్నముగ నున్నది. మంచి సరకులు అనుకూలమగు ధరలకు హిందూదేశముననే లభించుచో, తాము దీసికొందుమని ప్రభుత్వమువారనుట వలన విశేష ప్రయోజనములేదు. యూరపునందు, పోటీకొరకు ధరలు తగ్గింపబడుచున్నవి. ఆపోటీకి హిందూదేశపు సరకులు నిలువబడజాలవు. ధరలు కొంచెము హెచ్చయినను ఈ దేశపు సరకులనే కొనుటకు ప్రభుత్వము శక్తిమూనినగాని, ప్రోత్సాహము గలుగనేరదు. ఈ విషయములందు శాసనసభ్యుల విమర్శనకు లెంతవరకు ఫలోన్ముఖమునకు వచ్చునో జూడవలయును.

మిలిటరీఖర్చుకు పిమ్మట రైల్వే ఖర్చు మిక్కిలి యధికముగనున్నది. తొంబది కోట్ల రూపాయలఖర్చును జూపెడిబడ్జెట్టును చర్చించుట కొక్కదినము గడువనగుట మిగులసంకుచిత మని తోచును. వర్తకపు రైల్వేలైనులనుండి యీ సంవత్సరము 11 కోట్ల రూపాయల లాభమువచ్చునని, యూహించబడుచున్నది. కాని మిలిటరీ రైల్వేలనుండి విశేషనష్టము గలుగుటకు కారణమేదియో తెలియదు. 1924-25 సంవత్సరమున వీనిపై 15,058,000 రూపాయలు నష్టముగలిగెను. 1925-26 సంవత్సరమున 15,340,000 రూపాయల నష్టముగలుగునని యూహించబడుచున్నది. దేశరక్షణకొరకు మిలిటరీరైల్వేలు నిర్మింపబడినటుల చెప్పినను, వీనికిగుఖర్చును పరిశీలించి పరిస్థితులను చక్కచరచుటకు మార్గముగలదా యని యోచింపవలయును. మిలిటరీఖర్చుతోపాటు, మిలిటరీరైల్వే వ్యయమును పరిశీలించి నిర్ణయించుటకు, శాసనసభ కధికారములేదు గాబోలు. రైల్వేలాభమునందు కొంతసామ్మ జనరలు రివిన్యూకుజేరినను, ఇంకను ఎక్కుడుభాగ మెందుకు జేరగూడదో తెలియదు. రైల్వేబడ్జెట్టును విడదీసినందువలన, జనరల్ రివిన్యూకు కొంతనష్టము గలుగకమానదు. హిందూదేశమున రైల్వేలకు వర్గింగుఖర్చులు రానురాను జాస్తియగుచున్నవి.

ఇంచితేపు కమిషనువారుగూడ యీ లోపమునుజూపిరి. అటులయినను, 1923-24 సంవత్సరమునకన్న యీ సంవత్సరమున 274 లక్షల రూపాయల ఖర్చు లధికమగుట, యుక్తము గానేరదు. ఈ సంవత్సరమునకన్నను రాబోవు సంవత్సరమున మూడుముప్పాతికోట్లు అధిక వ్యయమగునని మదింపు వేయబడుచున్నది. వర్గింగుఖర్చులను జాగ్రూతతో పరిశీలించి, వానిని చాలవరకు

తగ్గించినగాని, ప్రయోజనముండదు. రాబోవు సంవత్సరమున నూతనముగ నిర్మించెడి రైల్వేలైనులలో, రాయపూర్ విశాఖపట్టణము రైల్వే యునవర్గింపబడినది. విశాఖ పట్టణపు హార్బరు నిర్మాణముతోపాటు, నీ రైల్వే నిర్మాణముగూడ జరుగును. 536 లక్ష లిందుకు ఖర్చుగునట. నూతన రైల్వేమార్గమువలన, మధ్యరాష్ట్రములందలి సరకులన్నియు విశాఖపట్టణపు రేవు జేరుటకును, వాణిజ్యాభివృద్ధి గలుగుటకును వీలగును. 1924-25 సంవత్సరమునందువర్తకపురైల్వేలకుఖర్చులుబోగా 11 కోట్లలాభము వచ్చుననియు, 1925-26 సంవత్సరమునందు పదికోట్ల లాభము చేకూరుననియు, యూహించబడుచున్నది. ఈ సంవత్సరము వర్గింగుఖర్చులు 62 కోట్లుగాగ, రాబోవు సంవత్సరము 66 కోట్లగునని అంచనా వేయబడినది.

క్రింది యుద్యోగుల కెట్టి యుపశాంతిగలుగకున్నను, లీ కమిషను సలహాలు పెద్దరైల్వేయుద్యోగులకధిక సౌకర్యములను సూచించినవి. వీని క్రింద 24 లక్షలు ప్రత్యేకింపబడినవి. జనరలు రివిన్యూకిచ్చెడిదిబోగ, రైల్వే రిజర్వుక్రింద 1925-26 సంవత్సరమున 738 లక్షలు నిలువయుండును. ఈ రిజర్వులను తాము వినియోగింపమని, ఇన్సుగారు దెలుపుచున్నారు. రాబోవు సంవత్సరమున నష్టమువచ్చిన రావచ్చుననియు, మారకపురైల్వే మార్పుజెంద వచ్చుననియు, అందుచే నిలువధనమును కదలింపగూడదనియు, ఇన్సుగారి యుద్దేశ్యము. వీరి భయమున కాధారము గనుపించదు. క్యాపిటలు ఖర్చు క్రింద ముప్పదికోట్ల నీ సంవత్సరమున ఖర్చుపెట్టుటకు, శాసన సభవారిది వర కనుజ్ఞ నొసంగిరి. కాని ప్రభుత్వము వారు 12 కోట్లను మాత్రమే ఖర్చుపెట్టిరి. 1925-26 సంవత్సరమున 32 కోట్లను ఖర్చుపెట్టుట కుపీలు గలదని, రైల్వే ఏజెంట్లు దెలిపిరట. ఇదిసాగునని ప్రభుత్వమువారు దలచుటలేదు. మూడవతరగతి ప్రయాణికుల స్నానపానాది సౌకర్యములను వృద్ధిజేయుటకు 30 లక్షలు ఖర్చుపెట్టబడునని ఇన్సుగారు దెలిపిరి గాని, వీరి యూహలే మాత్రము నెలవేరునో తెలుపజాలము. ప్రస్తుత స్థితిలో, మూడవతరగతి బండ్లను, పెట్టలను, నరక కూపములవలె గనుపించుచున్నవి.

బొంబాయిలో స్థాపించబడిన ఎల్క్విక్కు రైల్వేనుగూర్చి వీరు సగర్వముగ బలికిరి. కలకత్తా మద్రాసులలో నిట్టి నూతనమగు మార్పులు ప్రవేశ పెట్టబడునని వీరు ఆశపెట్టిరి. కాని, వీరి కయ్యెడి అధిక వ్యయమువలన, ప్రజాసామాన్యమున కెక్కుడు లాభముండునని తలంపజాలము. బ్రాంచి రైల్వేలను తామే నిర్మించెదమని ప్రభుత్వమువారు దెలుపుచున్నారు. ప్రభుత్వపుకంట్రోలు నాశించెడివారికి, యీవార్త సంతసము గలిగించుట సహజము. కాని, వీరి ప్రయత్నము లెంతవరకు సఫలమగునో చూడవలయును. ప్రాంతప్రభుత్వము లీ ఏర్పాటున కంగీకరించినటుల ఇంగ్లీషా ప్రభుత్వమువారు దెలుపుచున్నారు.

భారత శాసన సభ మిలిటరీ కళాశాల స్థాపన

ఒక సంఘము నేర్పాటుచేయుట కంగీకరించుట
వివరములు

సైనిక కార్యదర్శి బర్దేనుగారు

డిల్లీ, ఫిబ్రవరి 19:—తన శాఖ విషయమై ఆంధ్రదేశీని తెలియని విషయములను సభలో తెలియజేయుటకే తానీచప్పు లో జోక్యము కలిగించుకొంటినని సైనిక కార్యదర్శి బర్దేనుగారు చెప్పిరి. చర్చనంది సారాంశమును లేఖలు అనుసరము. ప్రతి దేశమునందును సైనికోద్యోగులకు సుయోగ శిక్ష నొసంగుట యను అవసరవిషయములో హిందూ దేశము పట్టప్రత్యేక సౌకర్యములను ప్రత్యేక చిహ్నులను గలవు. క్రైస్తులునుండి యేమాత్రము మిలిటరీ హోమము లేక సత్కార్యస్వతంత్రముగా నుండవలెనని సభ్యులు కోరుచున్నారు. ఇది చాలగొప్పవిషయము. 1921లో సభవారసునించిన తీర్మానము ను జ్ఞాపకము తెచ్చుకొనుచు. అనలుతీర్మానము హిందూదేశమున మిలిటరీ కళాశాల నొకదానిని స్థాపించువిషయము ద్విప్లియం దుందుకొనవలసినదని ప్రభుత్వమువారిని కోరుతున్నట్లు. కాని అది శాంతమున కళాశాలనిమిత్తము కొంతనిధిని ప్రత్యేకించి యుంచవలసినదని ఒక సవరణ అనుసరించబడెను. అప్పుడు సైన్యాధిపతిగారు గాని సర్ గాడ్ ఫ్రెడ్రిక్ గారు గాని అట్లు కలిగించినవారు విషయమై తమసంగతిని తెలుపుకొనుటకు ఆన కాశము చిక్కలేదు. కార్యక్రమమును ముగించుకొన దలచిన యెడల తొందరగా కానీయుదని అభ్యర్థించుచున్నా అప్పుడు తీర్మానము చర్చకువచ్చెను. (నవ్వు) మరియు సభ అప్పుడు ఒక్క విధముగా చెప్పలేదు. ఒక తీర్మానములో కేడిటలును సాండు హార్టును పంపవలసినదనియు వేరొక తీర్మానములో యిండియన్ సాండుహార్టు కావలెననియు సభ్య శిఫారసు చేసియుండెను. 1912 లో కింగ్స్ కమిషనుకు భారతీయులకుడ అర్హులుగా చేయబడిరి. ఇందు వలన భారతీయులకు బ్రిటిషు యుద్ధ్యుల లోపాటు సమానహక్కు లీయబడెను. ఇండియన్ సాండుహార్టు విషయము 1917-18 లో విచారించబడి ప్రోసి చేయ బడెను. బ్రిటిషు యుద్ధ్యులలో పాటు సమానశిక్ష పొందుటకు బాధివైషమ్యములను తొలగించుటకు కింగ్స్ కమిషనుపొంది బ్రిటిషు, హైదరాబాద్ యుద్ధ్యులు పరస్పరముగా అర్హు చేసుకొనుటకు ఆ రెండు తరగతులవారిని చిన్నప్పటినుండి సాండుహార్టులో కలిపియుంచుట అవసరమని విచారించబడెను. ఉద్యోగులకు ముఖ్యముగా వలసిన సాధువర్తనమును, పలుకుబడియు నాయకత్వ యునకు తగిన కక్షియు భారతీయులు సంవత్సరములనుండి వీటి కన్నీటికిని స్థాపన సాండుహార్టులోనే నేర్చుకొనగలరు. ఏ సైన్యమున కైనను చిక్కిలియెక్కువగా కాకపోయినను ఒక బలముగల క్రేటువునకు న్నంత బలముండవలెను. ఉద్యోగులందరూ ఉన్నత పరిమితి గలవారుగా నుండవలెను. ఇండియన్ కేడిటలును చిన్నతము ననీ తల్లిదండ్రులనుండి పంపివేయుట అపాయకశ్రమని చెప్పబడినది. ఆ విషయమై భయపడ నక్కరలేదు. ఇంగ్లాండులో యితరవృత్తులలో యాయుడు శిక్షకంటె సాండుహార్టు లో యాయబడు శిక్ష మిక్కిలి గొప్పది. ఖర్చుల విషయ మున ప్రభుత్వమువారు రానుపోను కర్చుచున్నవన్నారు. కమిషనున కెన్నుకొనబడిన కేడిటలు కు ధన సహాయ ము చేయుచున్నారు. దేశభక్తిగలవారందరూ మరికొంత ధనసహాయము చేయవచ్చును. (నవ్వు)

మరియు బర్దేను గారిట్లు చెప్పిరి: మనకున్న 5 సంవత్సరముల అనుభవమునుబట్టి బాతీయ సైన్య మేనిధముగా నిర్మాణము చేయవలసినది తెలియకున్నది. ఈయనభవము చాలదు. 1917-18లో యిండియను కేడిటలను యింగ్లాండు పంపవలెనని దొరకననువారు తీర్మానించిరి. ఇండియన్ సాండుహార్టును స్థాపించేయెడల కింగ్స్ కమిషనుకు యిండియన్ కేడిటల తగుదు రానునియు సానిక కమిషనుగాని దొమినియు కమిషనుగాని వారికి యుహాదా యనియు ప్రశ్నవచ్చును. దొమినియు నులలో మిలిటరీ కళాశాల లున్నవని వాదించబడినది. అప్పుట బ్రిటిషు సైన్యం లేదు. అటునంటి కమిషనుపొందు భారతీయులందరూ కమిషనరీ పనిచేయవలసియున్నట్టి బ్రిటిషు యుద్ధ్యులకు కమిషనరీ పనియు స్థితిలోనుండును. ఇండియన్ సాండుహార్టులో శిక్షసాదిన హైదరాబాదు కింగ్స్ కమిషను విచ్చేయెడల బాతీయ సైన్యమున ఉద్యోగులకు శిక్ష వెల్లింగుటకు, కేడిటలలో యాయబడెను. కాని వీరెప్పుడైనను సాండుహార్టు యుద్ధ్యులలో సమానముగా పరిగణించబడ లేదు. సాండుహార్టులో శిక్ష నొసంగువారు మిక్కిలి సమర్థులు. సంవత్సరమునకు పదికమిషనులు దొరుకుచున్నంత కాలమును మిలిటరీ కళాశాలలను పెట్టుటలు భవ్యమేగాని లాభకరము గాదు. కేడిటలు సంఖ్య యెక్కువైన లాభకరము గాదు. సాండుహార్టులోని 620 కేడిటలులోను 20 మాత్రమే ప్రతిసంవత్సరము భారత సైన్యమునకు పంపబడుచున్నది. ఈ కేడిటలు సంవత్సరము యిండియాలోనే శిక్షనొసంగి టెలుగు యింగ్లాండులో కంటె ఖర్చుపెచ్చు గానగును. మరియు సాండుహార్టులో 620 మంది యిండియను చే వారందరూ కంపెనీలుగా యేర్పడి కొద్దిలో యుద్ధవిషయములను నేర్చుకొనవచ్చును. ఇండియన్ సాండుహార్టులో 120 140 మందికంటె యిండియన్ పోవుటచే ఒక కంపెనీగా వైషమ్యము ర్పడుట కష్టము. బహుమందిలో యిండియన్ ఉత్సాహము యిండియన్ సాండుహార్టులో నుండవలెను. సాండుహార్టులో గొప్పపాట్లీయు నుత్సాహము కలదు. మిక్కిలి ప్రశంసాపాత్రమైన కంపెనీ యొక ప్రత్యేక చిహ్నమును ధరించును. అట్టి దానిలో చేరుటకు యుద్ధ్యుగళులలో మిక్కిలి యుత్సాహముగలదు. సాంకేతిక విషయమునగూడ సాండుహార్టులో నొసంగబడు శిక్ష యిండియాలో లభింపజాలదు. సాండుహార్టులో శిక్ష నొసంగబడుచున్న ఫిరంగులయొక్క రకములన్నియుగూడ యిండియాలో లేవు. డెహరాడూను మిలిటరీ కళాశాల సాండుహార్టులో నొసంగబడు శిక్ష యిట్టిదిగా యనిమాత్రము తెలియజేయును. నేనిచు తగవులాడుటకై మాట్లాడుట లేదు. ఇండియాలో కళాశాలను స్థాపించినట్లయిన సాండుహార్టు లాభములన్నియు పోవును. హిందూదేశమున కేడిటలలో ప్రభుత్వమువారియే చేయుచున్నారని నాతోపాటు యాసభవారందరూ నమ్మదగిన నేను తలంచెదను. తొందరపడి యేపనిచేయరాదు. డెహరాడూను ఒక ఆధారమును గనపొందుచున్నది. ప్రారంభవిద్య పూర్తియగువరకు మనము కాని పెట్టుకొని యుండవలెను. ఈ ప్రశ్నలో సార్వభౌముని ప్రభుత్వమునకే గొప్పయధికార ముండవలెను. ఇతరులెవరును తేల్చజాలరు. హిందూదేశరక్షణవిషయమున సార్వభౌముని ప్రభుత్వమువారు బాధ్యతవహించునంత కాలమును కింగ్స్ కమిషను పొందు యుద్ధ్యుల కందరికి యెట్టి శిక్ష నొసంగవలెనో వా విషయమై చారే చెప్పవలసి యున్నది.

పండిత మాళవ్యాగారు

ఇట్లు చెప్పిరి. బర్దేను గారు రెస్పాండిని నమ్మకముచిక్కకుండ వాదించియున్నారు. రాజ హిందూదేశమునకు సార్వభౌముడుగా నున్నంత కాలమును కింగ్స్ కమిషను గాంటు విషయమై హిందూదేశపు శిక్ష యెట్టి భేదమును చేయకూడదు. సాండుహార్టు పరిస్థితులు హిందూదేశములో రాకపోవచ్చును. కాని సన్యాసులైన ఆంగ్లేయులు లను బుద్ధి మంతులైన భారతీయులను హిందూదేశమునకు కొన్ని సంవత్సరములలో సంపూర్ణ బాధ్యతాయంత ప్రభుత్వము వచ్చి తీరవలెనని ఆంగ్లేయ రింతురని నమ్మదను. దీనికి ఒప్పుకొన్నట్లయిన సాయకు 10 కమిషనులు చాల పనివారు ఒప్పుకొనవలెను. ఈవిధానము శాశ్వతముగానే యున్నట్లయిన సాండు హార్టులో శిక్ష సయితమునే ఒప్పుకొనను జవాబుదేశము 20 సంవత్సరములలో ప్రపంచాధికృతను సంపాదించినది. హిందూదేశము మాడ అవిధముననే కావలెను. ఇండియను సాండుహార్టు ఉండి తీరవలెను. కాని మనము సార్వభౌముని ప్రజలమై యున్నంత కాలమును 4 నెలలలో తుదకు రెండు సంవత్సరములైనను ప్రతిభారతీయుడును సాండుహార్టులో శిక్షనొంది రావలెను. కాని కింగ్స్ కమిషను పొందుటకు శిక్ష మాత్రము యిండియాలోనే ఒసంగబడవలెను. ఇండియాలో పరిస్థితులు పనికిరావను మాటను నేను ఒప్పుకొనను. హిందూదేశములో నున్నటువంటి ఆశ్చర్యకరమైన కాంటను మెంటు ప్రపంచములో మరెచ్చట గలవు? ఉదాహరణమునకు రావల్ పిండి కాంటను మెంటుగలదు. యుద్ధ కార్యాలయమునకు విశేష కక్షిగలదుగాని ఆశ్చర్య యంతయు హిందూదేశమునకు వానిచేయుట కుపయోగింపబడుచున్నది. యుద్ధములో హిందూదేశము 150 కోట్లు ఒసంగినది. అడబ్బుతో హిందూదేశము సాండుహార్టును కట్టుకొనగలిగింది. మిలిటరీ కళాశాలకు కావలసిన మొత్త మెంతయైనను ప్రతి సభ్యుడును ఓటిచ్చునని నేను నమ్ముచున్నాను.

కలనల్ క్రాఫోర్డు

గా రిటైనిరి. సైన్యమును భారతీయుల హస్తగతము చేయుటయే దీనికి ముఖ్యోద్దేశ్యమై యున్నది. హిందూదేశములో ప్రతి పటాలములోనున్న 28 ఉద్యోగులలోను 17 గురు భారతీయులు ను 12 గురు యూరపియులును ఉన్నారు. ఉన్నతోద్యోగులములలో నున్న యీ 12 గురు యూరపియులను తొలగింపవలెననియే దీనియభిప్రాయము. ఇట్టి అనాలోచన కార్యములకు గడంనునప్పుడు సభవారు బాగ్రత్త పహించవలెను. రిపటాలములు భారతీయత్ర మునర్పబడినవి. ఒక యుద్ధముందు వారి సమర్థత రజతైనగాని యుంకను భారతీయుల పరమైనర్పట అపాయకరమగును. భారతీయులకెంద నకుపబడిన స్వతశసంస్థానాధీశుల సైన్యములు పరాక్రమవలతు లయ్యెను యుద్ధసమయమున బ్రిటిషు యుద్ధ్యులసాము మాత్రమేచివి. ఇదిగాక బాతీయతముల తగాదా యొకటిగలదు. బ్రిటిషు యుద్ధ్యుగళు తన సైనికులలో కలిగించు నమ్మకమును భారతీయులొద్దకి కలిగింపజాలరు. మనకు సరిహద్దులో అనుదినమును యుద్ధభయము గలదు. కాబట్టి మిక్కిలి సమర్థతతో కూడుకొన్న నేతృత్వ సైన్యముంత యు నిష్క్రమోజనముగను. మరియు యుద్ధ్యుగళుగానుండు వారిని రాజసముగల జాతులనుండి తీసుకొనవలెను. ఇప్పుడట్టివారికి విద్యలేదు. ఇట్టి భేదము యింగ్లాండులోను హిందూదేశములోను గల పాకశాలలలోనే కలదని రంగాచారియరు గారు నూతనముగా యింగ్లాండు వెల్లెనప్పుడు తెలుసుకొనిరి. నేను పూర్తిగా వారితో నేకీభవించును (నవ్వు) ఇంగ్లాండు పద్ధతుల ననుసరించి సాకశాలు స్థాపింపబడినగాని యాస్థితి తొలగి పోదు. బాలురకు 9 సం॥నుండి కొన్ని యుద్ధోద్యమములకు కలిగింపవలెను. డెహరాడూనుపాకశాల కొంతవరకు బాగుగనే యున్నది. మిలిటరీ యుద్ధ్యుగళు బాలురకొరకు కింగ్స్ బార్నిస్కూలును కిచనరు స్కూలును స్థాపింపబడబోవుట కంతోషము. మనకు కావలసినసంఖ్య లట్టివియే యైనను దేశరక్షణార్థమై యున్న బాధ్యతనుబట్టి అట్టి యుపద్రవమును మనము భరింపజాలము.

సర్ శివస్వామి అయ్యరు

బర్దేనుగారు వైఖరిజూడ అభ్యంతర పెట్టుటయో, ఆనంగికారమో లేక మరెద్దియో తెలియకున్నదని సర్ శివస్వామి అయ్యరుగారు చెప్పిరి. 1921 లో అంగీకరింపబడిన తీర్మానమును గురించి యిదివరలో బర్దేనుగారు రేపిచేసియున్నారు. 5 సంవత్సరములైన తరువాత దానిసంగతి యిప్పుడు చెప్పుచున్నారు. బర్దేనుగారు ఆతీర్మానముయొక్క భావమునే అడ్డుపెట్టదలంచిరి నే ననునను. హిందూదేశమున సాండుహార్టుపెట్టదలంచినది యింగ్లాండులో నున్న పరిస్థితులే యిచ్చటికి తీసుకొనిరావలెనని కోరిక గాని యేవోయో దానితో సుపెట్టుకొనవలెనని గాదు. కింగ్స్ కమిషను సంవత్సరమున హిందూదేశముయొక్క సైన్యము హిందూదేశములలోవలె నుండవలెననియే హిందూదేశముయొక్క ఆదర్శము. సాండుహార్టులో నీనుబడు శిక్షనుగూర్చి బర్దేనుగారు అనవసరముగా నమ్మ వలెవు చెప్పియున్నారు. ఇండియను సైన్యమునకు నాయకత్వమును వహించినట్లయిన యిండియను ఆఫీసరు సంతృప్తి జెందును. బ్రిటిషు సైనికులపై ఆధికారమును కోరెడు. ప్రపంచములో మరెచ్చటను గూడ యిండియను ఆఫీసరు బ్రిటిషు సైనికులపై ఆధికారమును కలిగియుండలేదు.

కింగ్స్ కమిషనుపొందిన యిండియను ఆఫీసరులు బ్రిటిషు సైనికులపై ఆధికారమును కలిగియుండిరిని అప్పుడు బర్దేనుగారును నేనానాయకుడును అప్పుడు చెప్పిరి.

అయినను తమసైన్యములను నడుపవలెననియే భారతీయుల ఆదర్శము శివస్వామి అయ్యరుగారు చెప్పి. 40 కేడిటలున్న యెడల కళాశాలను స్థాపింపవచ్చుననిరి.

ప్రతిపటాలములోని 17 గురు యిండియను ఆఫీసరులున్నను వారి కెట్టి బాధ్యతయే లేదనియు వారికి పైకివచ్చు అవకాశములు లేవనియు అజాబ్ ఖానుగారు చెప్పిరి.

జిన్నాగారు

తీర్మానమును బలపరచుచు యిట్లనిరి. హిందూదేశము తన్నుతాను రక్షించుకొనునట్లుగా చేయదలంచిన యెడల క్రమమైన పద్ధతి యుండవలెను గాని ఏ యేడుగురితో తయారుకేయుటకు ఒక సాండుహార్టును గాదు పెట్టవలసినది. ప్రభుత్వమువారు క్రమపహింపలేదని చెప్పుటలన. లాభములేదు. కృష్ణగుప్తవంటి వారితో వారెందు నమ్మకములేదు.

నేనానాయకుడు:— అదితప్ప జిన్నాగారు:— భారతీయులెప్పుడును ప్రభుత్వమువారిని సందేహించుటలేదు విచ్చుచున్నది. ఫలితములను చూచిన చాల

దా! ద్రవ్యమును ఆలస్యముచేయుటగాని యిదిగో యీకష్టమున్నది ప్రభుత్వము వారెప్పుడును చెప్పజాలరు. తొందరపడవద్దని కలనల్ క్రాశ్చర్యముగాను చెప్పవచ్చును. భారతీయులను తొందరపడవద్దని ఎప్పుడనలేదు. ఇప్పుటికిని బ్రిటిషుగారిజనులలోగాని యిండియనుగారిజనులలోగాని ఆఫీసులందరును అంగీకరించును. భారతదేశములోని సైన్యము భారతీయులదేయై యుండవలెను. ముఖ్యము సంతృప్తిపరపదలించినయెడల మేము మీతో కలిసియుండుము. కాని యీ ప్రశ్ననుపూర్తిగా విచారించుట కొకసంఘము సేర్పరచి మాకు నమ్మకము కలుగునట్లు క్రమమైనవద్దతి నొకదానిని చూపెట్టండి. ఆసంఘములో కలనల్ క్రాశ్చర్యముగాను కూడ నుండవలెనని ఆయనయు తొందరపడవారు (నవ్వు). ఈపనిని చేసినయెడల ప్రభుత్వము వారిని నమ్మెనము. (చప్పట్లు)

తరువాత మధ్యాహ్నము ఫలాహారమునకు సభలేచెను.

రంగారాజుగారిసవరణ

ఫలాహారానంతరమున, ఆర్థికవ్యవహారములతోసహా దీనిని గూర్చి విచారించి తెలియజేయుటకు ఆధికారతరులగు అట్టి యొకసంఘము పెంబునే యేర్పాటుగాని పుడవలెనని దివాన్ బహదూరు రంగారాజుగారు వెంకటపతిరాజుగారి తీర్మానమునకు సహకరించెను. ఆసభమున అట్టి యెట్టిపనినైన చేయువచ్చును. భారత సేనానాయకులచే నడుపబడు భారత సైన్యమొకటి యిప్పుడు పరమగుగాన దానికి కర్తవ్యంతయైనను భారతీయులు తెక్కిగోనరు. ప్రభుత్వమువారి విషయమున ఆతురత గనపరచుచున్నట్లు లేననిచెప్పిరి.

పండిత మోతీలాలుగారు బలపరచిరి

తీర్మానమున బలపరచుచు మోతీలాలుగారి డిల్లసుడివిరి. ఆంగ్లేయు యువకులకువలె హైందవ యువకులకుగూడ బాగుగా శిక్షకరపుటకు చక్కని కళాశాల యొకటి అవసరము. బాధ్యతాయంతప్రభుత్వము లేదు గావుననే హిందూదేశమున సుప్రముఖార్థ పనికిరాదని మూడుదినములక్రిందట వాదించితిని. కాని యీ ప్రశ్న బాగుగా నాలించింప వలసియున్నది. హిందూదేశమునకు రక్షణలేకుండ బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వము రాజాలదు. శిక్ష లేక భారతీయుల సైన్య మొకటి యేర్పడజాలదు. బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు భారతీయులను నిరాయుధులనుగాజేసి మిలిటరీశిక్షకు ఆవకాశమే యొసంగలేదు. అట్టితరీ యాతీర్మానమును ఒప్పుకొనుటకు చిక్కులున్నవని చెప్పట వేల మన్యాయము. ఏలనన అచిక్కలు ప్రభుత్వమువారు కలిగించినవేకదా. తీర్మానమున ఆమోదించిన మాత్రమున చాలదు. మనఃపూర్వకముగా పని సాగవలెను. ఆసభ తీర్మానముయొక్క భావమును ప్రభుత్వమువారు ఒప్పుకొన్నయెడల పని సాగించుటకు నిపుణుల సంఘము సేర్పరుపవచ్చును. సాధారణవిద్య సేర్పకొనినవారిలో ఔత్సాహికతను పెంచుమదిగలరు. హిందూదేశమున క్షత్రియోద్యమము లేనివారులేరు. కాని వస్తువు లచ్చటగలవు. వానికి తగిన శిక్ష యొసంగి ప్రాత్యహము నీడవలెను.

సీన్యముగారి ఆక్షేపణలు

ఈతీర్మానము సంబంధమున జపానును తీసుకొనివచ్చుట చారబాబుని సర్ హెన్రీస్ట్రెన్సుగారు రనిరి. ఏలనన జపాను ఒక్కమతము ఒక్కభాషగల జాతి. హిందూదేశ మట్లుగాదే. ఇట్టి పరిస్థితులను చూడకుండుటకున ప్రయోజనము లేదు. వానిని పరిష్కరించువలెను.

రంగారాజుగారు:— మిలిటరీకళాశాల పెట్టినచో అన్నియు చక్కబడును.

సర్ హెన్రీస్ట్రెన్సుగారు తిరిగి యిట్లనిరి. హిందూదేశమున జాతివేత వైషమ్యములను ఎన్నియో భేదభావములను గలవు. ఇవన్నియు చక్కబడవలెకాలము స్వరాజ్యము స్థాపించుట ఎంతదూరదా భారతజాతీయ సైన్యమును స్థాపించుటయే అంతయే దురభిము.

యం. కె. ఆచార్య:— ఓహో, యువకులకు తగిన నడతయు శిక్షయు నొసంగుచున్న దేరామీను కళాశాలను చులకనగా చూడవలసి స్ట్రెన్సుగారు సభ్యులలో ననిరి. ఆసంస్థనే యొకసం పెట్టడచేయుటకు నట్లుగా ప్రభుత్వమువారు తీర్మానమునకు సానుభూతి చూపినయెడల చాలను.

ప్రభుత్వమువారు న్యాయముగా నుండవలసినదని జిన్నాగారు చెప్పియున్నారు. హిందూదేశమున సంఘీభావము కలదనియే జిన్నాగారు మాట్లాడుచున్నారాయని వాకాశ్చర్యముగా నున్నది. ప్రభుత్వమువారి నెడుగుటకుముందు తాను న్యాయముగా మాట్లాడుచుండినచో జిన్నాగారిచే విచారించుకొననివచ్చు. మహాత్మాగాంధీ దేనికొరకైతే శ్రమపడుచున్నాడో అట్టి సంఘము

భావము హిందూదేశమున లేదు. తుదకు స్ట్రెన్సుగారు రంగారాజుగారియగుగారి సవరణను బలపరచిరి.

సేనానాయకుని జవాబు

ఘనతపసిందిన రాల్స్ సను ప్రభువు యిట్లు జవాబు చెప్పెను. జపానును గురించి స్ట్రెన్సుగారు తగిన జవాబును చెప్పియున్నారు. కాని జిన్నాగారు ప్రభుత్వమును కొంత వరకు నన్ను దూషించినదానికి నాకు కోపము వచ్చుచున్నది.

జిన్నాగారు:— సేనాని గురించి ఆనలేదు. కాని యీ ప్రభుత్వమునకు బాధ్యత యెగురుహింతుతో వారి నందరిని సేననగలను.

రాల్స్ సనుప్రభువు:— ప్రభుత్వము వారీపనిని చేయుచున్నారో లేదో యువరాజుగారు శిశుస్థాపనజేసిన కిచనరు కళాశాలనుచూచిన తెలియగలరు. ఇండియను సాండుహార్టు యంతర్వరలో పనికిరాదని సేనల చెప్పియున్నా ననగా యంగ్లాండులో శిక్షపొందినవారు అనేకవందల యున్న సేనాని మున్నందు భారత సైన్యముగా యేర్పడబోవుదానికి బిజాంతురము దొంకజాలదు.

సర్ సిస్టామి అయ్యగారు: సవరణ ఏలప్రతిపాదించబడకూడదో రామచంద్రరావుగారు తెలియజేసిరి. ఇంగ్లాండులోని సాండుహార్టులో పదిమంది భారతీయులకంటె ఎక్కువ వందల చెప్పకొనననిరి.

రాల్స్ సను:— పదికంటె యెక్కువమంది చెప్పకొననట్లు రామచంద్రరావుగారు నమ్మకమును కోరుచున్నారు. సేనుగట్టిగా నమ్మకము చెప్పలేనుగాని యీ విషయమై సాండుహార్టు ఆధికారులతోను యుద్ధకార్యాలయము ఆధికారులతోను వాదించి యున్నాను. వారువురును యందుల కంగీకరించి యున్నారు.

రామచంద్రరావుగారు:— ఎంతమంది?

రాల్స్ సనుప్రభువు:— ఇంతమందియని సేను నిష్కర్షగా చెప్పింపలేదు గాని ప్రస్తుతమున్న దానికంటె యెక్కువమంది సే చెప్పకొందురు.

హిందూమొంబరు యొక్క సవరణ

ఆసభ తీర్మానమునకు బదులుగా యీక్రింది సవరణ యుండవలెనని సర్ అలెక్సాండరు మడ్డిమనుగారు ప్రతిపాదించిరి:— (ఎ) భారత సైన్యము లోని కమిషను ఉద్యోగములకు గాను భారతీయ యుద్యోగులకు శిక్షయొసంగుటకై ఒకమిలిటరీ కళాశాలను హిందూదేశమున స్థాపించుటకు సాధ్యపడదా?

(బి) సాధ్యపడేయెడల ఎంతతరలో స్క్రిమును ఏర్పాటుచేసి ఏప్రకారము పనిని ప్రారంభింపవలెను?

(సి) మిలిటరీ కళాశాలను స్థాపించి భారతీయోద్యోగులకు శిక్ష యొసంగుచున్నప్పుడు అంతకు ముందుకాని వెనుకగాని విధిని సాండుహార్టుకుగాని పూటపుచ్చికిగాని పంపవలెనా:— యీ ప్రశ్నలను విచారించి తెలియజేయుటకై కాసన సభలోని భారతీయులనుగూడ కలిగినట్టి ఒకసంఘము సేర్పాటుచేయుచువలెనని యీసభ సభాయుతుడగు రాజప్రతినిధికి శిఫారసు చేయుచున్నది.

పల్లెలుగారు అడ్డుపెట్టుట

1921 లో కొంత శిక్షాభిప్రాయము కలిగినను 1923 లో మిలిటరీకళాశాలను స్థాపింపవలెనని సార్వభౌముని ప్రభుత్వమువారిని కోరుచు దొరతనమువారే ఒకసవరణను ప్రతిపాదించియున్నారు. రాజుగారు సామాన్యముగానే కోరియున్నారు. నన్ను కోరమనినట్లయిన సేను ఆరడబను మిలిటరీ కళాశాలకు కోరుదును. ఏలనన మేమెప్పుడేదీ కోరినను అత్యంత రక్షణకే మేము సంసిద్ధులముగా లేమని మీరు చెప్పుచుందురు. శిక్షగరపుటకు మనుష్యులను జర్మనీ అమెరికాలనుండియు ప్రపంచములోని మరియిర దేశములనుండియు తెప్పించును. మాకు నిజమై: సైన్యమే యున్నయెడల మమ్మనిచ్చి వెట్టు ఆయుధము అప్పుడేపోవును. మామాటలను అమలులో పెట్టుటకు మానెనుక సైన్యములేదు గావుననే మామాటలను మీరు వినుట లేదు. దొరతనము వారికి సేనుక సైన్యమున్నది. కావుననే వారిమాటలను వారు సాగించుకొనగలిగిరి.

మాలవ్యాగారి సవరణ

మిలిటరీకళాశాలను స్థాపించుటకు సాధ్యపడునాయను దానికిమరుట స్థాపనచేయింపుగా ఉపక్రమింపవలెనో తెలియజేయుమని కమిటీవారి నడుగవలెనని పండితమాలవ్యాగారు సవరణను చెప్పిరి. (బి) క్లాబును పదిలేసి మిలిటరీలోనికి హైందవ

యువకులను ఆర్మీయంటుగాను సైన్యమును భారతీయత్వ మొనర్చుటకు యేమి తొందరపనులు చేయువలెనని (బి) క్లాబు నొకదానిని మాలవ్యాగారు చేర్చిరి. హైందవులకు కింగ్ కమిషనుండవలెనని నొక్కచెప్పిరి.

సాధ్యసాధ్యములు విచారింపకుండ స్థాపనగూర్చియే చెప్పుచున్న యీసవరణను తానంగీకరింపజాలనని సేనానాయకుడు చెప్పెను. సభయొక్క అలవాటులు తనకు తెలియకపోవుటచే 1921లో తనను సభవారు నిద్రమత్తుగానుండ వట్టుకొనినని చెప్పెను. (నవ్వు) సైన్యమును భారతీయత్వ మొనర్చువిషయమున మాలవ్యాగారు చెప్పింపవలయును కమిటీవారిదృష్టిని ఎక్కువ చేయుచున్నది. కాన దానికి తానంగీకరింపనని చెప్పెను.

ప్రస్తుతస్థితిపై ప్రభుత్వపుత్తిర్మానము అభివృద్ధిని జూపుచున్నదని తనతరపునను యూరపియును లండరి తరపునను ప్రభుత్వపు సవరణను బలపరచుచు కలనల్ క్రాశ్చర్యముగాను చెప్పిరి.

ఇట్టిసమయమున సభను ముగించవలెనని ప్రతిపాదించబడి అంగీకరింపబడెను.

మాలవ్యాగారిసవరణ అంగీకరింపబడుట

హిందూమొంబరుగారి సవరణకు పండిత మాలవ్యాగారు చేసిన సవరణ రెండుభాగములుగా నుంచబడెను. మొదటిభాగము 87 ఓట్లకు భిన్నముగా 58 ఓట్లువచ్చి అంగీకరింపబడెను. రెండవ భాగము పక్షములు లేకయే అంగీకరింపబడెను. చివరకు అంగీకరింపబడిన తీర్మానము యీవిధముగా నున్నది. (ఎ) భారత సైన్యములో కమిషను ఉద్యోగములకై భారతీయోద్యోగులకు శిక్ష నొసంగుటకు గాను మిలిటరీకళాశాల నొకదానిని స్థాపించుటకు ఏమిచేయవలెనో (బి) మిలిటరీకళాశాలను స్థాపించినట్లయిన భారతీయోద్యోగుల శిక్షకు సంబంధించి సంతృప్తులకు వారిని అంతకు ముందుగాని వెనుకగాని సాండుహార్టు పూటపుచ్చిలకు పంపవలెనా (సి) మిలిటరీలోనికి హైందవయువకుల నొకరించుటకు సైన్యమును భారతీయత్వ మొనర్చుట ఎంత తొందరగా చేయవలెను. వీటిని విచారించి తెలియజేయుటకై కాసనసభలోని హైందవసభ్యులతోగూడ కూడిట్టి ఒక సంఘము సేర్పాటు చేయించవలెనని యీసభ సభాయుతుడగు రాజప్రతినిధికి శిఫారసు చేయుచున్నది. సభ లేవటకు నెలవేయబడెను. (అ. ప్రె.)

బొంబాయి ప్రభుత్వమువారు ద్యోగముల నిచ్చుటలో వర్తప్రాతినిధ్యము నంగీకరించుట

బొంబాయి, ఫిబ్రవరి 19:— బొంబాయి ప్రభుత్వమువారిచే యుద్యోగములందు, నిమ్నజాతులవారికిని, పతితవర్ణములకును ప్రాతినిధ్యము నిచ్చుట కంగీకరించిరి. రాజధానియందు ప్రతిభాలోను గుమాస్తా యుద్యోగములలో కొంతభాగము, నిమ్నజాతుల కాయాస్థలములందు, వారివారి బలగముయొక్క బలమునబట్టి నిర్ణయించిరి. ఆయాజిల్లాలను బట్టి 85 మొదలు 60 వఱకు ప్రాతినిధ్య మియ్యబడినది. రాష్ట్రపంచాయతీలను మహమ్మదీయులకు తగినంత ప్రాతినిధ్య మిచ్చుటకును, సింధుదేశముందు మాటికి 50 వంతు నిచ్చుటకు నిశ్చయించబడినది. ప్రభుత్వమువారు సాహసముగనే చేసిరి గాని యభివృద్ధి నొందిన సంఘములలో మాత్రము హృదయావేదన గలిగించకూడదు. ఏలన సమర్థత చెడకుండైన యుద్యోగముల కవకాశ మిచ్చు సూత్రము లంకఱను నొకటి యని ప్రభుత్వమువారు నిశ్చయించి, యీవిమ్నజాతులలో ప్రాతినిధ్యము వహింపదగిన కనీసపు సంఖ్యకంటె హెచ్చుగానుండ నుద్యోగమునకు దీసికొనవచ్చు ననిరి.

భిల్ న్యాయము

దెల్లి, ఫిబ్రవరి 19:— కిర్మాగారి యధ్యక్షతక్రింద మహమ్మదీయార్థిక, విద్యాభివృద్ధులు గలుగజేయుటకు, టాంబుము నుద్ధరించుటకు బయలుదేరిన సంఘము పెసావరుడేరి. భిల్ న్యాయకచేరిలో మకాము చేసిరి.

హైందవులను దొంగిలించుట

పెసావరు, ఫిబ్రవరి 19:— జనవరి 24 వతేది రాత్రి మాంజియను బోటునుండి నలుగురు హిందువుల నెత్తుకొనిపోయిరి. సేరమానకు సంబంధించిన జాతులవారై చాలయెత్తిడి గలుగజేసిరి. తుదకు తుపానులనుగూడ బ్రిటిలోపెట్టి, భయపెట్టిరి. ఈబోటుగా మజిలనుండి ముల్తానుండి గుంపులుగా పోయి, వారిని భయపెట్టెను. తుపానులు గాల్చిన మరునాడు, 4 హిందువులు తప్పి వేయబడిరి.

జెంగాలు విజయము

జెంగాలు విజయముగూర్చి ఆంగ్లో హైందవ పత్రికలేమి, బ్రిటిష్ పత్రికలేమి మితిలేని యుత్సాహమును సంతసమును వెల్లడిచుచున్నవి. లిబరలుపత్రికలగు మాంచెస్టరు గార్డియన్, న్యూస్ పేపర్లు మొదలగు పత్రికలు సయితము స్వరాజ్యపక్షమున కవజయము గలిగినందులకు ఉబ్బింపుచున్నవి. మాకు జేరిన ప్రత్యేకతంతి వార్తలలో, న్యూస్ పేపర్లు మొదలగు పత్రికా వ్యాఖ్య గమనించున మాంటాగూ విధానమునకు జెంగాలు శాసనసభ్యుల చర్య అద్భుత విజయము చేకూర్చినట్లు. స్వరాజ్య విధానమునకు తీవ్రమగు ప్రతిఘాతము కలిగించినట్లు. చిత్రరంజనదాసుగారి ప్రతిఘటన చూచినట్లు. ప్రీవీ కౌన్సిలు విషయమున సామ్రాజ్య శాసన సభలో స్వరాజ్యపక్షమువారు ప్రభుత్వమువారితో చేతుల గీలిపినందులకు యీ పత్రిక సంతసించుచున్నది. జెంగాలునందు శాసనసభ్యుల లెట్లు ప్రవర్తించినను ప్రజలుమాత్రము సంస్కరణవిధానము నెన్నడును ఆమోదింపరనుట తేటతెల్లమే. సర్ అబ్దుల్ రహీంగారు, ప్రస్తుతపర్యవసానమును సంస్కరణాభిమానముక్రింద పరిగణించినను, ఆంగ్లో హైందవ పత్రికలు తమ కనుకూలముగా వ్యాఖ్యల గావించినను, సత్యమందుకు విరుద్ధముగనున్నది సత్యమును పరిక్షింపదలచినచో ప్రస్తుత శాసన సభను రద్దుజేసి క్రొత్త ఎన్నికలను మరల జరుపుట యుక్తము. సంస్కరణములను ప్రజలభిమానించి నదియు, లేనిదియు తెలియకమానదు. కాని, తమకు చేజిక్కిన యశశమును అధికారులు యెగిరింపక మానెదరా? ఆ విషయ మటుండ మంత్రులెవ్వరయ్యెదరను ప్రశ్నజనించుచున్నది. ఇరువురు హిందువులును, ఒక మహమ్మదీయుడును మంత్రులుగ నుండవలయునని, రహీంగారి తీర్మానము నంగీకరించిన మహమ్మదీయులు సూచించిరి. ఈ సందర్భమున హక్కు, గజ్జివీగార్ల నామము పేర్కొనబడెను. ప్రాయశః కొయలివను మంత్రీవర్గ మొకటి ఏర్పడుపడవచ్చును. ఇండి పెండంటు వక్షమునుండి చక్రవర్తిగారిని నియమింపవచ్చును. మితవాదులనుండి రా. బ. పియరీలాల్ గారిని మంత్రీగ నైకొందురని, అమృతబజారు పత్రిక యూహించుచున్నది. మూడవమంత్రీ మహమ్మదీయులుగ నుందురు. మువ్వరు మంత్రులను, మూడుపక్షములవారు బలపరచుచుందురు. యూరపి యనులును, నామినేటుకు సభ్యులును లిట్లు ప్రభువుగా రెనరిని నియమించిన వారికి తోడ్పడెదరనుటకు సందియములేదు. అందుచే స్వల్ప సంఖ్యాకులగు స్వరాజ్యపక్షమువారి లెట్లు మెలిగినను, లిట్లు ప్రభువుగారు ద్వంద్వప్రభుత్వ విధానమును యథేచ్ఛగ కొనసాగించి తమ పంతమును చెల్లించుకొన గలుగుదురు. కాని, యిట్టి కృత్రిమపు ఏర్పాటు లేంతకాలము నిలచును? ప్రజల స్వాతంత్ర్యేచ్ఛ చిరకాలము నిరోధించుట దుర్లభము.

మహాత్ముడు : రాజకర్తారము

ప్రాచీన కాలమున రాజాధిరాజులు మహాత్ములను సత్కరించి, వారి యోగ్యతలముల

బడయుట కాతురము జూపెడివారని ప్రతీతి గడు. ఆ కాల మిప్పుడు మారిపోయినది. అధికారమే పరమోత్కృష్టమయినది. కృత్రిమ నటనలు హెచ్చయినవి. విందులు, మృగయా వినోదములు, ఆకునకందని పోకనుపొందని ప్రసంగముల వృత్తాంతములతో పత్రికలు నిండిపోవుచున్నవి. కాని యిక్కాలధర్మమునకు ప్రతికూలముగ, రాజకోట సంస్థానాధీశులు గాంధీమహాత్ముని శారవించి సత్కరించుట మిగుల మెచ్చదగియున్నది. మహాత్ముని జనకుడు రాజకోట సంస్థానమునకు దివానుగ బనిచేసెను. మహాత్ముడును రాజకోట సంస్థానమునకు జెందినవాడే. అంతియగాక, లోకోత్తరపురుషుడగు మహాత్మునిపూజించి శారవించుటకు, సంస్థానాధీశునికి కుతూహల మతితయించెను. మహాత్ముడు సంస్థానాధీశునకు రాజభక్తిని జూపుటలో వెనుదీయలేదు. ప్రజారక్షణకుబూనుకుని, కద్దరును వృద్ధిజేసి, అస్పృశ్యులకు సహాయముజేయవలయునని గాంధీమహాత్ముడు సంస్థానాధీశునకు హితమున గెను. నిష్కామకర్ముల హితము నాచరించుటకు రాజు ఎల్లప్పుడును సంసిద్ధుడుగ నుండవలయును. మహాత్ముడు ఆముష్మికరంగమున రాజ్యమేలుచున్నాడు. భౌతిక రాజ్యమును నిర్వహించుచున్న రాజకోట సంస్థానాధీశునకు, మహాత్ముని ఆశీర్వాదము మిగుల శ్రేయస్కరముగ పరిణమింపకమానదు. వీరిమార్గము నితరసంస్థానాధీశులు సయిత మనున యిచ్చనటుల దెలిసికొనుట కెంతయు సంతసించెదము. వీ రెల్లరును, ప్రజాభ్యుదయమును గూర్చి మిగుల ఆతురము గనుపరచిరి. సంస్థానాధీశులు ధైర్య మవలంబించి ప్రజాశ్రేయమునే తమ శ్రేయముగ భావించి పాటుబడుచో, అచిరకాలములో రామరాజ్యము స్థాపింపబడననుటకు సందియ మేమి?

సంస్కరణముల విచారణ

సంస్కరణముల విచారణ ముగిసి ఎంతకాలమోయినను, నివేదిక తయారై గూడ వ్యవధి చాల గడచినను, దాని నింతవరకు ప్రచురింపకుండుట కడుచోద్యము. ఈవిషయమై హిందూదేశ మాతురముజూపుచున్నదని ఎల్ల రెజీగిన సంగతియే. మార్చి 9 తేదిన ప్రచురింపబడునని, హోం మెంబరుగా రిప్పటికయినను తెలుపగలిగినంతకు సంతసింపవచ్చును. అలస్యమునకు కారణము హిందూదేశమునందును, ఇంగ్లండునందును రిపోర్టు నొక్కమారు ప్రచురింపవలసియుండుటయేనట. హిందూదేశమున ప్రచురించి, ఇంగ్లండుకు సమాచారమును తంతి ద్వారా తెలుపగూడదా? ప్రభుత్వమువారు చెలిపిన సామూహికము యుక్తముగదోచదు ఇంతవరకు ఇండియా ప్రభుత్వమువారు తమ యభిప్రాయమును చెలిసియుండలేదు. శాసనసభవారి రిపోర్టును గూర్చి చర్చించుటకు ముందెన్నడో అవకాశ మిచ్చెదమనిరి. పార్లమెంటునభ గూడులోపల చర్చించుట కవకాశ మిచ్చెదరాయని యడుగగ, తత్సభా కార్యక్రమమును తాము నిర్ణయింపజాలమని బహులు జెప్పిరి. హిందూదేశమునకు సంబంధించిన ముఖ్య విషయములలో నెట్టి యుపేక్షజూపుట, ప్రస్తుత పాలనావిధాన ఫలితముదప్ప వేరుగాదు.

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము

సా. నర్. పాత్రోమృతిగారు

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ చట్టము గురించి యోచించుటకు సమకూర్చిన సమావేశము గత శనివారము 21 వ తేదీ నాడు జరిగినది తెలియచున్నది. ఆంధ్రప్రముఖులు కొందఱు యూజియనులు కొందఱు కూడి తమతోచిన సలహాలు నిచ్చిరట. సభ్యులలో కొందఱు ప్రస్తుత విద్యావిధానమునే మళ్ళీకి మళ్ళీగ ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయమునందును కొనసాగించుటవలన ప్రయోజనము లేదనియు, అనుకూలములగు మార్పులుండుట అవసరమనియు సూచించిరి. కాని చిత్తుచెట్టమందు స్వల్పపుమార్పులు మాత్రమే జరిగినట్లు. ఆంధ్రవంశలములందు చిత్తుయను చేర్చుకుండుట పొరపాటని అంగీకరించినట్లునట, ఆ పొరపాటును వెంటనే పరిరంజెదరనియు తెలియచున్నది. కాని ఏమండలమైనను ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయమునందు చేయట కిష్టములేదని తెలిపిన యెడల అమంశలమువారిని మిసహించెదరట. విశ్వవిద్యాలయమునకు కళాశాలలన్నియు అనుబంధక కాలలుగ జేరును. కాని రిసర్చి, అనగ పరిశోధనకొరకై పనిచేసెడి కళాశాలలను కాన్స్టిట్యూయెంటు అనగా ప్రత్యేక విశ్వవిద్యాలయ, కళాశాలలుగ పరిగణించెదరని తెలియచున్నది. స్థలనిర్ణయము విషయము అసలేవరకు రా లేదనియు, ప్రభుత్వమువారే నిర్ణయము గావించెదరనియు, తెలిపినది. విశ్వవిద్యాలయపు వైశిష్ట్యములకు వేతనమిచ్చి నియమించుట కంగీకరించరట. ఈమార్పులన్నిటినిచేర్చుకుండుకొనిన రెయారుచేసెదరనియు, దానిని శాసనసభలో ప్రవేశపెట్టకముందు మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయపు సింకిలేటున కంపెనరనియు తెలియచున్నది. ప్రజాభిప్రాయము వెలుపడుటకై త్వరలో సీట్టుమును ప్రచురించి ప్రభుత్వమువారు చురుకుగ కృషిపల్పుట యుక్తము. విశ్వవిద్యాలయమునకు ధనము చేకూర్చునిషయమైకూడ తమకెట్టి సౌకర్యములు గల వో ప్రభుత్వమువారు ప్రచురింపి పిమ్మట ధనవంతుల సహాయముగోరుట మేలు.

బ్రహ్మశ్రీ కావ్యకంఠ గణపతి

శాస్త్రిగారు

వీరిపుడెచటనున్నారు?

ఈనెల 27 వ తేదీన ఆహూయమున జరుగనున్న శ్రావ్యాధర్మపర్వ కన్యశ్రుత పర్యాయపుట శాస్త్రిగారిదివర కంగీకరించియున్నారు. కానవారిపుడెచట నున్నదియు తెలియజేరదను. వాదీప్రకటనను చూచుట తలపించినచో వారుగాని యితరమిత్రులుగాని వెంటనే గాడిచెల్ల పారిసర్వోత్తమరావు సంద్యాలను చిరునామాకు జరిపరనుటకు తెలుపుచు తంజివార్లను పంపజేరదను. అని శ్రీయుత పారిసర్వోత్తమరావుగారు సంద్యాలనుండి జేడు తంజివార్ల నందిరి.

ప్రతిపంతు

కలకత్తా, ఫిబ్రవరి 19:— ఈ సంవత్సరము ప్రతి 28,415,000 ఎకరములందు చల్లబడెను. సుమారు 5,988,000 కేలలప్రతి పేల 400 పావులు, ప్రతి పండుగవియోహింపబడుచున్నది. నిరుటికంటె నూటికి 12 పంతున పంటభూమియందును, నూటికి 15 పంతున పంటయందును వృద్ధియగు పడుచున్నది. శేరుశెనగ నిడు 2,808,000 ఎకరములందు 2,086,000 టన్నుల పంట పండింది. ఈ సంవత్సరము 2,778,000 ఎకరములందు 1,407,000 టన్నుల పంట పండిని యంచనా జేయబడినది.

మూర్తుకూడి తిరునందూరు సముద్రతీరమున ముక్త్యుత చిప్పలు వృద్ధియగుచున్నవనియు 1926 సంవత్సరమున వీటివల్ల ఫివరీసు డిపార్టుమెంటుకు లాభము కలగవచ్చుననియు ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించుచున్నారు.

కోవారకు వోక పైకడుగు, తాను లెట్టి నెలు: మేనమనని జెప్పి, యొక మరాఠూర్లకు 6:10-వయసు, జేముటకు త్రయ్యింపినందులకు, వ్యాయాధికా రోకమానము కలిపిత్తు విధించెను. వానితోగూడ మామందు పోయెను జేసెనందులకు మెయిడ్మెంటు సోదరు లిట్లుగను దేయెంతమానము కలిపిత్తు విధించెను.

చెన్నపురి ఆంధ్రనభ

శ్రీరాముని శీలము

దేవతా కౌశి నాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారి ఉపన్యాసము

పానుగల్లు రామారాయణగారి అధ్యక్షత - పారిలోషిక ప్రదానము

బహుశక్తులనందివారు:—1. దువ్రాసగన్నాధర్మ కాకినాడ, 2. సుగం బాసకిరామ్ (క్రిష్టియన్ కాలేజీ విద్యార్థి), 3. పొక్కులూరి లక్ష్మీనారాయణ (కరప).

చెన్నపురి ఆంధ్రనభావత్వమును గత దసరామహోత్సవ సందర్భమున “శ్రీరాముని శీలము” మను విషయముపై గావింపబడిన వ్యాసపరీక్షయందు దుర్జనులైన పండితుల బహుమానములు ప్రకటించుటకొరకు నిన్నటిసాయంకాలము సభాభవనమునందు రాజ్యాంగ ప్రధానామాత్యులగు శ్రీపానుగంటి రామారాయణగారి అధ్యక్షతకొంద సభ జరిగినది.

శ్రీ దేశోద్ధారక కాకినాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు తదితరులు “శ్రీరాముని శీలము” గూర్చి మహోపన్యాసములు గావించిరి.

సభకువిచ్చేసిన ప్రముఖులందు గద్దే రంగయ్యనాయుడు చల్లా శేషగిరిరావు, దంటు సుబ్బాసాధుని, పి. టి. కుమారస్వామిశాస్త్రి, పింజల సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రి, గోనగుంట సుబ్రహ్మణ్యం, బమ్మ పాపయ్యశాస్త్రి, బి. గోపాలకృష్ణారావుగారలు గలరు. పలువురు కళాకాలవిద్యార్థులు సభ నలకరించిరి.

ప్రథమమున సభా విద్యాకాళాధికారియగు గద్దే రంగయ్యనాయుడుగారు సభా సమావేశోద్దేశములను సభ్యులకు వివరించుచు నిట్లునుడిచిరి. “ఈసభ ప్రాంథించినది మొదలు ప్రతి సంవత్సరము ఈ సభాపక్షముందు గావింపబడు దసరామహోత్సవములందు విద్యాపరీక్షలు గావించిన పండితులనాదరించు ఆచారముగలదు. “రాముని శీలము” ను గూర్చి వ్యాసములు వ్రాసిన 16 మంది పోటీదారులలో ఉత్తీర్ణులైన ప్రథమ, ద్వితీయ, తృతీయలకు వరుసగ రి బహుమానములు ప్రకటించి యుంటిమి. బహుమానముల దసరా మహోత్సవములోపలనే అందజేయబడియుండగ కాలవ్యవధి చాలనికారమున ఆ స్వల్ప వ్యవధిలో అందజేయలేక పోతిమి. వ్యాసపరీక్షాధికారులగు ఆంధ్రపత్రికా సంపాదకులగు చల్లా శేషగిరిరావు, దంటు సుబ్బాసాధుని, పంచాగ్నుల ఆదినారాయణశాస్త్రి, గన్నవరము సుబ్బారామయ్య, వల్లంపల్లి సోమశేఖరశర్మ, నేనుగలసి ఆగ్రయ నిర్ణయింపబడిరి. వీరిల్లుగు చాలశ్రద్ధతో వ్యాసములన్నిటిని పరీక్షించి దినెంబరు 4 వ తేదీన సభా భవనముందుగూడి వారి యభిప్రాయముల ప్రకటించి పై మాడు వ్యాసములును బహుమానాగ్నముల ని నిర్ణయించిరి. అందు ప్రథములు-దువ్రాసగన్నాధర్మ, కాకినాడ, ద్వితీయులు-సుగం బాసకిరామ్ (క్రిష్టియన్ కాలేజీ) తృతీయులు-పొక్కులూరి లక్ష్మీనారాయణ (కరప) దినెంబరు మాసమునందే సభ గావించి బహుమానముల నొసంగ వలెవును తలచినను అధ్యక్షులు, ఉపన్యాసకులు తగినవారు లభించకుండుటచేత కాలపరణ మాయెను. నేటికి అట్టికొరం తగిరి ఈయధ్యక్ష ఉపన్యాసము లిరువురులభించు సభ్యులము గలిగినది. ఈసభకు అధ్యక్షులు శేషలము రాజ్యాంగ ప్రధానుని గాని, రాజులనిగాని ఎన్నుకొనలేదు. పూర్వకాలముందు ఆంగ్ల భాష నభ్యసించుటకంటె నెక్కుడు ఆసక్తితో దేశభాషల నభ్యసించి, అందు విశేషకృషిసలిపి, పండితాభిమానమును, విద్యాభిమానమును, గలిగియున్న పండితులు ప్రస్తుతము మన ఆగ్రాసనాధిపతులు, ఇక ఉపన్యాసకుల! జగమెరిగిన బ్రాహ్మణులను జంద్యమేలే కావున శ్రీనాగేశ్వరరావు పంతులుగారి విషయమై నేజెప్పవసరము లేదు.

అధ్యక్షులు

సభ్యులారా! నేటి సభయందు విభుత్తింపవలసిన విషయము “రాముని శీలము”. విషయము గొప్పది. ఉపన్యాసకుల నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు గొప్పవారు. వారు మన ఆంధ్రదేశమునకై ఎంతయు సామర్థ్యము చేసినవో జేయుచున్నారను బాహుము మిగిల్లగలదు. రాజ్యాంగ విషయములలో వారి యభిప్రాయములూ పరిభ్రమించు పోయినను వారి దేశసేవ ప్రశంసింపదగినది. అట్టి మహామహులజేయు ఉపన్యాసము మన మెల్లరము వివదగినది. శేషలము రాముని

మహిమనుగూర్చి వర్ణించుటకు కాళిదాసే ఆ దుష్కృత మగు వర్ణించియున్నాడు. అట్టి మహానీయుని శీలమును గూర్చి మనము చర్చించుచున్నాము. మన ఆంధ్రదేశముందు అట్టి విషయములు ఉపన్యసింపదగినవారిలో నాగేశ్వరరావుగారు ఒకరు. రామునిగూర్చి ఉపన్యసింపవలసిన వారి కాలమును గూర్చి తెలిసికొనవలెను. అనేకకొల్లు సంవత్సరములకు పూర్వమే మానవులకు నాగరికతకలసిన ప్రమాణములుగలవు. అందుకు ముఖ్యము నిదర్శనము రామానుజమే. ఆమహాగ్రంథమును తిలకించుచో ఇప్పటి నాగరికత పూర్వపు నాగరికతతో తులనాగ జాలదు. విద్యుచ్ఛక్తి, విమానములు మొదలగునవన్నియు పూర్వముందుగలవు. ఇవి శేషలము కల్పితముల ఆచరణలోనున్నదాయని మాచిన ఆచరణయందున్నటులే తెలియగలదు ఒక శ్లోకముందు మాగ్నటకు శక్తివలన ఆయస్సు. ఆకర్షింపబడినటుల మాయావృగమువలన రాముడు ఆకర్షింపబడినటుల జెప్పినారు. అట్టి శ్రీరామచంద్రుని నామస్మరణచేతనే వేలకొలది సంవత్సరములనుండి తరించుచున్నాము. వారలగుముల వర్ణించుటలో శాపములుండవచ్చును గాని వారిశీలమునకు ఎట్టిలోపము నుండజోదు.

దేశోద్ధారకుని ఉపన్యాసము

పిదప శ్రీ నాగేశ్వరరావుపంతులుగారు ఉపన్యాసము నుపక్రమించుచు రాముని శీలమునుగూర్చి వ్రాసిన అభ్యర్థులతోపాటు తమముల మిత్రులు రంగయ్యనాయుడుగారు పరీక్షింపగోరినటుల కనుపించుచున్నదనియు శేష మనదేశమునకు ప్రధానామాత్యులును, ఆంధ్రాంగభాష పండితులును, చిరకాలమునుండి మనభాషకు సేవజేయుచున్న రాజావారు అధ్యక్షులుగ నుండుట మనసభయొక్క భావిభాగ్యోదయ మూచకమనియు, వారుతమనుగూర్చి పలికిన పాండితి ప్రతిభలు లేవనియు పలికిరి.

రాముని శీలము

రాముని శీలమునుగూర్చి ముచ్చటించునపుడు రాముని రెండువిధములుగ తీసికొనవలెను. మొదటిది రాముడు భగవంతుడు. రెండవది కాముడు మానవుడు. రాముని భగవంతునిగా నాలోచించిన అవాజ్ఞానసగోచరుడగు రాముని మనము చర్చింపబాలము. రామానుజమును వాల్మీకి భాష్యుడు, వావిలొలను సుబ్బారావు, శేషుద్దిశర్మ తులసిదాసు మొదలగువారి లక్షణలు వ్రాయునన్ని ఒక్క త్యాగకాయ కృతీయు నిమిదియున్న భావమును తిలకించిన ఆభాషము రామభక్తుల, స్వాధ్యయమునకు గోచరము కావలయునేగాని ఇట్టి దని వర్ణింప నశక్తియు. భగవంతుని అవతారములందు రాముని అవతారము 7 వది. సరస్వత్యులోనుండి శారాయణత్యు గలిగినది. పశుత్వమునుండి నరత్వముగలిగినది. నరత్వము ప్రారంభించినపిదపనే శారాయణత్వము నవచ్చును. కాన ప్రథమమున నరత్వమునుగూర్చి ఆలోచించుదము.

పరమరాముడు స్వధర్మమున బ్రాహ్మధర్మమును పరిత్యజించి ఔత్రధర్మమునలందించి బ్రాహ్మమును ఔత్రమును పాడుచేసెను. రాజులు బ్రాహ్మణులు దుర్బులులై ధర్మరక్షణమును జేయబాలకుండిరి. యదాదామదాహిధర్మ్యుడైనవిష్ణుకలిభారత! అభ్యుత్థానమధర్మ్యుడైనరాత్మానందసృజామృతాం! అను గీతావాక్యము ననుసరించి ప్రపంచముందు ధర్మమృతి, అధర్మమృతి ఎప్పుడుగలగునో అప్పుడు ధర్మసంరక్షణార్థము భగవానుడవతరించును. కావున రాముని అవతారమున కదియ్యేకారణము. ఈశ్వరస్వరూపము వేదశాస్త్ర ప్రమాణములవలన మన అనభరములను సత్వత్ర వ్యాపించియున్నటుల తెలియగలదు. “తత్త్వమసి”తి వాక్యములచే ఈశ్వరుడు సర్వవ్యాపకుడని తెలియగలదు. ఎప్పుడు బ్రాహ్మధర్మము నశించి ఔత్రధర్మము ప్రబలినచో శ్రీరాములవారపుడు ధర్మసంస్థాపనమునజేయుట కవతరించెను. అయినను కృష్ణావతారమందు గనుపించు దివ్యసందర్శనము, మహిమోపకృతము రామునియందు గనుపించవు.

మానవుడు సాధారణముగ లోబడు కష్టముఖములు రాముని జీవితానుభవముందు గానబడును. అవ్యక్తస్వరూపముందున్న ఈశ్వరుని మనము గ్రహింపబాలము. ఈశ్వరుని వ్యక్తిస్వరూపమైన విశ్వముందే మానవుడు గ్రహింపగలుగును. రామునిశీలము నందు మానవజీవితముందుండు ధర్మములు, గుణములు, ఉన్నవా? లేనాయని విచారించవచ్చును. శేషలము సంసారమందునిముగ్నులై యుండువారు చేయవలసిన సర్వోత్కృష్టధర్మములు రాముని యందు గనుపించును.

ఆత్మోద్ధరణము

మానవునిదృష్టి ప్రపంచసౌఖ్యములమీదను ప్రసరించుచుండును. భాగ్యభోగ్యములు హృదయము నాకర్షించుచుండును. భౌతికవిషయములందుగల భ్రాంతి ఆత్మసేవయందు గనుపడదు. ఆత్మోద్ధరణము జీవితమునకు ప్రయోజనము. ధర్మశ్రేణియునందు దేహమునకును ఆత్మకును నిగంతరము ప్రసారం భము గలుగుచున్నది. మహాసభావులు వారిలక్ష్యమును బాహ్యముఖములనుండి అంతరంగికసాధనములకు మార్చి కృతార్థులగుదురు. గీతయందు శ్లో|| ఉద్ధరేదాత్మినాత్మానం నాత్మానమననాదయే | దాత్మైవహ్యత్వేన బంధరాత్మైవపురాత్మనః || అని శ్రీకృష్ణభగవానులు చేసిన మహోపదేశమునందు గల ధర్మసూక్తియును గ్రహింపవలయును. మానవులు దేహసౌఖ్యముల వ్యామోహమును వదిలి ఆత్మోద్ధరణమునకు ధర్మారాధనమును జేయవలయును. దేహసౌఖ్యముల నాశించి ఆత్మనాశనమునజేయుట యవివేకము. శ్రీరాము డిహసౌఖ్యములను విసర్జించి ఆత్మారాధనమునజేసి భాగవతవిధులీని వ్యక్తము చేయగలిగెను.

రాముని బాల్యము-గురు శుశ్రూష

రాముని బాల్యదశను విశ్లేషించుచో అగర్భ శ్రీమంతులై సామాన్యముగ రాజభోగముల ననభించువారు పిన్నవయసు నందే భోగములత్యజించి మునివెంట నడవితగినది. దశరథుడు రాముని పిడబాలకపోయినను విశ్వామిత్రుని కాపభయమున రామలక్ష్మణులవారిలో బంపిరి. పిదప విశ్వామిత్రునియొద్ద వాడవిధేయులై సర్వవిద్యల నభ్యసించిరి. ఆనయనునందు వారు గడించినవిద్య, ఆత్మశ్రేష్ఠ ప్రయోగము వారి జీవితముందు చాలవరకుపకరించినది. పిమ్మట రాక్షసులందును మాడి బ్రహ్మర్షిత్వమును గోరిన విశ్వామిత్రుని యాగసంరక్షణగావించి బ్రాహ్మధర్మమునురక్షించి మునులచే దీనల బడసినారు.

సీతాస్వయంవరములో ఎల్లరాజులు నిర్వణ్యులై శివభనుస్సును వంచనకట్టలయి యుండుతరి స్వకీర్తిచే విల్లుపండి స్వయంవరము సాధించినారు.

పట్టాభిషేకసందర్భమున రేంద్రవాక్యము పరిపాలించుట కొరకు రాజ్యమునుపిడి కాననములకు వెదలినారు. ధనధాన్యములుగాని, రాజ్యముగాని, సుఖముగాని కోరలేదు. తనదేశమునకు, తనకులమునకు, తనప్రజకు నెరవేర్చదగు ధర్మములందించినారు. శరీరవిషయములలో భక్తులయందు జూపవలసిన ప్రేమా, కటాక్షములను జూపినాడు. పిదప సుగ్రీవునితో మైత్రీసే మిత్రప్రేమను వ్యక్తీకరించెను. తదనంతరము కష్టపడియున్న మచేడి రావణునిసంహరించి సీతను సంపాదించి ప్రజలకొరకు సీతను మరలబడదినాడు. ఈవిషయములలో రాముడు కఠినముగ ఆక్రమముగ ప్రవర్తించెననియు, లేననియు నిప్పటికి వాదప్రతివాదములుగలవు. ఏదిపట్టున్నను శ్రీరామునిలక్ష్య మెల్లపుడును ప్రపంచములో ధర్మమును, ప్రజలకోర్కెలను పాలింపవలయునని యే. మొదటినుండి ము రామునిమానవుల కాదర్శపురుగుగ భావింపవలెను. మానవజీవితముందు ప్రతివానికి రెండు సమస్యలు గలుగును. ఒకటి ధర్మసమస్య. రెండవది ఆత్మోద్ధరణము.

సాధారణముగ ప్రతివానికీ దేహసౌఖ్యముమీదను దృష్టి పోవును. ఈరెంటికి మానవజీవితమునందు సంయోగము గలుగవలెను. అట్టిధర్మము నవలందించిన ఈశ్వరసాక్షాత్కారము గలుగును. దానినే శ్రీరాముడు తనజీవితముందుగనుపరిచినాడు. ముఖ్యముగ ఆంధ్రదేశముందు రాముని అవతారములై ప్రేమ మొందు ఉత్తరహిందూస్థానముందు పశ్చిమ హిందుస్థానముందు కృష్ణావతారమును శ్రీమించునటులను ఆంధ్రదేశమునందును రాముని అధికముగ గొలురు. ప్రతి గ్రామముందును రామునిగూడి గలదు. మానవునకు సంసారముందు గలుగుకష్టములు రామునిశీలమందు గలిగినవి. మహాసభావుడు! అట్టి కష్టపడేయుండును భార్యను, రాజ్యమును, సుఖమును, ధనభాగ్యముల జూమగనక రేంద్రయాజ్ఞను పాలింప కష్టములుపడి ధర్మపాలనమునజేసి నాడు. “రామ రాజ్యమసి” నేటికిని వాడుచున్నాడు. రామరాజ్యమందు ధర్మహియు అధర్మవృద్ధి లేదు. ప్రజలు సుఖపడి నారు. శ్రీరాములవారు జీవించియుండి లక్షలవత్సరములు గడచి

యొండవచ్చును. కాని నేటికిని రాముని నామమును స్మరించి
శరీరమయినాము. ఇప్పటికిని “రామభాగము”ని చెప్పదురు.
ఆయన తలంచినది తిరుగులేదు. మాటలేవ్వవాడు గాడు.
సత్యవ్రతుడు. విజయరూపమునందు దైవ సంపదను
జూచుట కడ్డుపడు వ్యామోహములు ఆత్మోద్ధరణ
మునకుగాక ఆత్మవివాశమునకు తోడ్పడినవి. రామునికాలమందు
తాత్పర్యమును పునరుద్ధరించుట కొకయువ్యమును బయల్పెడ
లిసెడి. కావున ఆకాలములో సంఘర్షణము బ్రహ్మ
క్షత్రియ ధర్మములకు పరస్పర విరుద్ధము గలిగినదో
అట్లే వర్తమానకాలమునందుగూడ గలదు. ప్రజలు భయించు
టకు బాహ్యస్థితిని మరచి అంతరంగస్థితిని బొందవలెను.
మనరాజ్యాంగ సాంఘికస్థితులందు రామునిమార్గముల నను
సరించిన ఇహపరముఖములు గలుగగలవు. శ్రీరాముని త్యాగ
దృష్టినిజేసింది త్యాగదీక్షకుబూన వలెను. ఎట్టి విషమపరి
స్థితులందు ధర్మనిర్ణయమున పాటుబడిన శ్రీరాముని జీవిత
మాదర్శప్రాయముగ గ్రహించవలెను.

శ్రీరాముని శిలవిజయము వారిరావణసంహారమునందే
విశదమగుచున్నది. శిలము లేని రావణుడు డప్పసిద్ధులను గడించి
నను మహాతపస్సును జేసినను వివాశమును బొందెను. శిల
ముగల శ్రీరామచంద్రునకు విజయము గలిగినది. శిలములేని
రావణునకు నాశము గలిగినది. రామనామము స్మరణయే
మును రావణనామము దూష్యమును వైసవి. నరరూపమును
దాల్చిన శ్రీరాముడు సగర్వారాధనమునుజేసి దేవత్యమును
బడసిన విధమునను మానవులు సగర్వారాధనమునుజేసి కామి
తాగ్ధములనుబడయుటకు శ్రీరామునిశిలము సకలజనుల కారో
గసయోగ్యముగ నున్నది.

కరతాశర్మములుచెలకేగ అధ్యక్షుల పుష్పమాలాలంకృ
తుల గావించినవిదప అధ్యక్షుల శిలలు ప్రసంగించిరి:—రాముని
శిలమునుగూర్చి నాశ్వరరావుగారు పఠనమొనరించుచున్నారు.
రామునే ఆదర్శప్రాయముగ జూచుకొని మనవివిధావ్యలయందు
నడచుకొనవలెను. సామాన్య ఆశీర్వచన శ్లోకమునందు “ఏ
ధర్మమునైతే నీవు నియముతో పాలించుచునువో ఆధర్మ
మే నీన్నే కాపాడుగాక” యని తల్లి కుమారునిదీనించుచున్న
ది. ధర్మముతోను నియముతోడను వృత్తులనుకాపాడుటయే
రామునియొక్క యఖ్యులకేమము. ఆయన మహిమకు హేతు
భూతము. ఆయన మహిమ ఇట్టిదని చెప్పజాలము. రాముడు
ఆదర్శపురుషుడు. పంతులుగారు వెలిచ్చినటుల ధర్మహరిగలిగి
ప్రాహ్లాదధర్మమునకు భిన్నముగ ప్రవర్తించిన పరశురాముని
అణచుటకు రాముడవతరించినటుల కాస్త్రము లంగీకరించు
చున్నది. రాముని అవతారముతో పరశురామవతారము
సమాప్తిమొందినది. అట్టిరామునిగలించి వర్ణించుచో అనంత
ముగ జెప్పవలసియుండును. తల్లిదండ్రులు, అన్నదమ్ములు,
భార్య, మిత్రులు, శత్రువుల విషయములలో ఆయన
ప్రవర్తించినటుల ప్రవర్తించిన మనము కృతా
ర్థులయ్యెదము. రామునికి సీతాదేవియొక్క మహిమ తెలి
యను. ఈవివాసమువలన ఆమె కెట్టిలోపము రాదని తెలి
యను. ఆమె భగవతీయనియు, అవతారస్వరూపయనియు
నెరుంగును. అందుచేతనే ప్రజలవాక్యమును పాలింపగోరి సీతను
వనవాసమునకుంపెను. “యద్యదాచరతి శ్రేష్ఠశత్రుతదేవతరో
జనః” అనునట్లు రాముడు ఇతరులు తన్ననుసరింపగోరి అట్లు
గావించెను. అట్లుచేయుచునీతయందు లోపము లేకపోయి
నను లోకావవాదమునకు నెరచెను.

సంగం జానకిరామ్:—తాము వ్యాసమును వ్రాయుట
లోగల కాలవ్యవధిలేని పరిస్థితుల వివరించి తాము రామాయ
ణము కాస్త్రదృష్టిచేగాని, భాషాదృష్టిచేగాని పఠించలేదనియు,
రామాయణకథను సాధారణముగ జన్మచేతను, సమానాసము
చేతను, తామెరింగియుండుటజేసి అధునికదృష్టితో రామాయణ
మును జూచి తన యభిప్రాయములు ప్రోక్షించి వ్రాసితిమనిరి.
ప్రపంచమున దైవమొకడు. ప్రత్యేకముగలేదు. ఆదర్శప్రాయు
డగు మనుజుడే దైవము. ఆకాలమున రాముడుగాని నేడు
గాంధీగాని మరెవ్వడుగాని భిన్నరూపములతో నాజీవితా
దర్శనమును ప్రదర్శించుచున్నారు. రాముడు సామాన్యమాన
వుడు. ఆకాలమునగల ధర్మమును సక్రమముగ నిర్వహించెను.
సాధారణముగ విమర్శములందు చారిత్రిక విమర్శనము ప్రధాన
మని అధునిక విజ్ఞానుల అభిప్రాయము. ఆకాలపరిస్థితులబట్టి
సంఘమును, రాముని ప్రాధాన్యమును గ్రహింపవచ్చును.

తైలి విషయములో గ్రామ్యభాషయే యుండవలెను.
పూర్వము మనభాషాస్థితికిని నేటికిని గొప్ప తారతమ్యముగలదు.
పూర్వము భాషాస్థితి రాజ్య భాషాస్థితి ఇప్పుడు ప్రజల భాషా

స్థితి. ఇప్పుడిది సమస్తదేశములందును గలదు. ఇప్పటికాలమున
వెలువడు, గ్రంథములు, విమర్శనలు మున్నగునవన్నియు పత్రి
కాముఖమున వెల్లడియగుచున్నవి. పత్రికలకు ప్రజలే బోషకు
లు. పూర్వము రాజు లానయ్యునని నేడు ప్రజగావించుచున్నది.
కాన భాషానేవమత్తెల్లరు ప్రజయే రాజుని భావించి యుక్తా
యుక్త నిర్ణయమునకు ప్రజ కారణభూతమని నమ్మునలెను
ఆదర్శనమునందు కవికిగాని, విమర్శకునికెగాని, రాజునకుగాని
బానిసకుగాని భేదములేదు. జీవితమందు వివిధశాఖలకు జేరిన
వారు ఆయాశాఖలయందనుభవములను వ్రాసి ప్రకటింపవచ్చు
ను. ప్రతిమానవుని, వాడు మానవుడైనందుచేత, మానసియు
డు. వాని అభిప్రాయము గణనార్హము. వైయభిప్రాయములు
భారతిమొదలగు పత్రికలవలన వృద్ధి గాంచుచున్నది. దీనిని పలకని
నను ఇచ్చగించినను జరుగక మానదు. ఏ సంస్థయు ఒక వ్యక్తి
వై నాధారపడియుండరాదు అని పల్కిరి.

దండు సుబ్బాధానిగారు

మరికెట్లు బీజనుం దిమిడియున్నటుల ధర్మము రామ
నామముం దిమిడియున్నదనిరి. మోక్షమార్గములట్టి పోవు
పాంథునకు రామనామము తోడ్పడును. కవులెందరునును వారి
వాక్కు రామనామమునందే విశ్రమించును. ప్రపంచముందు
ఉత్తమ అధికారులు రామనామమును వర్ణించినారు. గురుకుల
వాసమందు రామునియందు గురువునకు గలిగిన ప్రేమ రాముని
వినయశిలము ఆచారము. విశ్వామిత్రుడు రాముని “మదనుచులే
శయన, ఆసన, భోజనవర్తివ్యం” అని బోధించిరి. రాముడు
సర్వజ్ఞులై యుండి, సమస్త సక్రరలేనప్పటికిని ఇతరులెల్లరు
తమవలె గురువును భక్తితో నేవించుట కొరకై అట్లు
ప్రవర్తించిరి. పిదప సీతావ్యయంపర సంధర్మ
మందు రాజులలో ధనమును కడల్పినవారుగాని టంకారముజే
సినవారుగాని వందినవారుగాని ఒక్కరునులేరైరి. నిత్యర్మమై
యున్న ఆసభయందు రాముడు ముందునకువచ్చి తన స్వనామ
ధర్మముచే ధనుర్ధంగముగావించి సీతనుజేపట్టెను. సుగ్రీవ సంగ
తూణుండు తనన్నే హితునకు కష్టము సంభవించినందున మాట
దప్పనివాడై వానిని రక్షించెను. కేవలము ధర్మశిక్షణకే ఆయన
పాటుబడెను. రామునితత్వము శివునకే తెలియవలెను. శివ
రాఘవతత్వము త్యాగయ్యగారికే తెలియవలెను.

పిదప అగ్రాసనాధిపతులకు ఉపన్యాసములకు వందనము
లర్పించుటతో సభముగిసెను.

కాబూలులో నహమ్మదీయుల దురచన్

కాటాల, ఫిబ్రవరి 19:— అహమ్మదీయ సంఘము
యొక్క సహాయకార్యదర్శి యీసాదును కాబూలులో జాలం
గొట్టి చంపినందులకు ప్రబలముగా యాక్షేపణజేసిరి. ఇంకను
30 మంది శిక్ష నెదురుచూచు చున్నారనియు నమీరుగారు,
రాజకాసనధికారుల నీవిధముగనైనను, లొంగడియ ప్రయ
త్నించుచున్నారు.

ఆంధ్ర పరిశోధక
విశ్వవిద్యాలయము

రాబోవు సభలు

రిజిస్ట్రారుగారగు వి. ఎస్. శర్మ వి. ఏ. వి. టి. గారు
మాకిట్లు వ్రాయుచున్నారు.

మొన్న విశ్వవిద్యాలయపు కార్యనిర్వాహకసభవారు
సమావేశమై, విశ్వవిద్యాలయపు నెలలు దైర్ఘ్యము సభలను
మార్చినెల 15, 16 తేదీలలో (ఆదివారము, సోమవారము)
మదరాసు నగరమున, ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయమున జరుపు
టకు తీర్మానించినారు.

ఈసభలలో విశ్వవిద్యాలయమువారు తమ ఆదర్శములను
నెరవేర్చుటకు ఎట్టి విధానములను నిర్ణయించుకొనవలయునో
వానిని సక్రమముగా కొనసాగించుటకు ఎట్టెట్టి పద్ధతులను నవ
లించవలయునో చర్చించి తీర్మానింపబడును. రెండు సభల
కును చెందియున్న సభ్యులు ఇందులను గురించి చక్కగా నాలో
చించి, తమ అభిప్రాయములను, నూచనలను, రిజిస్ట్రారుగారికి
అడయారునకు (మదరాసు) మార్చినెల 8 వ తేదీలోగా పంప
కొరుచున్నాము. కార్యనిర్వాహక సభవారు వానిని ఆలో
చించి, తీర్మాన రూపముగా రాబోవు సభలలో బెట్టుటకు
అన్నిరీతుల ఏర్పాట్లను చేయగలరు. ఇందులకు సభ్యులందరు
తోడ్పడ ప్రార్థితులు.

అన్నిచోట్లనుండి యీసభలకు వచ్చు సభ్యులకు ఆంధ్ర
పత్రికా కార్యాలయముననే భోజనసృజనాదులకు తగిన ఏర్పా
ట్లను చేయుటకు కార్యనిర్వాహకసభవారు తీర్మానించినారు.
సభ్యులు తమ ఆగమమును ముందుగా మాకు తెలిపిన, మిత్రులం
దరికిని అన్ని ఏర్పాట్లను చేయుటకు వీలందును.

బీజ్ బండ్:—నీరైపోయిన పిల్లమును గట్టి పఠము
టకు లోక ప్రసిద్ధి జేరినది. స్వత్వమందు గాని మూత్ర
ముతోగాని పిల్లమునుపిల్లమగుచున్న యడల రక్షణం నిలిపివే
యును. మనలితనమును, నపునవత్వమును తొలగించి యక్షుగ
మొనంగును. ఎంత బలహీనుని కయినను రెండుగంటలలో నర
ములకు బలమనిచ్చి సంగార కుఖము అనుభవించునట్లుజేసి సంతా
న వంతులగు జేయును. పుత్రముల రహస్యముగా నుంచబడును.
20 మాత్రలు సీ. 18 రు. 2-0-0 వి. పి. చార్జీ నేకు.

ఆర్య వైద్యశ్రమం,
13, బై రాగిమకంపిథి, మద్రాస్.

నమ్మకమును క్రొత్తమారిది నగలుదొరకు స్త్రాసము

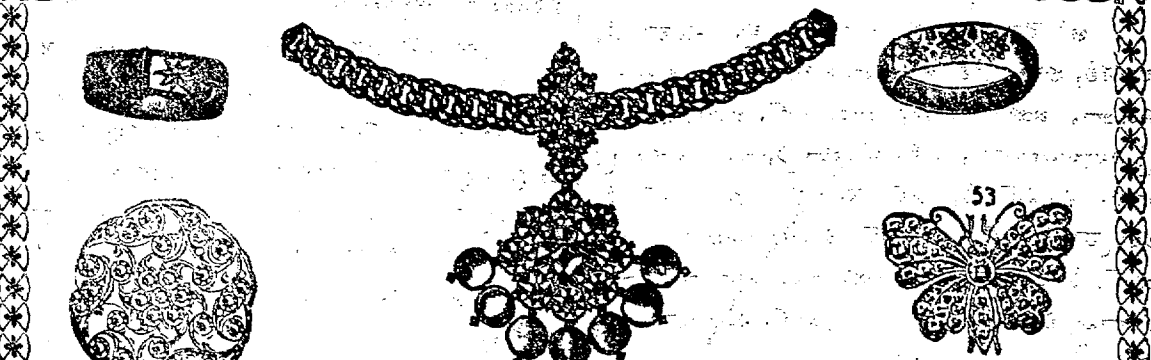
ది ఆంధ్రజ్యోతిరి మానిఫాక్చరింగు కంపెని

హెడ్డాఫీసు, బెజవాడ. బ్రాంచి 51, చై నాబజారురోడ్డు, మదరాసు

మానవ అనేకరకములు క్రొత్తమారిది గాజులు, మెడగొలుములు. కానుకలు అడ్డగిచెక్లు మొదలగు బంగారు
నగలున్ను, నవత్నములు వేసిన అనేకచాదీరి అడ్డగిలు, జడవిళ్ళలు, నాగరములు, ఉంగరములు, చంపనవరములు,
పతకములు, మొదలగునవి వెండి రైలుకూజాలు, టంబుర్లు, పేలాగిన్నెలు, కాపిన్నెలు మొదలగు పాత్రసామానులున్ను
అనేకరకములు కాట్టగొలుములు, మొదలగు అన్నివస్తువులు యెప్పుడుసిద్ధముగా యుండును. కాను బంగారమునకు
న్ను చాదివేడికిన్ని రత్నములు మొదలగువాటికి గారంటి యివ్వజనును. నచ్చనివి వాపసు తీసుకొనవచ్చును.

ప్రావేటర్లు:—కాకుమాను లక్ష్మయ్యచౌదరి, 1597

శనగపాటి కోటయ్య అండు బ్రదరు,

భారత స్వరాజ్యవిధానము

బొంబాయి సర్వపక్ష మహాసభచే
నియమింపబడిన ఉపసంఘనివేదికము

భారత స్వరాజ్యవిధానమును తయారుజేయుటకై బొంబాయి సర్వపక్ష మహాసభచే నియమింపబడిన ఉపసంఘాధ్యక్షురాలగు డా॥ కర్త అనిబిసెంటు గారు యీ క్రింది నివేదికమును ప్రచురణార్థముంపిరి:—

బొంబాయి సర్వపక్ష మహాసభాధ్యక్షులగు గాంధీజీయ, జెనరలు నెహ్రూజీ పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారు ఈ యం. యల్. ఎం. యిస్వరాజ్యవిధానమును తయారుజేయుటకు నియమింపబడిన ఉపసంఘనివేదికలు ప్రచురించుట కంగీకారముపరి. ఈసంఘమునందు సభ్యులలో పదిమందికి తక్కువగానుండ మొదటిరెండు సమావేశము లైనపిదప వెదలిపోయి చాలేకపోవుటచేత సమావేశములందు హాజరైనవారిసంఖ్య మారుచుండెను.

పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారు యీనివేదికనురాని సభ్యులకుబంపి త్వరలోనే వారి యభిప్రాయములను దెలుపుచు విశోధనలుల నాకు దెలియుచున్నది.

అనీబెసెంటు.

అధ్యక్షురాలు.

* * *

నివేదికము

బొంబాయి సర్వపక్ష మహాసభచే నియమింపబడిన కమిటీ జనవరి 28, 24 తేదీలను సమావేశమై ఒక గజట్ కమిటీని యెన్నుకొనెను. ఆ యొడి కేండు భాగములు గ విభజింపబడెను. ఒకటి హిందూ మహమ్మదీయ మైత్రినీగూర్చియు, మరియొకటి భారతదేశము స్వపరిపాలనాదేశముగ నుండి అంతర్వ్యవహారములం దితరల జోక్యములేకుండ స్వతంత్రముగ నుండుటకు లెగిన స్వరాజ్యవిధానమును గూర్చి ఆలోచించుటకు ఉద్దేశింపబడెను. స్వరాజ్య విధానమునగూర్చి ఆలోచించుట కేర్పడిన సంఘమునందు 19 మంది సభ్యులుగలరు. వీరికి తోడు ఒకటి రెండు సమావేశములలో ముగ్గురు సభ్యులు కేర్పబడిరి. నన్ను అధ్యక్షురాలుగ నెన్నుకొనిరి. మూడవ సమావేశమునకు నేను కాళికి తప్పనిసరి పనియుండుటచే పోవుటచేత నాస్థానమున లాలా లజపత్రియగా నెన్నుకొనబడిరి.

ఈసభ కమిటీ నివేదికను ఫిబ్రవరి 15 వ తేదీ నాటికి వచ్చిన కమిటీ యంతయుజేరి ఫిబ్రవరి 28 వ తేదీ నాటికి విచారించునని కమిటీవారు తరువుజేసిరి. ఇదివర కనుకొన్న ప్రకారము జరుగక ముగ్గురు జరిగినవని నాకు దెలియుచున్నది. కాని మానివేదికనుమాత్రము మేము పంపవలసిన బాధ్యతగలదు.

స్వరాజ్యవిధానమును తయారుజేయుటకు నియమింపబడిన సభకమిటీ సభ్యు లెవరనగా?

అనీ బెసెంటు, అధ్యక్షురాలు, సి. జే. చింతామణి, షాకతరీ, మహమ్మదరీ, జవహర్లాలు నెహ్రూ, హృదయనాథ కుంజ్రా, జయరాందాసు, యం. ఆర్. జయకరు, యస్. శ్రీనివాసయ్యంగారు, యస్. సత్యమూర్తి, యం. రామచంద్రరావు, ఎం. ఎల్. ఏ, యస్. కే. దత్త, యం. యల్. ఏ, లజపత్రియ, పర్. పి. యస్. శివస్వామియ్యారు, యం. యల్. ఏ. భగవాన్దాసు, మంగళశింగు, జమ్నాదాసు ద్వారకదాసు, బిషినచంద్రపాలు, యం. యల్. ఏ. యల్. యం, జోషి, యం. యల్. ఏగారు.

ఏ. రంగస్వామి అయ్యంగారు, టి. రంగాచార్యులు, డి. శివరావుగారు తోడు కేర్పకొనబడిరి.

ఇందు పదిమంది కేరుపను లుండుటచేత నాల్గవ సమావేశముగాక మునుపే వెదలిపోయి. అందుచేత ఆసెంటి సభ్యులే ధ్యురును, అధ్యక్షురాలును, లజపత్రియ, షాకతరీ, మహమ్మదరీ, డి శివరావుగారు మొత్తము 12 మంది పనిజేయుటలసి వచ్చెను.

ఈసభ కమిటీ జనవరి 25, 26 తేదీలందును, ఫిబ్రవరి, 1, 2, 5, 6, 9, 11 తేదీలందును సమావేశమయ్యెను. ప్రథమమున కొంతదూరమైనపిదప కొన్నిప్రధాన విశ్లాంతులను నిర్ణయించి, నేపనలక నిర్ణయనవారు తయారుజేసిన నిర్ణయములను మూలముగ నుండుకొనుటకు నిశ్చయింపబడినది. ఈక్రిందివిధముగ నొకవిధానము నిశ్చయింపబడినది.

స్వరాజ్యవిధానము

(1) 1914 డిసెంబరులో చెన్నపట్టణమునందు జరిగిన భారతదేశము మహాసభయందు గావించిన తీర్మానము ననుసరించి, భారతదేశమును స్వపరిపాలనముననుండుచున్న దేశములతో సమాస్తానమున నుంచి, ఆస్వతంత్రదేశము లనుభవించుచున్నట్లును బాధ్యతలను పాల్గొనుచుండవలెనని నిశ్చయింపబడినది.

(2) భారతదేశములో మంచిజలముగల తీరప్రభుత్వ మొకటి యుండవలెను. అధికారము లన్నియు దానికే యుండవలెను.

(3) ఈక్రిందివిధముల పధానమైన వుండవలెనని అధిక సంఖ్యాకులచే అంగీకరింపబడినది.

(అ) న్యాయధర్మముగ, న్యాయస్థానము లు తరువుజేసిన దప్పయేవ్వకీయొక్క స్వాతంత్ర్యముగాని, ఆస్తిగాని, వాస్యహముగాని, అన్యాయము జేయుటగాని, ప్రభుత్వమువారు లోబరుచుకొనుటగాని జరుగరాదు.

(ఆ) ప్రజలలో నీతిక్రమబాహ్యముగ లేకున్నయెడ నెవరి అంతరాత్మ కిష్టమువచ్చినట్లుల వారు ప్రవర్తించుటకును, ఏమతమునం దిష్టమున్న దానిని వరించుటకును స్వాతంత్ర్యము గల్గియుండవలెను.

(ఇ) నీతిక్రమవిరుద్ధముగాని ప్రయోజనములకై ప్రజలు ఆయుధహము లేకుండ సంఘములుగ నేర్పడి సభలు చేసి తమతమ యభిప్రాయములను దెల్పు స్వాతంత్ర్యము హక్కు గల్గియుండవలెను.

(ఈ) న్యాయసమక్షమున, ఏతెగవారైనను జాతివారైనను వృత్తివారైనను భేదములేకుండసమానముగ నొకస్వదేశ సంస్థానమున నున్నంతకాలము ఏతప్పుజేసిన ఏజిత్ నిర్ణయింపబడినదో దానిని అనుభవించియే తీరవలయును.

(ఉ) ఎన్నికల అధికారమునందు గాని ప్రభుత్వసభ్యుత్వమునందు, కాసనసభలు, స్థానికసంఘముల సభ్యుత్వమునందు గాని, స్త్రీపురుష విభేదము, ఎక్కువతక్కువ లుండరాదు. అన్ని ఉద్యోగములును, అధికారములును స్త్రీ పురుషులకు సమానముగ నుండవలెను.

(4) ప్రజానియోజితసంఘము లీక్రింది సిద్ధాంతముల ననుసరింపవలెనని అంగీకరింపబడినది. (అయాస్థానములం దీవిషయమై బిల్లునందు ప్రవేశపెట్టెదమను.)

(అ) ఆసంఘములు తమతమ అధ్యక్షుల నెన్నుకొనవలయును.

(ఆ) ప్రభుత్వనిర్మాణమునం దేమైనమాన్యు గల్గినపుడు ఆప్రకారము సభ్యులసంఖ్యను హెచ్చించుటకు గాని తగ్గించుటకు గాని ప్రతికాసనసభకును హక్కుండవలెను.

(ఇ) ఒకప్రజానియోజితసంఘమునందు సభ్యుడుగ నుండవలసినకాల మున్నయెడల దానికి వైసంఘకు ఎన్నికహక్కు గల్గియుండును.

(ఈ) ఒకకాసనసభయందు సభ్యులుగనున్నవారు ఒకే పార్టీ మరొకదానిలో నుండ నర్హులు గావాలరు.

(ఉ) ఎన్నిక అధికారముండుటకు 21 వత్సరములైన కనీసము వయస్సుండవలయును.

(ఊ) సభ్యులుగ నుండవలసినవారు:—ఈక్రింద తెలుపబడి ట్టివారు సభ్యులుగానుండుటకు గాని యెన్నుకొనబడుటకు గాని తగినది తెలిసికొనవలయును. (1) కాశ్యేతిపు దివాలాజోరు (2) విచ్చవాడు (3) ప్రభుత్వముక్రింద ఉద్యోగముగలిగి జీముపుచ్చుకొనువాడు, మంత్రులు, పంచాయిత్యుకొన్నవారు, మిల్లరీ, నాకా వైమానిక దళములలోనుండి పింఛను పుచ్చుకొన్నవారు, ప్రభుత్వోద్యోగములలోనుండి తీతముపుచ్చుకొను ఇంజనీరు తగనివారుగ పరిగణింపబడరు.

(బు) ఏ కాసనసభ కిది తనగావలసిన కాసనములను జేసికొనవచ్చును.

(బూ) ఎన్నికలందు తరము లుండవచ్చును.

(5) కాసనసభ:—కామనువెల్లు కాసకాధికారము సార్వభౌమునిచేతిలో ఆనగా ఆయ ప్రతినిధి యగు గవర్నరు జెనరలు, సెనెటు, లెజిస్లేటివు ఆసెంటి, యికమిద పార్లమెంటులలో నుండును.

(6) (ఎ) సెనెటులో ప్రాతిగ్యము దామాషానుబట్టి ఎన్నికలు జరుగును. ఇందెన్నికలహక్కు (1) కాసనసభలందును, వార్ల మెంటునందును అదివరకు సభ్యులగున్నవారికి, (2) జిల్లాతాలూకాబోర్డులు, మ్యునిసిపాలిటీలందు సభ్యులుగనున్నట్టియు, ఇదివరకుండి ట్టివారికి (3) ఏదేండ్లకు తక్కువగాకుండ అంతయును తీర్చులైన వచ్చు పట్టభద్రులకు నుండును.

ఇందుల కభ్యర్థతెట్టివారలు చేరుదురనగా:—(1) సెనెటుసభ్యులయెన్నికలు జరుగు ప్రతిసారికి ముందును ప్రతిరాష్ట్రములోను ఆయోల నెన్నుకొనుటకు అర్హులైనవారిసంఖ్యకు మూడురెట్లుచేర్చి ఒకసార్లను నేర్పరుపవలెను. ఇందుండి మూడవ వంతు లెజిస్లేటివు ఆసెంటిచేతను, వరొక మూడవవంతు సెనెటుచేతను ఎన్నుకొనబడును.

(2) 1919 భారతప్రభుత్వకాసనముక్రింద సెనెటుసభ్యులుగను, వైటుకాన్సిలసభ్యులుగ నున్నవారు ఈసభ్యులలో జేరవలెనని కుతూహలమున్నయెడల ఆవిధముగ శ్రీవారాధ్యకముగ ప్రధానమంత్రికి వ్రాసవలెను.

(ఆ) సభ్యులవయస్సు 30 యైన నుండవలెను.

(ఇ) సెనెటు పరిమితి ఆరువత్సము లుండును.

(ఈ) సభ్యులలో సగముమంది మాజేండ్ల కొకసారి మారుచుండవలెను.

(ఉ) సభ్యులసంఖ్య మొదలు 800 ఉండవలెనని నిర్ణయింపబడినగాని తరువాత జరిగినసభలో 150 కి ఎక్కువగాకుండ నుండవలెనని తగ్గింపబడి పిదప 150 యేయుండవలసని నిర్ణయింపబడినది.

(7) లెజిస్లేటివు ఆసెంటి (ఆ) సభ్యులసంఖ్య 800 ఉండవలెను.

(అ) సభ్యులవయస్సు 25 అయిన నుండవలయును.

(ఇ) ఆసెంటిపరిమితి 4 సంవత్సరము లుండవలయును.

(8) ప్రతి రాష్ట్రమునందును ఆసెంటికి నియోజకవర్గమీ క్రిందివిధముగ నుండవలెను.

(అ) 1919 భారతప్రభుత్వ కాసనము నాటినుండియు రాష్ట్రీయ కాసనసభలందును భారత కాసనసభయందును సభ్యులుగ నుండినవారు నున్నవారు.

(ఆ) జిల్లా తాలూకాబోర్డులు మ్యునిసిపాలిటీల సభ్యులుగ నున్నవారు, యిదివరకుండినవారు.

(ఇ) గ్రామ్యయెట్లును, లేదా హౌస్కూలు విద్యయైన పిదప డిప్లొమాలు పొందినవారును లేదా అంతటి విద్యాభ్యాసాన్ని గాంచినవారందరును.

(ఈ) వాణిజ్య సంఘములు, భూస్వామిసంఘములు, వర్తక పాఠశాలిక సంఘములు మున్నగువాని సభ్యులు ఇంతవన్న జెల్లిందున 25 ము, నెల కింత ఆదాయము గలవారనియు చట్టములప్రకారము నిర్ణయింపబడినవారలు.

9 (అ) పార్లమెంటు:—కామనువెల్లు ప్రభుత్వము యొక్క కాంతి క్రమక్షేమములకై కాసనముల జేయుటకు పార్లమెంటు కధికారముండును. ఈకాసనములు రాష్ట్రీయకాసనసభలకు ప్రత్యేకముగ హక్కులేయబడిన విషయములగూర్చి గాక మిగిలినదానినిగూర్చి యుండును. డిఫెన్సుకవిషయ నూచించిన ప్రకారము పార్లమెంటేవ్యయముగ చట్టముగావించి నాకావైమానిక, వైనికదళములపై అధికారమునహింప సిద్ధముగ నున్నట్లుల దెలియజేయువరకును గవర్నరు జెనరలు అంగీకారము ముందుబడెయనిదే వానివిషయమై యెట్టినిబంధనయు జేయరాదు.

(ఆ) డిఫెన్సు కవిషయ.

కామనువెల్లు స్థాపించినపుడును, దానిపిదప ఏదేండ్ల కొకసారియు యికమిదవనందు పనిజేయువారి పేర్లను సార్వభౌముని అంగీకారముకొరకు గాను గవర్నరు జెనరలుగారు పంపెదరు. ఇందు అధికసంఖ్యాకులు భారతీయులే యుండురు.

ఈపేర్లను సార్వభౌము డంగీకరించునెడల ఒకకవిషయ గ నేర్పడి యీక్రిందివిషయలను జేసెదరు. 1. కామనువెల్లునిధి నుండి ఖర్చుకై వైనిక, నాకా, వైమానికదళములకై కనీస మొత్త ఖర్చుజేయవలెనో నియమిండుట, 2. సాగ్యమైనంత త్వరలో భారతీయులే స్వదేశీరక్షణమును జేసికొనుటకుల వారికి శిక్షణము నొసంగి భారతీయులు నెక్కువమంది కేర్పకొనుటను గూర్చి ఆలోచించుట.

(ఇ) పార్లమెంటు రెండుసభలను ఆధికవిషయము లందుదప్ప మిగిలినవానిలో భేదాభిప్రాయములు గల్గినయెడల రెండుసభలను యేకమై బిల్లు రెండవసారి అంగీకరింపబడిన పిదప ఆతగాదావిషయమును నిర్ణయింపవలెను. అయితే ఆసెంటిలో నది మొదటిసారి రెండవసారి అంగీకరింపబడుటకు మధ్య ఒక సంవత్సరమైన గడవియుండవలెను.

(ఈ) ఆసెంటి అంగీకారములేదే డబ్బు బిల్లులుగాని రెవిన్యూమగూర్చిన చట్టములుగాని సెనెటులో ప్రారంభముట గాని సవరణయగుటగాని జరుగరాదు.

10. (అ) శ్రాత్తరాష్ట్రములను స్థాపించునట్టి గాని ప్రవేశ బిల్లు గట్టి గాని అధికారమును, ఆప్రభుత్వ

కాననములకేయు నధికారమును పార్లమెంటుకుండును.

(ఆ) ఇప్పుడున్న రాష్ట్రముల సరిహద్దులను మార్చుటలో కాననసభియొక్కయు అందును సంబంధించిన కాననసభియొక్కయు సభిప్రాయమును గమనిసి విచారించవలయును.

(11) కార్యనిర్వాహకులు

సార్వభౌముడు గవర్నరు జెనరలును 8-వ ప్రతినిధిగనియ మింపవలయును.

సమాలోచకయుత రాజప్రతినిధియనగా కాబినెటు సలహాతో పనిజేయుగవర్నరు జెనరలు అని అర్థము.

కాబినెటు

12. (అ) కామనువెల్లుప్రభుత్వములో గవర్నరు జెనరలుకు సహాయముగ నుండి సలహానిచ్చుటకు మంత్రివర్గముండవలెను.

(ఆ) ప్రధానమంత్రిని గవర్నరు జెనరలు నియమించును.

(ఇ) కాబినెటులో ప్రధానమంత్రియు, ప్రధానమంత్రి చెప్పినవిషయముల గవర్నరు జెనరలు నియమించిన కామనువెల్లు మంత్రులు పదునరకుతక్కువగాకుండ నుండవలయును.

(ఈ) పార్లమెంటుసభలలో దేనిలోనో ఒకదానియందు సభ్యుడైందపు మంత్రి మాడుమాసములకన్న యెక్కువకుండుట నిలుతదు.

(ఉ) కామనువెల్లుకాని అన్నిటి విషయములందును కాబినెటుకు సంయుక్త బాధ్యతయుండును.

(ఊ) రెజిస్ట్రేషన్ ఆఫ్ సెంట్రల్ అధిక సంఖ్యాకరములే కపోయినపుడు కాబినెటు రాజీనామానీయవలెను.

[18] సైనిక, నాకా, వైమానికశక్తులపై సర్వాధికారము సార్వభౌముని ప్రతినిధియగు గవర్నరు జెనరలుకే 9, [బి] నిబంధనయందలి పరతుకులోబడి యుండవలెను.

14. ఇంగ్లాండులో ఏదెన్నీ వసులను జేయుటకు ఇండియా హౌస్ మినరరును గవర్నరుమంత్రి సమాలోచనతో నియమింపవలెను.

15. ఇండియన్ కాన్సిలును తీసివేయవలెను. భారతసంఘ్రిని యితరసభకేసంస్థానములమంత్రులహాతో సమానముగ నుండునటుల జేయవలెను.

న్యాయస్థానములు

16. (ఆ) న్యూస్కోర్టు ఒకటియుండవలెను. ఇందు ముగ్గురు న్యాయమూర్తులకు తక్కువగాకుండనువలెను. వీరిలకెంతవర కధికారముండవలెనో పార్లమెంటు నిర్ణయించును.

(అ) న్యాయాధిపతులను సార్వభౌముడే నియమించుటకును తొలగించుటకు నధికారముగల్గియుండును. తొలగించుటకు పార్లమెంటు ఆశ్చర్యవర్తనము ఆసామర్థ్య కారణములను చెల్పుచు వ్రాయవలెను.

17. సెనెట్సు విచారణలు జ్యూరీసహాయముతో జరుగవలెను.

ఆర్థికవ్యాపారములు

18. కామనువెల్లు రెవిన్యూలను పార్లమెంటుపక్షమున అంగీకారముతో కార్యనిర్వాహకప్రభుత్వము దీసికొని ఒక రెవిన్యూ ఫండుగ జేర్చవలెను.

19. ప్రస్తుత భారతప్రభుత్వ ఖర్చులను అస్తి అభ్యులను భారతదేశమే భరింపవలెను.

20. కామనువెల్లు లోపల వ్యాపారము నేర్పచు గ నుండును.

21. భారతదేశమునకు బంగారు నాణెమును బంగారు మొహరును ప్రమాణము ఇంగ్లీషు నవరకు బుపు నాణెము ప్రకార ముండవలెను.

22. ప్రపంచములో నెక్కడనైనను సరే భారతదేశము అప్పుజేయు నధికారము గల్గియుండును.

రాష్ట్రములు

23. రాష్ట్రములందు కాననాధికారము సార్వభౌమ ప్రతినిధియగు గవర్నరు కనకును కాననసభకు నుండును.

24. రాష్ట్రమునందు రెండవసభ స్థాపించు నధికారము ఆయా రాష్ట్రములకే కాననసభనాని కుండవలయును.

25. కాననసభాధికారములను నిర్ణయింపవలెను.

అ. కాననసభ సభ్యులసంఖ్యయు నియోజకాధికారమును చట్టములచే నిర్ణయింపవలెను.

ఆ. కాననసభ పరిమితి వాల్టంపత్తరము లందును కార్యనిర్వాహకులు

26. గవర్నరు హోదాయ అధికారములను గవర్నరు జెనరలు కున్నట్లే యుండును.

27. రాష్ట్రీయమంత్రిగ్ల నిర్వాహాధికారములు అభిలభ్యతమంత్రివర్గమునకు వలెనే యుండును కాని రాష్ట్రములందు ప్రధానమంత్రితోగూడ జేర్చుచు గ్గురుమంత్రులకు తక్కువ గాకుండ నుండవలెను.

మార్చి 1 తేదీ మరవకుడు!

ఎవరికి వారే నూలువడికి పంపుట శ్రేష్ఠము గాంధీమహాత్ము డీవారపు 'ఎంగుళండియా' లో నిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:-

బెల్గాండ్డేయమహాసభ ముగిసిన వెంటనే చాలమంది ప్రచారకులు మార్చి 1 వ తేదీలోపుగా నెందరనో సభ్యులను స్వయముగ వడుకువారిని జేర్చెదమని వాగ్దానము జేసినటులు జ్ఞాపక ముండి యుండవచ్చును ఎవరెవరుసభ్యులు వాగ్దానముజేసిరో నావద్ద పట్టి గలదు. ఈవాగ్దానములను జేసినవారు మాట నిలుపుకొందురని నమ్మెదను. భారతదేశమంతటను 6803 మంది సభ్యులను జేర్చునటుల వాగ్దతము జేసెదని అందరకును దెలియునటుల జెప్పుచున్నాను. అప్పుడు ప్రచారకులందరును హాజరు గాలేదు. బెల్గాములో జెప్పినదానికన్న నెక్కువమంది సభ్యులను జేర్చునటుల బీహారు గుజరాతు దేశములు నిశ్చయించుకొనెను. రాష్ట్రీయకార్యదర్శులు వీలయినయెడల నెలాఖరుకు స్వయముగ వడికినందిన సభ్యులసంఖ్యను యితరుల సంఖ్యను దెల్పుచుకొనినీయవలెనని గోరుచున్నాను నాల్గవల సభ్యులను జేర్చుటకన్న స్వయముగ నూలువడుకు సభ్యులను జేర్చుట యెక్కువ కష్టముగ ప్రచారకులు అంతటను గనుగొనుచు న్నారు. నూలు చందాసభ్యత్వము సామర్థ్యము లేక పోవుటచేతగాక ఉన్నంతవరకైనను ఆచరణలో పెట్టకపోవుటచేతనే కష్టమగుటచేత దానియాధిక్యము నాకు గాన్పించుచున్నది. ఈకష్టము నమ్మకములేనివారికే గాక సమ్మతమున్నవారికీ గూడ గలదు. వాగ్దానములమాత్రము జేయుటకు సిద్ధముగ నుండురు. వానిని భంగపరచుటకుగూడ సంతసిద్ధముగనే యుండురు. డిశెంబరునెలలో నూలువడుకువారి సంఖ్య తగ్గిపోవుట జూడుదు. అందుచేత వాగ్దానములను జేసినవారు అనవరతము కష్టపడి పనిజేసెదరని నేను నమ్ముచున్నాను

న్యాయస్థానములు

28 ఇప్పుడున్న హైకోర్టులే రాష్ట్రములందున్నత ప్రధానన్యాయస్థానములుగ నుండును.

స్థానికస్వపరిపాలనము

29 రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములందు జిల్లా తాలూకాలు, గ్రామ పంచాయతులు రాష్ట్రములకు తగినటుల యీక్రింది ధర్మముల ననుసరించియుండునటుల భారతప్రభుత్వము అవి అధికారమునకు వచ్చిన మొనటిసంస్థలములోనే యేర్పాటుజేయవలెను.

1 గ్రామమే మూలముగ నుండవలెను. పెద్దవారందరకును ఎన్నికల హక్కుండవలెను. పంచాయతులు ప్రతి సంవత్సర మెన్నుకొనబడవలెను. ఆపంచాయతీ గ్రామ స్వవహారములను పాలించుచు సీవిలు క్రిమినలు న్యాయపరిశీలనమును కొందరు న్యాయమూర్తులచేరే చేయుచుండవలెను.

2 తాలూకా జిల్లా పంచాయతులకు యెన్నికల యధికారము పేమ్యములో జలపబడిన పద్ధతులపైని తరగతివారిగా నుండును. అందు దెలుపబడిన ప్రయోజనముల విభజనమును అచటచట్ట పరిశీలుటపట్టి మార్పుకొనుచు ననుసరింపవచ్చును.

మరా-పై విషయమై అభిప్రాయభేదము వచ్చుటచేత నిర్ణయము గాలేదు.

సర్వీసులు

30. సర్వీసులందు జేర్చుకొను నధికారము పబ్లికుసర్వీసు కమిషను చేతులలో నుండవలెను. ఈకమిషను అధికార ప్రయోజనములను పార్లమెంటు వివరింపవలెను.

నిర్వాహమునందు మార్పు

31. ప్రభుత్వనిర్వాహమునందు మార్పుజేయు నధికారము పార్లమెంటుకుండవలెను. అయితే రాష్ట్రీయకాననసభలు చాలవరకు అంగీకారము నీయవలెను. ఈవిషయమై వోటింగు జేయు సభ్యులధిక సంఖ్యాకుల అంగీకారముగూడ నవసరము. ఈవిషయము జెనరలు ఎలెక్షనుసమయమున ప్రత్యేకముగ రావచ్చును. ఈమార్పు ఒక్కరాష్ట్రమునకే సంబంధించినదైనయెడల ఆరాష్ట్రకాననసభ పార్లమెంటు ఒప్పకొనిన నాలుగు,

స్టేటుకౌన్సిలు

స్టేటుకౌన్సిలు యాదాయవ్యయపట్టికను సభయెదుట నుంచుట

2 ఆదాయపుపన్ను చట్టమును

సభవారు సవరించినరీతి సంగీకరించుట

డెల్లి, ఫిబ్రవరి 20:- స్టేటుకౌన్సిలులో రైల్వే చీఫ్ కమిషను (ప్రధానోద్యోగి) సభయెదుట రైల్వేల యాదాయ వ్యయపట్టిక నుంచుచు, భారతకాననసభలో యన్నిగురూ ముచ్చటించిన విషయములనే, సుమారు ముప్పాపుగంటలనేపు పునస్సంపించి.

విద్యుద్దాములగు రైల్వే

విద్యుద్దాములగు రైల్వేగూర్చి ముచ్చటించుచు, బొంబాయిలో ప్రథమమున స్థాపించినదానినిగూర్చి వివరించిరి. భారతప్రభుత్వముతరపున రాష్ట్రప్రభుత్వమువారికి, సాధ్యమయినంత సహాయముజేయుట కభ్యయమిచ్చిరి. బొంబాయిలోనే నూతనముగ రైలునవేయుటచే, హిందూదేశమున రాకపోకలకు గలుగు సౌకర్యములందు దభివృద్ధిజేయు ప్రథమ ప్రయత్నములు జలపబడినవి. ఇంక నభివృద్ధిజేయు నూతనలు గాన్పించుచున్నవి. త్వరలో జి. వి. పి. రైల్వేకంపెనీవారి రహదారిబాటలపైగూడ నీక్రాంతైర్లుకు వేయుట కూహింపబడుచున్నది. పూనానుండి యిగత్యూరివఱకు, వేయుట కాలోచింపబడుచున్నది. దీనివలన ధనవ్యయము తగ్గుబడుగాక, ప్రయాణసౌకర్యముగూడ గలుగునని యూహింపబడుచున్నది. కలకత్తాను పరిసరములకుగూడ నీ సౌకర్యము గలుగజేయు నూహింపబడుచున్నది. త్వరలో సిద్ధింపబడును. హుగ్లీపైన క్రొత్తసంలేన గట్టుటకు చాల ఆలస్యమగుచున్నది. కలకత్తాపాడు నీవిషయమున మేల్కొంచి, సరియగుయోతురక జూపినగాని, రైలు ప్రయత్నములకు చాల యభ్యంతరము గలుగుచున్నది. ఇప్పటికే చాల యాలస్యమయినది. ఇంక నాలస్యము జేసినయెడల ప్రస్తుతమున్న రాకపోకల సౌకర్యములపైన నన, యింకను నుకరముగ నుండునటుల మార్పు ప్రయత్నములు జలపబయును. బొంబాయిలోగూడ రైలు గమ్యస్థానమునుండి పట్టణములోనికి ప్రయాణము, సామానులు బోవుటకు నుకరము తేర్చుచు ప్రయత్నము లచిరకాలములో వాలోచింపబడునని దెలిపెను.

రైల్వే యభివృద్ధి ప్రమాణము (స్టేట్మెంట్) గూర్చి మాట్లాడుచు, నూతనముగ అభివృద్ధిలేని గలిగినను, వాటన్నిటిని వెంటనే గలుగజేయుటకు సానుకూలమగునట్లు ప్రయత్నము నేయఁబడును. క్రొత్త రైలింజను, మొదలగునవి వచ్చినవెంటనే, వాటియొక్క మంచి చెడ్డలవారసి, యంతమును జూచి యోగములో దెలియజేయుట కొకసంఘము నిర్ణయించబడిన వారెప్పటికప్పుడు వివరించుచుండురు. ఉపయోగములో లేట్టుటకు దగినమార్గములు వెంటనే గలుగజేతురు. సర్ సయిమురు ట్రిట్టనుగా రీసంఘములందు బనిజేసిరి. వారిపని విశ్వమును బురికొల్పినది. ఆసలహల ననుసరించినయెడల భారతదేశమున కవిత్తలాభము గలుగునని దెలిపిరి. నూతనమార్గముల నేర్చుచుంట్లుగూర్చి జెప్పచు, ప్రజలకును, రైల్వేవారికిని గూడ దక్షిణ హిందూదేశమునకు, బర్మాలో నున్నంతలాభము మరచియున్నారేను. విజయనగరము, రాయపూరులకుమధ్య జేరుబడు రైలుమార్గముల వలన విశాఖపట్టణపు నాకాశయస్థానమున కవిత్తలాభగ నుండుట యేగాక ప్రయాణ సౌకర్యములందు గూడ మున్నుం దభివృద్ధి జొందగలదని నూచించుచున్నది. ఈమార్గమును నిర్మించుటకు త్వరలోనే యనుజ్ఞ యీయఁబడునని యూహింపబడు చున్నదని దెలిపెను.

ఆదాయపుపన్ను

మెక్వాలిబర్గు సభలో నూచింపగా భారతకాననసభలో సవరింపబడినటుల 1922 వ సంవత్సరపుటాదాయపుపన్ను చట్టముంగీకరింప బడినది. చార్జ్స్కూగారి ప్రతిపాదనపై కాకాశ్రయస్థానపుచట్టమునందలి సవరణ తీర్మాన మంగీకరింపబడినది.

పిచ్చుట భారతదేశముయొక్క యాదాయవ్యయపట్టికలో రైల్వేపట్టికను వేరుపఱచి, ముందుగా సభయెదుట లేట్టుట కయితేసిన రిపోర్టును ననుసరించి సభానియములలో మార్పును ఉపసంఘమువారి నివేదిక నూచించినటు లూహ్యకొనుటకు సర్ నరసింహ కర్పూర గౌరీ. దాని కొప్పుకొనబడెను.

సర్ మెన్డీ దాదాభాయి గారికి సమాధాన మిచ్చుచు వాదాయ వ్యయపట్టికలో మరేభాగములను వేరుజేయు బడన నిరైర్థము జెప్పిరి.

ప్రభుత్వమువారిచ్చిన ధైర్యమునకు మేనగ్గి రభిసందించిరి. స్టేటుకౌన్సిలువారి యభిప్రాయము దీసికొనకుండ, యామార్పుల జేయుట కూహించినందుల కాక్షేపించిరి.

క్రెరారుగారి తీర్మానముపై దేశీయ, వాణిజ్య, విద్యా, పారిశ్రామిక సంఘముల కొక్కొక సభ్యుని నియమించిరి. సభ సోమవారమున కాపురము జరిగెను.

మలబారు హిల్స్ కేసు

అనుమానముల నింకను రిమాండులో నుంచుట
బొంబాయి, ఫిబ్ర 20:— దిమాండుకాలమునకు ముగి
యని హోల్బ్రూక్ పుస్తకము ఆధారముగా జేసిన కేసు
పట్టుకు ఆంధ్రప్రదేశ్ ఫాన్సీ గారిని దప్ప మిగిలిన
అనుమానములను అందరకు చిత్తుపెట్టెట్టి మేజిస్ట్రేటుగారి
పక్ష కోర్టులో మొదటిసారి హాజరుజెట్టి, మీ పదములను
మీరము కోర్టులో న్యాయవాదిసలహా ప్రకారము నీయజలెనని
వారల పట్టుకు నదిభాషించెను. పట్టుకు ప్రాసెక్యూటరు
నో హామోలెసుగాను దరఖాస్తును చేసి భారనిరి. కాని కో
ర్టువారు దీనిని లక్ష్యముజేర్చి ఉత్తరవీయగా ఆ అనుమానములు
లాయర్లపలకలను ప్రకటించిరి. అనుమానమున పోలీసు ఆఫీ
సరు వెంటనందెను. పండ్లమ్యూగోను అబ్దుల్ లతీఫ్ ఇబ్రహీం
పై సాక్ష్యమును తేలవగా దరఖాస్తుపైని విడుదలజేసిరి.
బి. బి. సి. వి. రెయిల్వే మెడికల్ స్టోర్సుకాకు జేరిన
కృష్ణలాలపుర్ను అనుసాతకు దుల్లంబా కొంతకాలము క్రింద
ఆరెస్టుజేయబడినవాడుగాను సాక్ష్యము తేలవపుటజేత చెందు
నార్లక్రింద విడుదల జేయబడెను. ఈ మధ్యమాల నింకను రి ప
మాన్సీ రిజిస్టరును పోలీసు కన్స్టేబుల్ జే కొంచెలవని పోలీసు
వారు దరఖాస్తుజేసిరి. మధ్యమాల పట్టుకున యిదిపొడవని
ప్రేక్షకు వాదించిరి. పేజిస్ట్రేటుగారు ఆరెస్టుజేయమని, పోలీసు
విచారణ కింక యా మధ్యమాల పోలీసు కన్స్టేబుల్ నుంచుట
అవసరమనియు, పేజి యా సేరమునందు జిక్కి యుండిరిని నమ్మ
టకు తగినకారణములు గానియుచున్నవనియు జెప్పిరి. దానిపై
12 వందల ముద్రాయాలును పోలీసు కన్స్టేబుల్ యరల సంతకపెడిరి.
(ఆ. ప్రె.)

బుద్ధగయ దేవాలయము

కలకత్తా, ఫిబ్ర 21:— నేడు సాయంత్రమున కలకత్తా
బడి బుద్ధగయ దేవాలయమునకు వివాహములు కొక కల
తేని నియమించి అందు ఇండియా, బంగా, సింహాలింకా
ప్రతినిధులనున్న, హిందూ మహాసభ నియమిం
చు హిందువులనున్న కర్మకులగ తేనెనెక్కిన వీరము, పరిస్థా
ప్రభుత్వమునున్న, భారత ప్రభుత్వమునున్న కొరకు తీర్మా
నింపబడెను.
(ఆ. ప్రె.)

వీహారు బరిస్టర్ కానననభ

స్వరాజ్యపక్షపక్షులు సభవిడిచిపోవుట
(అంతిరావలం అలస్యమైనది)
పాట్నా, ఫిబ్ర 20:— నేడు వీహారు బరిస్టర్ కాననన
భలో లోకలసంఘానికి అరెస్టుపై సభకు విడిచి నిరేత్తము గము
ర్పించబడెను. అట్లును మరల ప్రయతన జేయవలెనని కోరుచు
నవరకు నేగా అది ఓడిపోయినదిగాని అరెస్టుపైని వెళ్ళుచు
స్వరాజ్యపక్షపక్షులు సభవిడిచి తేదిపోయిరి. (ఆ. ప్రె.)

మహావీరులు యజమానియను సాంధ్యకు వాదికి,
క్రీస్తునాల్గురు హరిజనములకు, జనవరి 20 వ తేది రాబడు
నాని పంత్ కమిటీ నున్న యా తరము సోకదానిని జూరెను
ఆయన తరమును హరిజను దీనికొనివచ్చిన వెళ్ళుచు మార్గ
దిండ్లుచో జేయుటకోశము. జెన్మబంబాయిలోని లాన్
కాలిఫర్నియా తరపున బుద్ధుగారు సంతకముజేసిరి. మహా
న యజమాని సరేయని, బుద్ధుగారిని తెలిపినదానిగా సంగ
తియడిగెను. బుద్ధుగారు తానెయియు వెలుంగనని జెప్పి, పో
లివారికి వెంటనే వెలుంగగోశము. మొదగాదు లైలు వెళ్ళుచుం
గి వట్టుకొనబడినది. విచారణ జరుగుచున్నది

అఖిలభారత గాయక మహాసభ

అహమ్మదాబాదులో జరుగును
అహమ్మదాబాదు, ఫిబ్ర 22:— అఖిలభారత గాయక
మహాసభ యానెంబురుకు అహమ్మదాబాదులో జరుగుటకు
గూనింపబడెను. (ఆ. ప్రె.)

సార్వభౌముని ఆస్వస్థత

వంగరాష్ట్రీయ కానననభ - న్యూస్ పేపర్ మెనుపత్రిక
పత్రిక విమర్శన
జేసివానల్లమందు సభవివరములు
(అంగ్రప్రతిక ప్రత్యేకతంతివార్త)
లండను, ఫిబ్రవరి 20:— నేటిదివము ఉదయం
9-30 గంటలకు సార్వభౌముని ఆరోగ్యము విషయ
మై ఆసీకారులీక్రింది ప్రకటనమును గావించిరి:—
సార్వభౌమును రాజకీయంతయు సుఖముగగడపెను.
ఆరోగ్యభివృద్ధి అల్పముగనున్నది సంతృప్తి వేకర
ముగ నేయున్నది.
లండను, ఫిబ్రవరి 22:— సార్వభౌముని మువ్వ
యనైదులు పరీక్షించి సాయంకాలము రి గంటల
క్రిందపరీక్షించును గావించిరి:— లండను శేషరు
సాయంకాలము అధికమగుచున్నది. ఆరోగ్యము అ
భివృద్ధిచెందు సూచనలు మూగ్రము కొంచెముగ
కనపడుచున్నవి. ఇన్స్టుయెంబుజ్యూరము కొంచెము తీ
నముగా నేయున్నది. స్లేప్లము యిటితిత్తులవరకు
వ్యాపించుచున్నది. ఆరోగ్యము కుదురుటకు కొంత
కాలము పట్టవచ్చును. రోగమునివారణయైనపీమ్మట
సార్వభౌమును రక్షి గా విరోహాభివృద్ధిమునకు వెళ్ళి
అచ్చట కొన్ని వారములుండుట అవసరమని మా
అభిప్రాయము.

వంగరాష్ట్రీయ కానననభ - న్యూస్ పేపర్ మెనుపత్రిక
విమర్శన
లండను, ఫిబ్రవరి 20:— మండ్రెల జీతము విషయమై
వంగరాష్ట్రీయ కానననభవారు గావించిన తీర్మానమును విమ
ర్శించుచు న్యూస్ పేపర్ మెను పత్రిక ఇట్లు వ్రాయుచున్నది:—
ఇది హంటారుగారి విధానమునకు గొప్పనిజమును. స్వరాజ్య
పక్షమువారి విధానమునకు వెర్షి జెట్టి. ఇంతటితో ఇట్టవచ్చు
చును ప్రవర్తనము ప్లాపింపబడువని గాని స్వరాజ్యపక్షమువారి
పలుకెయి ఆంధ్ర మొందుననిగాని తెలుసు పారబాటరును.
కాని ఇది వాసుగారి పలుకుటే తీసికొనుటకు నూడించుచున్న
ది. వాసుగారి వ్యక్తి ఆస్వస్థముగనుంచి మేము వ్రాయుటజేసు.
కాని వారి నిరోధవిధానముపై ప్రజలుగల విశ్వాసము తీసికొని
చున్నరని చెప్పవచ్చును. వాసుగారి మరెయిక ఎత్తుయెత్త
వచ్చును. డిల్లీలో సామ్రాజ్యకానననభయందు భారతజీతమున
జూక్రీతోప్ర ప్లాపించవలయునను తీర్మానము పరివర్తనమునకు
స్వరాజ్యపక్షమువారు ప్రభుత్వమువారిలో కలసి సమ్మతుల
నొసగుటకుగూడ గమనింపవలసియున్నది. దీనివిజ్ఞప్తిగూడ
స్వరాజ్యపక్షమువారు తమవిధానమును కొంతవరకు మార్పుకొన
వలసి జూహించవలసియున్నది. కాని భావిష్యది మంచిగనుండు
నో జేరుగనుమనో చెప్పుటకు చిలురెను.

జేసివా నల్లమందుసభ
లండను, ఫిబ్రవరి 18:— రెండవ జేసివా నల్లమందుసభ
సమాప్తమై యున్నది. ఆ సభకు లండను జేసు గారు
చక్కని ఉపన్యాసము సంగరిరి. కన్వెన్షనువరతులపై
నేటిదివము మధ్యాహ్నము చేపాటు తీసికొనుచును.
తాను వ్రేలుబ్రుకునుటకును చేపాటు చేయుననియు
అసంతకము లేకు పక్షులకు ప్రతిభా దొడవిడుటకు బాధం
చుదనియు సర్ మాట్లాడు తెల్పినిగాని తెలిపిరి. గ్రేటు
బ్రిటన్, నీయం, ఇపాను నెడమలంకపై ప్రభుత్వముల ప్రతి
నిధులు సంతకములు చేసియున్నారు. అంగా పత్తుసదాశ్యముల
వ్యాపారము అంతర్జాతీయ మహాసభ నిర్ణయములపై చురు
యంపలయవను న్యాయము మీరు అంగీకరించిరి. సెప్టెంబరు
20 వ తేది లోపున ప్రభుత్వములవారు ఈ విషయమై సమ్మ
తుల తెలిపి సంతకములు చేయవచ్చును.

బందరు తొలగా కొబ్బోర్లు
కృష్ణానల్ల విభజనదండర్శమున బందరు తొలగాకొబ్బో
ర్లు ఎన్నికలను ఆవలయవని కొండుకై ఈనెల 26వ తేదివ
ప్రత్యేకసభజరువులకు కొంతమంది తొలగాకొబ్బోర్లు సభ్యులు
అధ్యక్షులను అధ్యింపుకొనియున్నారు. ఇదికొండుకు సాక్షు
లను నిరోధించుటయనియు తలపయమై తొలగాకొబ్బోర్లు స
భ్యుల ప్రవర్తనమును నిమోజకవర్తనముగా గమనించెదననియు
దివిపోలీసులసంఘపు కార్యదర్శి మాకు తెలివార్త వంతు
వారు.
నెల సినా 1-కి వేలకు మందు య. 0.4-0
ఈనూనెను కలకురావిన తేలు ఈది నకింబు. చక్క
మునకు ముద్రుకలకు మాగు యాదక తెల్లకలకు తెలుగును.
రోమహారి దబ్బా 1-కి య. 0.2-0
చచ్చుకొబ్బోర్లువెలుగుతో, నీరుకాదు. నీరుకాదు

రాజుద్రోహపు పట్టము

లండను, ఫిబ్రవరి 20:— ఫిబ్రవరి 15 వ తేదికి పంపబ
తెలిపా రాయయి ముచింపబడిన రాజుద్రోహపు పట్టము 26
వ వర్షాయము (నెకండు రేడింగు) డెయిలు ఇరానుసభయగు
ఆమోదించబడెను.
లండను ఫిబ్రవరి 20:— బ్రాహ్మణులు మాని ఆనుక్రీస్తు
కు చేరిన 12 గురు లిస్టుయలు వైతక్ తరపులను ఉద్ధరింపించిర
నేరము హాల్ మాజిస్ట్రేటు కోర్టువందు మోపబడెను. లిస్టు
లకు తన ఉదువులు తేనెయన చరివల్ల బాధపడుచుంచిరి. చ
ఆధికముగనున్నదనియు ఇంకను కొన్ని పట్ట లిస్టువలయున
యు వారు కోరిరి. మరల పనిజేయుటకు అంగీకరించినందున
మాజిస్ట్రేటుగారు లిస్టులపైనే కేసును గద్దపెను. వీర
సహాయనిధినుండి కొంతసొమ్ము తీసి వారికి వస్త్రదానము
చేయుటకు అంగీకరింపబడెను.

అంగోరా వ్యవహారములు
గొప్ప మార్పులు జరుగునా?
లండను, ఫిబ్రవరి 22:— కాన్స్టాంటిన్ పోలీసు తంతి
కాత్త తగ్గిందివివరములను తెలుపుచున్నది:—
పొగాకుపర్యవేక్షకుల విషయమై పొపులపూర్తి
వారు సమాజేతరచినసభయందు పాలుగైకొనుటకు ఇన్స్ట్రు
మోమగారు కాన్స్టాంటిన్ పోలీసునుండి అంగోరాకువచ్చిరి. ఇది
కేలము వెలువలికెట్టబడిన కారణము తలపడుచున్నది.
గొప్పమార్పులు జరుగునని సమ్మతుచున్నది. కనుసాగులో
అధికసంఖ్యాకులు ఇన్స్ట్రుమోమోమగారికి ప్యాగెకమనుటపై
ప్రేక్షనతో వచ్చియుండలేదు. కనుసాగు గారునూత్రము ప్రీతి
తూర్వకముగ ఇన్స్ట్రుమోమోమగారికి ప్యాగెక మొపగిరి. వి
కాంగకార్యాలయము లచాచవ్యుడపట్టకను అసంబోధారు
ఆమోదింపిరి.

లోకీయా, ఫిబ్రవరి 22:— నోల్లనంఖ్యున ఎక్కువ
చేయుటకై తేబడిరి బిల్లును పరిశీలించుటకై ప్రత్యేక ఉపసం
ఘము నియమించబడెను.
జీకింగ, ఫిబ్రవరి 22:— బొంబును వాయిగాకి బయలు
గ విదేశాంగమంత్రిపలను ముందున్న సెనెటరియనుగారు
అస్థానమునందు భాషించుచుంటిరి.

బెంగాలు మంత్రి పదవులు

రెండవమందుల కమ్మటకు మహావ్యక్తి
దీయులు తీర్మానించుట
కలకత్తా, ఫిబ్ర 21:— మంత్రుల జీతములనుగూర్చిన.
ప్రభుత్వ తీర్మానమును బలపరచిన బెంగాలు కానననభ మహా
మ్యునీషనర్యులు సభజేసి జాతివిషయమైన తేగాదానులేకుండ
జేయుటకై బెంగాలుమంత్రి పదవులలో కొందరి హిందువుల
కేయవచ్చుననియు మూజువానాకి గవర్నరు యిచ్చుచున్నవి
మహామ్యునీషనర్యుల కేయవచ్చుననియు తీర్మానించి గవర్నరుగా
కి చెల్లియవలయుటకు నిర్ణయించిరి. మంత్రిపదవులకు మహావ్యక్తి
దీయులలో హక్కు గాదికిని, గవర్నరుగారికిని యెక్కువ సమ్మ
తులవచ్చును. ఈపేర్ల గవర్నరుగారి విచారణకు పంపబడునని
నిర్ణేయమును పత్రిక సమ్మచ్చుచున్నది. (ఆ. ప్రె.)

బందరు తొలగా కొబ్బోర్లు

కృష్ణానల్ల విభజనదండర్శమున బందరు తొలగాకొబ్బో
ర్లు ఎన్నికలను ఆవలయవని కొండుకై ఈనెల 26వ తేదివ
ప్రత్యేకసభజరువులకు కొంతమంది తొలగాకొబ్బోర్లు సభ్యులు
అధ్యక్షులను అధ్యింపుకొనియున్నారు. ఇదికొండుకు సాక్షు
లను నిరోధించుటయనియు తలపయమై తొలగాకొబ్బోర్లు స
భ్యుల ప్రవర్తనమును నిమోజకవర్తనముగా గమనించెదననియు
దివిపోలీసులసంఘపు కార్యదర్శి మాకు తెలివార్త వంతు
వారు.
నెల సినా 1-కి వేలకు మందు య. 0.4-0
ఈనూనెను కలకురావిన తేలు ఈది నకింబు. చక్క
మునకు ముద్రుకలకు మాగు యాదక తెల్లకలకు తెలుగును.
రోమహారి దబ్బా 1-కి య. 0.2-0
చచ్చుకొబ్బోర్లువెలుగుతో, నీరుకాదు. నీరుకాదు

విదేశ వార్తలు

ప్రేక్షకునియనున సాము

రాచకీయముల కువయోగించరాదనుట

ఒకనభ్యుని యభిప్రాయము

లండన్, ఫిబ్రవరి 21:—కామస్వభవముల నొకరు ప్రేక్షకునియనున సామును రాచకీయముల కువయోగించరాదని ఒకచట్టమును ప్రవేశపెట్టెను. దానిని కార్యకర్తలందఱు పక్షమువారు తీవ్రముగ ఖండించిరి. రాచకీయములకు సాముగావలసినదానిని ఆర్థసంపత్తియనున కొకసారియో మూడుమాసములకొకసారియో పంచవత్సరమునకొకసారియో విస్తరణచేయవలెనని ఆభ్యుదయ సూచించెను. దీనికి కన్సర్వేటివులు ఎంతయు చేయూత నొసలమన్నార. కాని ప్రభుత్వమువారుబాహుళ్య సౌకర్యములమీద దీనిగతి ఆధారపడియున్నది.

సార్వభౌముని ఆరోగ్యము

నెమ్మదిగ నభివృద్ధి గాంచుట

భయపడ నవసరములేదు

లండన్, ఫిబ్రవరి 21:—నేటియుదయము 9.45 గంటలకు రాత్రి అంతయు కొంచెము విరామములేకున్న సార్వభౌముడు క్రమేణా నెమ్మదిగ ఆరోగ్యమును గాంచుచున్నారని తెలియజేసిరి. నేటియుదయము వైద్యులు సార్వభౌముని దగ్గర ఎక్కువకాల ముండిరి.

10 గంటలవరకు ఆధికారరీత్యా ఆప్రకటనమును ప్రకటించలేదు. ఇంత ఆలస్యముగ ప్రకటించుటచే భయపడిరి. కాని అభ్యుదయమున అత్యంతశక్తిమండ పోయినది. దగ్గరనే రాత్రి కొంచెము విరామము లేకపోయెనుట. అంతయుగాని వేరొక భయములేదనిరి.

సార్వభౌముని జ్వరము

ఇంకను పూర్తి గపోయినదని చెప్పవీలులేదు

లండన్, ఫిబ్రవరి 21:—ఉదయం 11-5 సార్వభౌముని తోడ్పడితి ఆరోగ్యపరిస్థితులకు రాలేదని ప్రకటించిరి. కాని క్రమేణా అభివృద్ధి గాంచుచున్నారట.

జనీవా ఒడంబడిక

నిరాకరించక మానరు

లండన్, ఫిబ్రవరి 20:—జూనియనుల అందరి యభిప్రాయములు నచ్చినగాని మంత్రివర్గము వారేమియు జనీవా ఒడంబడికనుగూర్చి నిశ్చయించవలరని రూటుకు వెలుపుచున్నాడు. కాని ఈఒడంబడికను నిరాకరించక మానరని తేల్చక తప్పదు. ఒడంబడికను పూర్తిగ మార్చుకేయవలసి యున్నదని తెలియచున్నది.

యూరపియను పరిస్థితులు

అమెరికనుల వైఖరి

జోక్యము గలుగజేసికొనుట

లండన్, ఫిబ్రవరి 21:—యూరప్రెజ్డెన్సీ వారంత వరకును యూరపియను వ్యవహారములందు జోక్యము గలుగజేసికొనక మారముగనున్న అమెరికా, ఆఫ్రికా జీరితపరిస్థితులచే, యూరపియను వ్యవహారములందు జోక్యము గలుగజేసికొనుచున్నది. ఒకరితోనొకరు ఉత్తర ప్రభుత్వాలములను ఆపుజేయుట వలన గడు. ప్రభుత్వమువారు ఇంతవరకు మారముగ నుండుటకు కారణము సంగతిసందర్భము లన్నిటిని పూర్తిగ తెలిసికొనుటకై యనుచున్నారు. క్లిష్టస్థితియనున, సర్వతోముఖముగ చూపించుచున్న దేశము తన విధానమును ప్రత్యేకముగ ఆనందించుట సహజమని ట్రెయ్యువరీక వెలుపుచున్నది.

జెడ్డా పరిస్థితులు

హాజీ తీరయాత్ర

లండన్, ఫిబ్రవరి 21:—జెడ్డా తీరగ్రామ ప్రతికూలతలు దెలుపుచున్నాడు. ప్రస్తుతము భారతదేశముందున్న ముస్లాములందఱును తీర్థయాత్రకు ప్రయత్నించుటను జేసికొనుచున్నారు. హెడబాజీ తీరమును ముట్టడించిరి. లావల్ ప్రదేశములు ఆపాయకరముగ నున్నయవి. అందుచే బ్రిటిషు ఇండియా ప్రభుత్వమువారు అనధికారరీత్యా అమిరాల్ గారితోడను, నెజ్దునుల్లాగుగారితోడను ఈవిషయమై రాయబారములను జరుపవచ్చును.

దెయిల్ టెలిగ్రాఫు

ప్రతికూలతలు దెలుపుచున్నది. ఒక్కటిబిరుదుపై ఇతరులేవరకు ఇచ్చినసాదుగారిని గట్టిగ తొలగించలేదు. సుత విషయములలో మేము జోక్యము గలుగజేసికొనమని స్పష్టముగ తెలియజేతిమి. విదేశీయులు బ్రిటనునుగూర్చి కొంతవరకు పారబడవచ్చును. నిరుడు ఆగస్టుమాసమునందు ట్రాన్సు జార్జియాపై వాహినీలు దాడివేడలినపుడు బారడోతిమి. ఇప్పుడు హెడబాజీని ముట్టడించినపుడు మారముగ తస్కింపమంటిమని విశేషియులు ఆక్షేపించుచును. కాని ట్రాన్సుజార్జియాపై బ్రిటనుకు మాండేలుగలదు. హెడబాజీపై లేదు. అందుచే డి.బి.కొనెను. ఇట్లనితెప్పి ఈమత తగవు రాచకీ యరూపమును దాల్చిన, మనకు విరోధముగ మారిన డి.బి.కొనెనాలము. బ్రిటనును ఢిక్కరించి దక్షిణ ఆఫ్రికా యా రాజా తన సామర్థ్యమును అధికారమును నిర్వహించవలెను. తనతోడి ముస్లాములను నివరించి తాను మెక్కాలోనిలబడవలెను. బ్రిటనుతో స్నేహముగలవచ్చునే ఇచ్చినసాదు నిలబడుటకు వీలగును. మెక్కామేరేపుగ ఎవరినైన న్యాయముగ ఎన్నుకొనితన తనస్థానమును వదులుకొనెనని ఇర్ఫానాదుగారు న్యాయముగబలికిరి. కాని ఆమెరేపుగ ఎన్నుకొనబడినవారు హాషి మైలుగ నుండరాదనుచున్నాడు. హాషి మైలుపంతులబడిని పూర్తిగ మొదలంటపెరికికేయకుండ రూపదంతులంద ఇతరమహమ్మదీయులను, తదితరస్నేహితులనువారి మాటనుగూడ గౌరవింపవలెను. యాత్రికులను బంధించరాదు. శుద్ధపాఠశాలముగ ఇస్లాముమతమునైర్దూతయను విడిచిప్రయత్నించరాదు. ఇట్టిచయమును ఇచ్చినసాదుగారి ఆశలను కనిపెట్టి వారిందును ఇండియాలో ఒకమాస్తరు విధానమును ఆనందించిన లాభముగనుండును.

బరామతు వ్యవహారము

అధ్యక్షునియందు తప్పలేదనుట

లెర్లిక్, ఫిబ్ర 21:—ఎబర్దుగారికిని బరామతు వ్యవహారమునకు గలసంబంధమును విచారించుటకు ఏర్పరుపబడిన సంఘమువారు ఈ విషయమై సాక్షులను విచారించుట ముగిసిరి. ఈ బరామతు వ్యవహారములో ఎబర్దుగారు అవిశేషముగ ప్రవర్తించలేదని సెంటరుపక్షమున ఒకప్రతినిధి తెలియజేసెను.

ప్రాంసుయుణములు

భారమును దగ్గించుట

డాన్ నివేదికమూలమునవచ్చు సాము సుపయోగించుట

పార్లమెంట్, ఫిబ్రవరి 20:—హానాన్ వార్తా సంఘమువారిట్లు వెలుపుచున్నారు. 'డాన్' నివేదికప్రకారము వచ్చు సాములో నూటికి 20 హానన్ నష్టపూర్తినిధిక ఉపయోగించెదరు. ప్రభుత్వయుణమును దీర్చుటకు పునయోగించెదరు. విదేశీయుల కీయనలసిన ఋణాభారమును దగ్గించుటకు ప్రాయశఛరను హెచ్చించుటవరకు.

పరామలు తమ కీయనలసిన ఋణముల నెగబెట్టరు. కాని ఏవరిస్థితులందు ఈఋణములను తేసికో, ఆలోచించవలె ననుచున్నారు. కాంచేయని మాడనీసికొనుటకు తగిన యవకాశము నీయవలె ననుచున్నారు.

స్త్రీనియోజకాధికారము

పురుషులతోబాటు సమానాధికారము

నీయవలెననుట

బిల్లును నిరాకరించుట

లండన్, ఫిబ్రవరి 20:—బిల్లి గారు (కార్మిక పరిష్కార) 21 సంవత్సరముల ప్రాయముగల స్త్రీలందరికిని పురుషులతోబాటు సమానముగ నియోజకాధికారము నీయవలెనని ప్రవేశపెట్టినబిల్లును కామస్వభవలో రెండవర్యాయము ప్రోసేవేసిరి. 220 ప్రతికూలుదగును, 158 అనుమతుదగును ఏర్పడిరి.

ఈ ప్రాంత పార్లమెంటు ప్రారంభమునందు ఈబిల్లును ప్రవేశపెట్టిన పరిపాలకచట్టకు ఆభ్యంతరము గలుగనుండుట చేతను ఎన్నికలు మరల జరగవలసినవచ్చుటచేతను ప్రస్తుతము రెండవసారి రీజిల్లును అంగీకరించుటకు వీలులేదు. తగినసమయము జూచి ఈ పార్లమెంటు మారకపూర్వమే మంచిసౌకర్యములు గల నియోజకాధికారచట్టమును ప్రవేశపెట్టెదమని జోయిన్ ఫణ్ హిస్సగారు ప్రవేశపెట్టిన సవరణను సభనా రంగీకరించిరి.

పురుషులతోబాటు స్త్రీలకుగూడ 21 సంవత్సరముల ప్రాయము గలవానికి సమాననియోజకాధికారమును ఇచ్చుటకు కన్సర్వేటివు పక్షమువారి కిష్టమే యని జోయిన్ ఫణ్ హిస్సగారు తెలియజేసిరి.

ప్రధానామాత్యుడుగూడ ఎన్నికసమయమునందీ ఆభ్యయము నొసగిరి. దానినే ఇప్పుడుగూడ సమర్థించుచున్నాడు. అందుచే ఈవిషయమును అన్ని రాజకీయపక్షములవారును గలసి ఒకసంఘమునకు దేయవలెనని సూచించిరి. ప్రస్తుతము కన్సర్వేటివుల బలము పార్లమెంటులో ఎక్కువగనున్నది. 1929 లోపుగ ఎన్నికలు మరల జరుగుటపడదు. అందుచే ఈవిషయము నాలోచించుటకు చాలకాలమున్నది. 1926 లో సభ నీదిన యమై ఏర్పాటుజేయవలెననియు వచ్చేసంవత్సర మిట్టియు ప్రవేశపెట్టవలెననిరి.

ప్రస్తుత నియోజకవిధానమున స్త్రీ పురుషులకు చాల తారతమ్యములగులవనియు చాల కష్టములు గలవనియు దేశీయమంత్రి ఒప్పుకొనెను. ఈపార్లమెంటు ఉండగనే ఈవిషయము లన్నిటిని పరిష్కారము జేయవచ్చుననిరి. ఈబిల్లు ప్రకారము 5,000,000 స్త్రీలు ఎన్నికవర్తమున జేరెదరు. దేశీయదండకులను మొత్తము 2000000 స్త్రీలు పురుషుల కంటె ఎక్కువగ ఎన్నికవర్తమున జేరెదరు. ఈబిల్లు నంగీకరించిరని మరల ఎన్నికస్థానములందు మార్పులవచ్చును. పంచవలసినవచ్చును.

ఆఫ్టరు ప్రభిక్తి ఈచట్టమునకు సమ్మతించెదనని తెలియజేసెను.

మగ్దానాల్లుగారు గూడ ఈబిల్లును ఆమోదించిరి. లిబరల్స్ నీకగ్రీవముగ ఈచట్టమును ఆమోదించుచున్నారనియు ప్రభుత్వమువారు ఎన్నిక సమయమునందు ఇచ్చిన అభయమును నెఱవేర్చుకుండ కాలయాపనజేయుచున్నారని కప్టన్ షెడ్డిఉడ్ బ్రెక్ గారు తెలియజేసిరి.

ప్రషియా మంత్రివర్గము

రాజీనిమ్చుట

విశ్వాసము లేదనుట

లెర్లిక్ ఫిబ్రవరి 20:—221 ప్రతికూలుదగును, 218 అనుమతుదగును ఏర్పడుటచే ప్రషియామంత్రివర్గమువారురాజీనామా నిచ్చిరి.

మారుక్కుగారిని

ప్రధానామాత్యునిగ వేర్కొనుట

ప్రషియామంత్రివర్గము ఓడిపోయిన పిమ్మట సెంటుడ పక్షమువారు గూడి మార్చి 8 లేదని జరుగబోవు ఎన్నికలయందు మారుక్కుగారిని ప్రధానామాత్యునిగ ఎన్నుకొనవలెనని సూచించిరి. ఇందుకు మారుక్కుగారు తోపుకొనిరి.

గని వేలుట

సుల్లివెల్ ఫిబ్రవరి 21:—సిటీ కోలుకంపేసీ గనిలో గాతిరేణులచే 125 గనిపనివాండు తగుల్పానిరి. 8 గురు చనిపోయిరి. 50 మంది ఆవులనే ఆంతరించి రను కొనుచు న్నారు. గనిలోపలినుండి మనుష్యులను పైకి దీయుచున్నారు. వేలకొలది ప్రభువులు గనులవద్దకి తేరుచున్నారు.

మాంచెపరు ప్రత్తిని వడుకువారు

హలీరాదుగారి హితవు

పనివాండుదరుగు గలసి పనిచేయవలెననియు తక్కువ గంటలు పనిచేసినందులకు పరిహారమును ఇచ్చుటకు ఆర్థికపరిస్థితులు చాలవనియు కొంతకాలము తాగుకొన్న వర్తకము లాభించుననియు తెలియజేసిరి.

పలసైను మ్యాండేటు

అమెరికా అంగీకరించుట

వాషింగ్టన్, ఫిబ్రవరి 21:—పలసైనులో బ్రిటన్ మ్యాండేటు నంగీకరించుచు అమెరికా ఒడంబడికను ప్రసవరచెను. ఇతరజాతులవారికిరాద పలసైనులో సమానముగ హక్కు లందుట కభ్యయమియ్యబడెను.

డ్యాన్ జిగు రేవు

(నాకాశయము)

సు విస్తరింపజేసి యభివృద్ధిజేయుటకు 87000000 పానుల ఋణమును జేయుటకు లండన్ బ్యాంక్ రోల్స్ లో ఒడంబడికను చేసి కొనిరి. డ్యాన్ జిగు సెంటు జాతిపమిలివారి అంగీకారమునకు లోనై ఒడంబడికను సంతకముజేసిరి.

ప్రభుత్వ ఆస్తినిగూర్చి వ్యవహారసంఘముతో చర్చించుటకు ప్యారిసుకు బయలుదేరుచున్నారు కొందరు.

ప్యాంగు హే యంత్రాయముల

తగవు

జపాను ఆక్షేపణ

టోక్యో, ఫిబ్రవరి 20:—ప్యాంగ్ హే ప్రత్తియంత్రాల యపు సమ్మెనుగూర్చి జపానురాయబారులు చీనాదిభోకాంగ ప్రభుత్వమునకు తేల్చినవిరి. సమ్మెదారులను ప్రభుత్వముకని పెట్టి చూడవలెననిరి. మొన్న జరిగినట్లు మరల జపానుపనివాండు ప్రభుత్వము కలుగకుండ జూడవలెననిరి.

ప్యాంగు హే డెన్ గారు

ట్రోహి యని నిందించుట

లండన్, ఫిబ్రవరి 16:—గనులనాయకులలో తగవు బయలుదేరిన. గనులసంఘకార్యదర్శి వక్తగాడు హే డెన్ గారిని ట్రోహి యని నిందించెరి.

కార్మికప్రభుత్వమున భేదము ఆధికారమును స్వీకరించి సాంఘికోద్యమము అంతయు ఏర్పాటుచేసినవ జాతీయపాలనమునకు పోరాడినవ జాతీయత చూపాయె ననిరి. పెట్టుబడి దారులు పత్రికలను వ్యాధివముజేసికొని ఒక్కొక్క వ్యాపమునకు 20, 30 పానులను తీసికొనవారు కార్మికోద్యమమునకు తగడనిరి.

ఒక్కొక్క కార్మిక రాచకీయపక్షమునకే ఆవకాశముగలదు. కమ్యూనిస్టులను ఇందులో జేర్చవలెను. తమకు పంపించినంత వరకు గనులపనివాండు మాత్రమే సమ్మెగట్టును.

ప్రస్తుత రాచకీయ కష్టపరిస్థితులందు సహాయముచేయ నోరువారు ఉత్తపాల్లుమాలలతో గడవక ఆలోచనతో కార్యముగావించవలెనని హే డెన్ గారినిరి.

కుమగ రెండవము గ్రెగ్గినను అయ్యది గనుల పని వాండు బిక్కర్యమును పెంపొంద జేయవలెను. గనుల పని వాండు బిక్కర్యమునకే అవకాశము కల్పించవలెను.

పొగయోడ గట్టెక్కుట

ఇండో-చీనావీయనే విగేషనుకంపెనీ పొగయోడ పూషింగు అనునదినిగలోపల ప్రవేశించుటచే గట్టెక్కును. సహాయముచేయుట కీపడవద్దగరకు చిన్నపడవ పోవుచున్నది.

అమెరికా న్యాయమూర్తి ప్రకటనము

యన్ టెట్ ప్రభుత్వచరిత్రను ఖండించుట

వాష్టన్, ఫిబ్ర 19:—'రమ్మ'సారాయిని వాంగతనముగ గొంపోవుచున్నదని బట్టుకొన్న బ్రిటిషు పొగయోడను ప్రభుత్వము స్వాధీనముజేసి కొనవలెనని యన్ టెట్ స్టేట్స్ ప్రభుత్వముగారి నేపాభావముతో మనలో మెలగుచున్న విదేశ ప్రభుత్వముపట్ల ఇట్లు ప్రవర్తించుట పాడిగాదని న్యాయమూర్తి తెలియజేసెను.

వాయువార్తా ప్రచారక లై సెన్సులు

ప్రస్తుతవాయువార్తా ప్రచారము నిమిత్తము, ప్రపంచమందంతటను వినిపించుటకు, 1200000 లై సెన్సు లీయబడెనని వాయువార్తా ప్రభుత్వ తెలియజేసెను.

కర్నలు బెర్ని గారు

అప్పులబాధచే ఆత్మహత్యగావించుకొనెననియు గృహ సంబంధముగ కష్టము లేననియు పంచాయతీవారు తీర్పు జేసిరి.

ఆఫ్ఘనిస్తానులో అప్రాదీయులను

రాళ్లతో చంపుట

అప్రాదీయసంఘాగృహుడు తమసంఘమువారినిద్దరిని పోలీసునూపరింపెండెంబు ఎదుటను, 15 గురు కనిపేట్టిరి ఎదుటను రాళ్లతో కొట్టిచంపిరి తెలియజేసి జాతిపమిలివారు వోక్యము గలుగజేసికొనవలెననిరి.

కెన్యా గవర్నరు

సర్ జార్జి లాయిడ్ గారు

నియమింపబడిన తమకీష్టమేయని యూరసియనునాయకులు బెలుపుచున్నారు. సర్ జెప్రే ఆర్చరు సర్ చార్లెస్ బోరింగుగారు గావలె ననుచున్నారు.

మరణ వార్తలు

కేజురు జెనరలు షర్టోరియనుగారు చనిపోయి.

క్రైడరికు బ్రిటము గారు మరణము నొందిరి.

ఖలీఫేటు నాయకుడు

గ అబ్దుల్ కరీంగారిని నియమించవలెనని కొందరు నూచించుచున్నారు. కొందరు ఈజిప్టు ముసల్మానులు ఇతడు తగినవాడనుచున్నారు.

5 నిమిషములలో గుణము

దేహమునందు ఎల్లవోట్లయందును, అనావశ్యము త్రవ్వకొనుములను ఎత్తివేయును 5 నిమిషములలో గుణము, ధర బు 1-8 0.8-0. (1171వ)

అన్నపూర్ణ స్టోర్సు, వార్కులపల్లె, నంద్యాల

నోట్సు

కాకినాడ పురపాలకసంఘము, వాటరు వర్క్సుకు 1925-26 సం॥ రమునకు కావలసిన మేలైన బెంగాల్ స్టీము సీమబాగ్గు దుమ్ములేకుండా 350 టన్నులను సరఫరాచేయుటకై తెండరులను పంపుకొనవలెను. ఈదిగవ విలాసమునకు వ్రాసిన తెండరు ఫారములు ప పబును. 15-3-1925 తేదివరకు సీలుచేసిపంపబడిన తెండరులు అంగీకరింపబడును.

యనిశెట్ ఆఫీసు } క. సూర్యనారాయణమూర్తి
రాజధాని } చైర్మన్.
15-3-1925 }

వెంట్రి ప్రదర్శనము

డెల్లీ, ఫిబ్రవరి 19:—భారతప్రభుత్వమువారు, వెంట్రి ప్రదర్శనమునందు వచ్చేసంవత్సరము పాల్గొనకుండుటకు నిశ్చయించినట్లులు తెలిపిరి.

చెన్నపురి బజారు ధరలు

ఫిబ్రవరి 23 వ తేదీ సోమవారము

(1) ధాన్యములు			
బియ్యము కా 1.8	రు 30.0-0	మొదలు 42.0-0	మొదలు
బియ్యము బస్తాలు		మొదలు	మరల
కుసుమ తెనాలిని ,, వ 48 గల	రు 14.0-0	14.8-0	
తెనాలిని ,, దిటా ,,	15.8-0	16.0-0	
దిట్టి ,, దిటా ,,	16.4-0	16.8-0	
రాగులు రా. 164 బస్తా 1.8	రు 8.12-0	9.0-0	
నవ్వులు ,,	రు 20.0-0	24.0-0	
(2) పప్పుధాన్యములు			
కందులు బస్తా 1.8 ర 205	రు 10.8-0	రు 11 0-0	
తెనగలు ,, దిటా ,,	10.8-0	18.0-0	
తెనలు ,, దిటా ,,	12.8-0	18.0-0	
బినుములు ,, దిటా ,,	18.0-0	15 0-0	
ఉబలులు ర 164 ,,	రు 8.8-0	9 0-0	
(3) నూనె వస్తువులు			
నవ్వులనూనె కా 1.8	రు 150.0-0	165.0-0	
నయ్యు మ 1.8	రు 14.0 0	22.0-0	
కొంజాపురం తేయనగవస్తాకా 1.8	రు 55.0-0	60.0-0	
ఇతరత్రదేశము ,,	రు 50.0-0	58.0-0	
తేయనగనూనె గానుగ కా 1.8	రు 122 ముగ	రు 118	
అనుదము కా 1.8	రు 186	187	
(4) చిల్లర వస్తువులు			
జాయనకుపు కా 1.8	రు 145.0-0		
జూరకుపు ,,	రు 100.0-0	1 5.0-0	
మిరకకాయలు(గుంటూరు) కా 1.8	రు 100.0-0	126 0-0	
గుంటూరుపొయకట్టు దీనిమందు మునుగు 1.8	రు 50, 75		
కాశవా దీపాయకట్టు ,,	రు 70, 75		
బెల్లము కా 1.8	రు 35.0 0	50.0-0	
బెంబెలము కా 1.8	రు 20.0-0	29.0 0	
5) ఇనుము			
నట్టా కరం కా 1.8	రు 82.0-0	88.0-0	
మరల ,,	రు 82.0-0	85.0-0	
రత్నము ,,	రు 82.0-0	85.0-0	
(6) లోహములు			
నండి 100 తులంజీత	రు 72.0-0	74.12.0	
బంగారము, తులము 1.8	రు 21.14.0	22.10.0	
పరకను 1.8		14.0.9	
ఇక్కి కా 1.8	రు 275.0-0	280.0-0	
రాగి దిటా	రు 805.0-0	810.0-0	
అస్కాచక్కెర కా 1.8	రు 84.8-0	85.0-0	
(7) రంగులు అలివలై ను			
అవుకట్టుడు 20 డిగ్రీలు	రు 70, 72.0.0		
కొట్టికట్టుడు దిటా			
కింహం దిటా ,, శుక్రం దిటా ,,			
(8) మాది			
జోండా బట్టకారవ 1.8	రు 800.0.0		
పల్లెడు మాది ,,	రు 240.0-0		
9) నూలు			
కొంజుంబొత్తారు నం 10 1/2	1.8	రు 8.0-0	
మధుర నం 12 1/2 పెట్టె 1.8		రు 6.0-0	
పుట్లూరు యేనుగ నం 8 1/2 పెట్టె 1.8		రు 8.8-0	
అహమదాబాదు నం 12 1/2 పెట్టె 1.8		రు 7.12-0	
నూకయేనుగ నం 20		రు 10.10-0	
జూక నం 20			
,, ,, 40 పి తేలిక అయినను		రు 18.6-0	
గోకాన నం 12 1/2		రు 9.12-0	
కర్నూక నం 24 1/2		రు 11.4-0	
14 1/2 క్లిలకా వడి		రు 8.0-0	
నం 20 తెన్ని సింహం యూపె		రు 10.10-0	
నం 22 ,, ,,		రు 10.14-0	
నం 12 1/2 తెన్ని పర్కను		రు 9.0-0	
నం 14 1/2 ,,		రు 9.4-0	

విలూరు అన్నవస్త్రవైద్య విద్యాదాన సమాజము

సంపూర్ణ నివేదికము

విలూరులో నీ అన్నదానసమాజము 1913 లో స్థాపించబడినది. ఇప్పటికి 12 సంవత్సరములైనది. తద్వారా ప్రస్తుతమునకు దేబ్బయ్య నీ సమాజమునకు రోక చిన్నపుస్తకమును అంగమున ప్రచురించిరి. ఈ సమాజమునకు 1924 సంవత్సరాంతమునకు 20041-8-0 నిలువగలదు. ఈ సమాజమునకు 101 మంది కాశ్యోత సభ్యులుగలరు. ఇందు 20 మంది 500 రూపాయలకు తక్కువగానుండ విరాళమొసంగినవారు కాశ్యోతపు బ్రష్టి అంగమునారు. మిగిలిన 81 మందియందు 20 మంది 300 వరకు విరాళములొసంగిరి. 1924 సంవత్సరమునందు ప్రతిరోజును బీదలకును వికలాంగులకును అన్నప్రదానము చేయబడినది. ఈ సరి 20 వేలకు మించిపోయెను. సంవత్సరమున ఒక సారి ఇస్త్రములు పంచిపెట్టబడును. ఇప్పుడు 1924 డిసెంబరు 15 వ తేదీన జరిగెను. 370 మంది కీయబడినది. 10 రోజులపాటు రాత్రి యందుకురము లేట్టబడును. డబ్బుచాలక వైద్యవిద్యా సౌకర్యములు చిత్తుము చేయబడనటులనివేదికము దేబ్బయ్యనుది కాశ్యోతనిధిపై వచ్చునట్టితో ఆరు నెలలను ముగిసిన ఆరు నెలలు 190 మంది యిచ్చు సంవత్సర విరాళములతోను అన్నదానముమాత్రము సాగుచున్నది. వైద్య, విద్యాదానములుగూడ జరుగుటకు భూమి విరాళములను ధనవంతులొసంగి తోడ్పడుట ధర్మమైయున్నది. ఈ సమాజము ఉన్నతాధ్యక్షులతోను బనిజేయుచున్నది. గృహ పరిశ్రమలను స్థాపించుటయు, అన్నములేనివారి కన్నమును, వస్త్రము లేనివారికి ఇస్త్రమును, పసుపులను వైతము గడ్డి నీళ్లు మున్నగునవి పెట్టుటయు అందుకును ప్రశంసించగలరు. మోతే గంగరాజు జమిందారుగారు యీ సమాజమునకు సోలొట్టిగా నున్నారు. కాశ్యోతపు బ్రష్టిలలో మోతే నారాయణరావు గారును, మోతే నరసింహారావు గారును, మోతే కృష్ణారావు గారును, బొమ్మారెడ్డి శ్రీ గారును ఇంకను మహాశయు లెందరో గలరు. ఈ శ్రేష్టిగాత సమాజమునకు మేడ గట్టించి యిచ్చిరి. గొప్పగొప్పవైశ్యశిఖాములు జమిందారులు గల విలూరుపట్టణమునందు ఇంతటి నిరతాన్నదానము జరుగుట వింత గాకున్నను వీరిధర్మబుద్ధి యెంతయు మెచ్చదగియున్నది సభ్యులుగను సానుభూతులు గను పోషకులుగను చాలమంది చేరుట కవకాశముగలదు. వైద్య విద్యాదానములు జరగవలసియున్నవి. ఇందులకు ధనసహాయము గావలయును. 'ధనమాల మిదం జగత్' అన్నట్లు అదియున్న నే యెంతెంతకార్యము లైనను అవిచ్ఛిన్నముగ జరుగగలవు. ఇయ్యది ధర్మకార్యముగాన అందుకును ఇందుకు తోడ్పడుట పారమార్థిక మగును. సమాజముయొక్క ఆదర్శములు నెరవేరును. ధర్మకార్యాలందరును ఇందుకు తోడ్పడెదరుగాక!

గన్నవరం మునసబుకోర్టు

గన్నవరం తాలూకా మునసబుకోర్టు బెజవాడలో నుండుటచే రహితులకుండు యిబ్బయ్య లందరకు విదితమే. ఆకోర్టు గన్నవరం గ్రామమును మార్చవలసినదని ఘోషారు 7 సంవత్సరములనుండి గన్నవరం మొట్టమొదటికి మహాజర్జంపీయ తాలూకా రహితుల సంఘములో తీర్మానములను ప్యానుచేసి యుండిరి. 1920 నుండియు ఆకోర్టు నూజివీడునకు తేక గన్నవరంలో పెట్టలేనను సుమ్య జిల్లా న్యాయమూర్తుని గన్నవరము మంచి గన్నవరములో కోర్టుకు తగిన భవన మిచ్చినచో కోర్టు పెట్టుట కభ్యంతరము లేదని నుడివెరి. ఇప్పుడట్టిభవనము లిచ్చుటకు సిద్ధముగ నున్నామని నుడువుటచేతను జిల్లావిభాగసంబంధమున తిరిగి యీ సమస్య విమర్శకు రాబడినది.

తాలూకా అన్ని భాగములనుండి రహితులు గన్నవరము వచ్చుటకు మంచిరాకపోకలకు సదుపాయములు కలవు. ఇట్టివి నూజివీడునకు గానరావు. గన్నవర మొక మంచిరైల్వేస్టేషను. ఇదిగాక బెజవాడనుండి యేలూరుకుపోవు పెద్దకోడ్డి గ్రామమునకు సామీప్యముగా పోవుచున్నది. కృష్ణకాలువ గూడ యీ గ్రామమునకు రెండు మైళ్లదూరములో పోవుచున్నది. కనుక తాలూకా ప్రజలు వచ్చుటకు సదుపాయములున్నవని గోచరించును. నూజివీడు పదునాల్గు మైళ్లు దూరము. రహితులు సకాలములో గ్రామము జేరుటకు కడు ప్రయాసలు పడినగాని చేకూరుదు. ఇట్టి సదుపాయము లేగ్రామమున నుండుటచే నూజి

వీడు తాలూకా కచ్చేరీలన్నియు గన్నవరములో నుండెడివి. ఈ తాలూకా డెబ్బ గ్రామములు గన్నవరమునకు దక్షిణమున తూర్పునగలవు. ఈ గ్రామములకు నూజివీడు చాలదూరము.

గన్నవరము లో నీటి సదుపాయములు లేవనియు, తగిన యిబ్బు లేవనియు చెప్పు అంశములు ముందుకొండవలె విమర్శయను అగ్ని తాకింకనే విచ్చిపోవును. గన్నవరములో మంచి నీటిబావులు పెక్కు గలవు. ఒక మంచి నీటితటాకము కలదు. అనతిదూరములో నుండు నొక పెద్ద తటాకమునుండి కావలసిన పుడితటాకమునకు నీళ్లు నింపుకొనవచ్చును. ఈ ప్రదేశము కోర్టువచ్చిన పెద్దనగర మయినచో, యీ నీటి సదుపాయములు చాలవనితోచిన, కృష్ణకాలువనుండి తగిన డబ్బువ్యయము చేసి నచో నీరు తెచ్చుకొనవచ్చును. ఒక పసిపిల్లవాడు జనించినంత నీటివానియందేమి ఘనమును గుణములు శక్తులు గానియును? కాని వాడభివృద్ధి చెందుటకు అవకాశములున్నచో లేనా యని విచారించుము. అటులనే గన్నవరము అభివృద్ధి చెందుటకుగల అవకాశములన్నియు సానపట్టని రత్న మందులతో భుజివించియున్నవి. ఇక తగిన భవనములు లేవను సంతకముకాడ యిట్టిదే. ఈ గ్రామమునకు చేరువలో డెబ్బ గ్రామములు పెక్కు గలవు. కొద్ది యిచ్చుట పెట్టినచో తగినన్ని భవనములు కట్టుట సిద్ధము గ నున్నారు. ఇప్పుడొక కోఆపరేటివు బిల్డింగు సొసయిటీ యేర్పడి అపద్ధతిని గ్రామమున యిండ్లుకట్టుచున్నారు. ఇంతి యగాక జిల్లాబోర్డుగారు మిడిల్ స్కూలును హైస్కూలుగా మార్చిరి. కనుక యీ ప్రదేశము అభివృద్ధిచెందు చున్న దనితోచును. కనుక ఇచ్చుట కోర్టు పెట్టినచో నూజి వీడు దివిజనప్రజలకును గన్నవరము తాలూకా ప్రజలకును సమానముగ సదుపాయములు చేకూర్చినచో రగుదురు. నూజివీడు దివిజనప్రజలు పూర్వమునుండి నేటివరకును గన్నవరము వచ్చుచునేయుండిరిగనుక సోదరరహితులంద రివయమున శ్రద్ధ తీసి కొందురని ప్రార్థించుచున్నాను.

పరుమారి వెంకట్రామయ్య

ఆత్మార్థు.

కళాసంతులనవిద్యాసంఘము-గుంటూరు

1925 సంవత్సరం ఫిబ్రవరి 16 తేదీ సోమవారం, పుడయం నుమారు 9-30 గంటలకు, శ్రీయంత చలవాడ చినకోటయ్యగారి యింటిలో గుంటూరు కళాసంతులన విద్యాసంఘము యొక్క కార్యనిర్వాహక సభ జరుపబడినది.

సదరు సభకు ప్రసిడెంటుగారు, వైస్ ప్రెసిడెంటుగారు హాజరకానందున, మ-రా-రా-శ్రీ చలవాడ మాధవరావుగారిని ప్రసిడెంటుగా యొన్నుకొనడమైనది.

హాజరు అయిన సభ్యులు

1. మద్దెల ముక్కంటి, 2. చలవాడ చినకోటయ్యగారు, 3. దాసరి నరసింహంగారు, 4. దాసరి వెంకటసుబ్బయ్యగారు, 5. శిద్దాబత్తుని రాఘవేంద్రరావుగారు, 6. చలవాడ మాధవరావుగారు.

సంద్యాల తాలూకా బండిఆర్థ్యకూరు కాపురస్తుడు 1 వి. మానేనప్పగారు 2 గుంటూరు కాపురస్తులు శిద్దాబత్తుని శివరావుగారు, 3 కాలవ ఆంజనేయులుగారు, ఇమ్మూర్ల సైసలు పరిశ్రమీ యిప్పించుచుని పంపుకొన్న దరఖాస్తులన్నూ, శ్రీకలరిగారు 15-2-25 తేదీన కమిటీ మొబరత్తు పంపించిన నోటీసున్నూ యీ సభవారు చూడవలెనని.

తీర్మానములు

ఈసంఘము తరపున స్కూల్ ఫ్రైసలు చదువుచున్నవారిలో 1 సంద్యాల తాలూకా బండిఆర్థ్యకూరు కాపురస్తుడు వి. మానేనప్పగారికి 2 గుంటూరు కాపురస్తుడు శిద్దాబత్తుని శివరావుగారికి 3 కాలవ ఆంజనేయులుగారికి గన్నవరం పరిశ్రమీ ఫీజుకట్టుటగాను, వొక్కొక్కరికి రు 12-0-0 చొప్పున నున్నూ వి. మానేనప్పగారికి పంపించే, మనియ్యారయ నున్నూ, రు 0-4-0 మొత్తముగరికి రు 86-4-0 ముప్పది ఆరు రూపాయలనాలుగు అకాయి యిచ్చుటకు యీసభవారు తీర్మానించడమైనది.

మద్దెల ముక్కంటి,

శ్రీకలరి.

బహు

శ్రీ దయానంద సరస్వతి స్వాముల

వారి సంక్షిప్త జీవన చరిత్ర

వలయువాడు మంగిళూడి పురుషోత్తమశర్మగారు పిప్పరతలకు తాలూకా అని వ్రాసిన బడయగలరు.

గోఖలేస్మృతిదినము

లాహోరు, ఫిబ్రవరి 19:— గోపాలకృష్ణ గోఖలేగారి పదియవ మరణస్మృతి దినమును జరిపిరి. లాలా హరికిషను లాల్ గారధ్యక్షతవహించిరి. సభకు ప్రేక్షకులనేకులువచ్చిరి. లాలా లజపతిరాయి డాలియాక ను, షేక్ అబ్దులుకాదిర్, సర్దారు మాకాసింగు లాలాచంద్రాం సహానిగా భుషన్యసించుచు, శ్రీ శేషుల ననేక విధముల ప్రశంసించిరి. అధ్యక్షుడుపన్యసించుచు స్మరణీయులవద్దనుండి వోట నలువడు ప్రతివాక్యమును ముందు సవిమర్శముగ నాలోచించివెప్పుట మాతృనేతనీర్వహించిరి.

గమనింపుడు

నెల్లూరులో స్ఫటికము విస్తారముగా నున్నందున యీ గ్రామములో 1925 సంవత్సరం ఫిబ్రవరి నెల 20, 21, 22, తేదీలలో మూలపేటలో జరుగబోవు శివరాత్రి పుత్సవమునకును మార్చి నెల 5 తేదీ వరకు రంగనాయకులపేటలో జరుగబోవు శ్రీ రంగనాయకులస్వామి తిరునాళ్లకు బయట గ్రామాదుల నుండివచ్చువారికి హెచ్చరిక చేయడమైనది.

(Sd.) YAHYAALI,
Chairman, Municipal Council
NELLORE

"కంటిలోని నలుసు" అండ్ "ప్రాచీన సాహిత్యము"

అచ్చగుచున్నది

కవిసార్వభౌమ డాక్టరు రవీంద్రనాథ్ ఠాకూర్ గారి శంఖ భాషయందలి "కాఫేర బాలా," "ప్రాచీన సాహిత్యము" లకు వి. వి. సుబ్బారావు, బి. ఏ. ఎల్. టి. పండిత టి. రామశర్మగార లొనర్చిన యాంధ్రానువాదము. మొదటిది సామాజిక నవల. పాత్రపోషణ మత్స్యబద్ధము. గంభీర భావగర్భితము. నెల రు 1-8-0. రెండవది ప్రాచీన సాహిత్య విమర్శనము. ఇట్టి గ్రంథసాంధ్రమున నరికి; నెల రు 1-0-0. 80-4-1925 లోగా వార్షికపంపునాటి రు 1-2-0, రు 0-12-0 మాత్రమే కనుక మీ యార్డర్లను త్వరగజంపును.

వి. వి. సుబ్బారావు, బి. ఏ. ఎల్. టి.

పత్రికొండ, కర్నూలుజిల్లా.

రత్న పురుష లేహ్యం

శుక్లవస్త్రమును పోగొట్టి బలము గలగడయు అద్భుత లేహ్యం. ఏకారణముచే సంభవించిన శుక్లవస్త్రమైనను పారదోలునని అనేకులు కొనియాడినారు. ఈ లేహ్యమువల్ల మేహమువల్ల వచ్చినవచ్చు. మూత్రకోగములు కూడా తగ్గును. డబ్బీరు 8-4-0 లు.

(మహాద్రాక్షాది చూర్ణము) శుభముమొదలగు శ్రీల

సమస్త కోగములను పోగొట్టి సంతోషము కలుగజేయును. నెల కోకల మందు రు 4 లు.

పట్టాభిరామ వైద్యశాల (రాయవరం) గోదావరిజిల్లా.

వేపచెట్టుయొక్క

మంచిగుణములు కలిగిన టాయిలెట్ అండు ఔషధ సంబంధమైన వస్తువులు

మల్లోసబ్బు:—కార్యాలిక్ ఇతరభేదభవసంబంధమైన సబ్బులన్నిటికంటెను శ్రేష్ఠమైనది. చర్మమును తినివేయును. మిక్కిలి శున్నితముగా వాసనచేర్చబడినది. 8 బిళ్ళలగలపెట్టె 1 కి ధర్మ రు 0.12-0. మల్లోశ్రేయిను దంతచూర్ణము:—లేత పుల్లలతో దంతభావనముచేయుట అందరికిని తెలిసినవిషయమే. ప్రభుతో మల్లోశ్రేయిను దంతచూర్ణమును చేర్చి దంతభావనము జేసికొనుట చాలమంచిది. వేపచెట్టుయొక్క మంచిగుణములన్నియు నిందులోగలవు. బుడి 1 0.6-0; చిన్నపాట్లుము 1 కి 0.2-0 మల్లో సాటాయిలెట్ పిండి ముఖమునకు, చర్మమునకుదేహమునకు తగినపిండిదబ్బా 1 కి రు 0-10-0; ప్యాకెట్టు 1 కి 0-8-0 హిందూదేశపుపరిశ్రమను, ధనముచే తయారుచేయబడినది.

SRI KRISHNA BROTHER, 323, Thambu
Chetty Street, MADRAS
& Mr. V. V. KRISHNA IYER Palghat

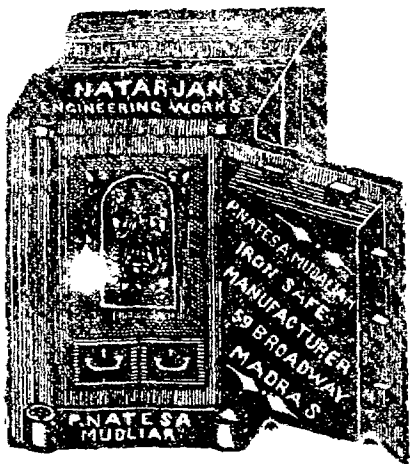
ఆంధ్ర తాంజనము

ఆంధ్ర తాంజనము అన్ని చోట్ల దొరకును, చక్కని డబ్బీతో నహా 1-కి వెల 10 అణాలు మాత్రమే.
ఆంధ్ర తాంజనము డిపో, బొంబాయి రోడ్ నెం. 7 తంబు శెట్టిరెడ్డి మదరాసు.

సరసము

దృఢమైనది

నమ్మకమైనది

యిప్పటికే ప్రఖ్యాతిగాంచిన తయారీచేయబడిన ఇనుపపెట్టెలు ఈవిధమున తయారయిన వారివద్ద ఆంధ్ర తాంజనమునకు సిద్ధముగాయివ్వబడినది. కాంతలు, కంపెనీలు, కార్యాలయములు, కోటలలోని సభాగృహములు మొదలగువాటికి సరఫరా చేయబడినవి. (1429)

పి. న. శే. శ. మొదలియార్, ఇనుపపెట్టెలు చేయువాడు.

ప్రాంతీయ, 89, బ్రాడ్వే, మద్రాసు. నటరాజన్ ఎంజనీరింగు పర్మిట్. ఐరన్ అండ్ బ్రాస్ ఫౌండర్లు ఆయిల్ ఎంజనీలు, హెటరులు, మెషిన్ భాగములు, మొదలగునవి విశేష చేయుటయందు సమర్థులవారు. రైలుమిల్లులకు కావలసిన సిలండర్లు, పాస్టింగు, నట్టులు, సరసముగా యివ్వబడును. ముచ్చరాంబల్ రైల్వే, పెద్దవాడుక వీధి, మద్రాసు. మెషిన్లకు సంబంధించిన భాగములన్నియు అర్జరు యిచ్చి, తయారుచేసి యివ్వబడును. ఉత్తరమున వ్రాసిన బహుళ వాయబడును.

మీకు

వెంట్రుకలు ఊడిపోవు చున్నవా? వెంట్రుకలు పెరుగునట్టి రహస్యము ఆంధ్ర తాంజనముగా కనిపెట్టుబడినది.

కృష్ణకాంత వాసన తెలం

వెంట్రుకలసంబంధ వ్యాధులను తగ్గించి, పారద్రోలి, వెంట్రుకలను ఆంధ్ర తాంజనముగా పెంచును. దీనిని వాడుటకు ప్రారంభించినవారందరినీ వెంట్రుకలవారలను నిరూపును. వెంట్రుకలు పుష్టికరముగాను, దళముగాను మారును. భిక్షపక్షము దినము లలో దీనిగుణము మీకు తెలియునని పూచీపడెను.

బుడ్డి 1 కి ధర రూ. 1-0-0

పి. పి. చార్జీ ప్రత్యేకము

Krishnakant Bros.,

1, (P) Lall Bazar, P. o Calcutta.

శ్రేష్ఠతరమైన వెంట్రుకల తెలము "మహీనూనె"

మిక్కిలి మహావర్షమైన నువాసనగలది. వైట్ ఆయిల్ యితర అపాయకరమైనవన్నవి చేరుటలేదు. ఇది చాలకాలమునుండి మంచిగణముకలిగి, వాడుకలోనున్నది. బుడ్డి 1 కి ధర రూ. 1-0-0.

దీనిని వాడుటచే వెంట్రుకలు మిక్కిలి కాంతిగాను నల్లగాను, బలముగాను యుండును. యుండును రానీయక వెంట్రుకలను బాగుగా పెంచును. యితరవిధములకు మాత్రం క్యాటలాగునకు వ్రాసిన ఇనాముగా పంపెదము.

ఆతంకని గ్రహ పార్శ్వ సి,

219 26, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

వృద్ధాప్యతమ

నీరసముచేగాని మతీయే కారణముచేగాని, కాళ్ళ వెన్నెముక మొదలగు అంగములు లాగుచున్నను, వణకుచున్నను మంత్రించినట్లు నివారించి, ఎల్లవయసులకు శక్తినిచ్చును. జీర్ణించిన సుఖివ్యాధుల భయమును తగ్గించును. ఇదియొక గొప్పగాదు.

కల్పమం

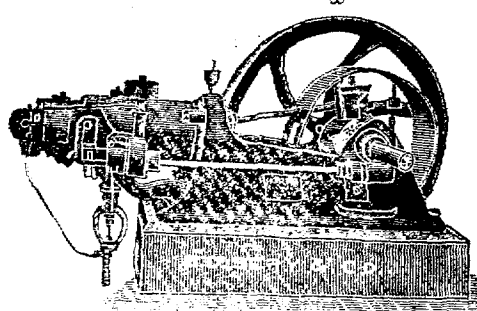
వృద్ధాప్యతమ:— ఏ భాగచేనైన, ఎన్ని సంవత్సరములనుండి, ఎంతమోతాదుగా నల్లమందును పయోగించుచున్నను, 15 దినములలో నల్లమందుపైఠల కోర్కెనే నాశనముచేసి గొప్ప ఆదాయమును గలిగించును. ఎల్లప్పుడు, వాడనవసరముండదు. ఒకబుడ్డితో పూర్ణగుణము. 1 బొంబాయి సహా 1 కి రు 5.0-0.

ఆంధ్ర తాంజనము, 1. ఏలూరు. కృష్ణాజిల్లా

మంచినమయము! చాక, శ్రేష్ఠమైనది, ఉపయోగించనిది.

మా సహాయమును ఉపయోగించుకొనుడు

తక్షణమే ఇచ్చుటకు ఈదిగువ తెలుపబడినసరకు మావద్దనున్నది

ఒక 32 బి. హెచ్. పి. రెండు 28 బి. హెచ్. పి. రెండు 20 బి. హెచ్. పి. పాతెమిదిరి హోమ్స్ బిఆయిల్ ఎంజనీలు. బాగుగా పనిచేయునట్టిలో నున్నవి.

ఒక 17 బి. హెచ్. పి. క్రూడ్ స్టాండర్డు ఆయిల్ ఎంజనీ. రెండు 10 ఆడుగులది. ఒకటి 12 ఆడుగులది తేలికగులవు. (కొత్తది.

అనేక పరిమాణములలో పార్ట్స్ లు స్టోక్ లోనున్నవి. వ్యవసాయమునకుకావలసిన పంపింగుస్టాండులు, ఐస్ ఫ్యాక్టరీ, సోడాఫ్యాక్టరీ, ఘోర్ ఫ్యాక్టరీ, ఆయిల్ మిల్లులు మొదలగు పరికరములకు కావలసిన స్టాండులు, వర్తికల్ ఆందు లయావైరు బాయిలరులు; స్టీమునగిజనులు, విద్యుత్తుపూర్ణులు మొదలగువాటికి కావలసిన పరికరములు. అనేకరకముల విద్యుత్తుపూర్ణులు మొదలగునవికూడ గలవు.

ఒక 65 బి. హెచ్. పి. రఫ్ట్ ప్రాక్టర్, పి. సి. టైపు క్రూస్ ఆయిల్ ఎంజనీ.

ఒకడఫా మాడ్రస్ కాలకు వచ్చి మావద్ద స్టాండులోనున్న శ్రేష్ఠమైన మెషిన్లవెల మిక్కిలి తక్కువయని మీకే నమ్మకము గలుగును.

వివరములకు ఈ దిగువవిలాసమునకు వ్రాసిన బడయగలరు.

Telegrams "ENDEAVOUR" Madras. HEAD OFFICE:—43, Ripon St, Calcutta. BRANCHES:—London, Bombay, Lahore, Delhi & Benares.

B. D. BERY & Co., 1737 Engineers, Machinery Merchants & Government Contractors, 8, Sembudoss Street, G. T. MADRAS

లలిహనము, వరముల లలిహనము

రక్త శోధి Deschiens' syrup

శిరశున ఉపయోగించుము.

ఇది, ఆరోగ్యమును, బలము, విద్యుత్తును, 20,000 వైద్యులపరీక్షించియున్నాము. దీనిచు, సామన్యము, ననుచున్నాము. ఎక్కడను చిట్కము.

To be had of all Chemists (Wholesale) C. T. HALL & Co., Broadway, Madras.